

"...เราเป็นมนุษย์ปฏิบัติในพระพุทธศาสนา
เหมือนกันจะทำให้เป็นธรรมกายอย่างเขาไม่ได้
เซียวหรือ เราต้องทำได้ขอให้ทำจริงเถิด ทำได้
ทุกคน ถ้าทำไม่จริงละก็ไม่ได้แน่ๆ ที่ว่าทำจริงนั้น
จริงแค่ไหน แค่ชีวิตชี เนื่อเลื้อยจะแห้งเหือดหมด
ไปจะเหลือแต่กระดูกหนังช่วงมันถ้าไม่ได้ไม่ลูก
จากที่นี่ นี่จริงแค่นี้ละก็ทำได้ทุกคน..."

๑๔๐ ปี ชาตกาล (พ.ศ. ๒๔๒๗ - พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑๐๗ ปี วิชชาธรรมกาย (พ.ศ. ๒๔๖๐ - ๒๕๖๗)

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร)

หลวงพ่อดาวดึงส์

คู่มือการปฏิบัติสมาธิ ตามแนววิชชาธรรมกาย พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อดาวดึงส์

คู่มือการปฏิบัติสมาธิ

ตามแนววิชชาธรรมกาย

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อดาวดึงส์

วัดปากน้ำภาษีเจริญขอเชิญร่วมรักษาศีล
ปฏิบัติธรรม และเจริญจิตภาวนา
ณ หอเจริญวิปัสสนาแพทยพงษาวิสุทธาธิปไตย
(ประหยัดและวรรณสุนทรเวช)
หรือที่เรียกกันว่า “หอขาว”

เวลาและสถานที่ปฏิบัติธรรม

รอบเช้าทุกวัน (เว้นวันพระ) เวลา ๐๘.๐๐ น. – ๐๙.๓๐ น.
รอบพิเศษทุกวันเสาร์-อาทิตย์-วันหยุดราชการ เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๑.๓๐ น.
และเวลา ๑๓.๐๐ น. – ๑๔.๐๐ น.
รอบพิเศษทุกวันพระ เวลา ๑๓.๐๐ น. – ๑๔.๐๐ น.
รอบเย็นทุกวัน เวลา ๑๘.๐๐ น. – ๑๙.๓๐ น.
ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. – ๑๕.๐๐ น.

สถานที่ปฏิบัติธรรม

๑. หอเจริญวิปัสสนา วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
๒. หอสังฆะนิยมนงคเทพนิรมิต วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ชุดแต่งกายสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สุภาพสตรี : เสื้อขาว แขนยาวปิดแขน นุ่งกระโปรงขาว (ยาว) มีผ้าสไบ
สุภาพบุรุษ : เสื้อขาว นุ่งกางเกงขาว (ยาว)

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เบอร์โทรศัพท์ ๐-๒๔๕๗-๙๙๖๘

คู่มือการปฏิบัติสมาธิ

ตามแนววิชาธรรมกาย

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ

คู่มือการปฏิบัติสมาธิ ตามแนววิชาธรรมกาย

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ

เนื่องในงานอายุวัฒนมงคล ๙๙ ปี

คุณยายอาจารย์ตริธา เนียมขำ

นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ มสจ.

ทางจันทรรคิตี ตรงกับวันศุกร์ ที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘
(ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕)

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

รวบรวมเรียบเรียง

พระมหาฉลอง ฐมฺมณฺโฑ ป.ธ.๙

พิมพ์ที่ : เอ็นเจ กราฟิกรีน จ.นครปฐม

Line : ๐๙๓๐๑๖๖๖๘๕ Tel. ๐๙๓-๐๑๖๖๖๘๕

พระพรหมโมลี (สุชาติ ธมฺมรตโน ป.ธ.๙)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

คำนำ

การปฏิบัติธรรม เป็นกิจสำคัญอย่างหนึ่งของชาวพุทธ ที่จะนำหลักธรรมซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้มาสู่การปฏิบัติ แล้วนำไปสู่ปฏิเวธ คือการบรรลุธรรมว่าโดยปริยายเบื้องสูง คือมรรค ผล นิพพาน ส่วนปริยายเบื้องต่ำ คือยึดมั่นในบุญกุศล สามารถบรรเทาความโลภ ความโกรธ ความหลง ให้ลดน้อยลง ทำให้ประสบความสำเร็จในวิถีชีวิตของกัลยาณชนได้ตามวิสัยของคนที่ยังมีบารมีไม่ถึงพร้อม

แต่การปฏิบัตินั้น เหมือนการเดินทาง จำเป็นต้องศึกษาแผนที่ให้เข้าใจ จึงจะเดินทางได้ถูกต้อง และถึงจุดหมายได้โดยเร็ว ไม่ผิดพลาด การศึกษาหลักธรรมให้เข้าใจแจ่มแจ้งก่อน ย่อมเกื้อกูลต่อการปฏิบัติได้อย่างดี หนังสือคู่มือการปฏิบัติสมาธิตามแนววิชชาธรรมกายพระมงคลเทพมุนี(สด จนฺทสรมหาเถร) เป็นคู่มือการปฏิบัติสมาธิ เนื้อหาเกี่ยวกับการสอนสมถวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนววิชชาธรรมกายของหลวงพ่อดาวกน้ำ เป็นเหมือนแผนที่ฉบับหนึ่งที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติ ซึ่งหลวงพ่อดาวกน้ำได้ศึกษาและทดลองปฏิบัติ จนเข้าใจแจ่มแจ้งอย่างประจักษ์ด้วยตัวเอง แล้วนำมาสู่การสั่งสอนศิษยานุศิษย์เป็นลำดับมา ซึ่งพระมหาฉลอง ฐมฺมฉนฺโท ป.ธ.๙ ได้รวบรวมจัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ ในโอกาสที่หลวงพ่อดาวกน้ำมีอายุครบ ๑๔๐ ปี และครบ ๑๐๗ ปี วิชชาธรรมกาย จึงเป็นหนังสือที่น่าศึกษา และยังเป็นที่ต้องการสำหรับผู้ใฝ่ในการปฏิบัติ

สมาคมศิษย์หลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ มสจ. ซึ่งมีกุศลศรัทธา
จะสืบสานวิชาธรรมกายของหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ มีความประสงค์
จะให้จัดพิมพ์หนังสือนี้อีกวาระหนึ่ง เพื่อแจกเป็นธรรมบรรณาการ
เนื่องในโอกาสชิตกาล อายุวัฒนมงคล ครบ ๙๙ ปี ของอาจารย์
ตรีธา เนียมขำ ซึ่งตรงกับวันศุกร์ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๘ (ขึ้น ๑๔ ค่ำ
เดือน ๕) ควรแก่การอนุโมทนา

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดำ
วัดปากน้ำ มสจ. ถือเป็นหนึ่งในเสาหลักของวัดปากน้ำ ที่มี
ส่วนสำคัญในการชักนำมวลสมาชิกและศิษยานุศิษย์มาช่วย
สนับสนุนกิจกรรมวัดปากน้ำทุกวาระแบ่งเบาภาระของหลวงพ่อดำ
เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวิมลญาณจารย์อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ
ในการพัฒนาวัดเป็นอย่างดี ทำให้วัดปากน้ำเจริญรุ่งเรืองจน
เป็นที่ปรากฏ เมื่ออาจารย์ตรีธา เนียมขำ เจริญอายุวัฒนมงคล
ครบ ๙๙ ปี ในปีนี้ ย่อมก่อให้เกิดความปิติยินดีแก่ชาววัดปากน้ำ
เป็นอย่างยิ่ง

ในวาระอันเป็นมงคลนี้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย
และบารมีธรรมของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดำ
วัดปากน้ำ) จงมาดลบันดาลประทานพรให้อาจารย์ตรีธา เนียมขำ
นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ จงเจริญด้วยอายุ วรรณะ
สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ธนสารสมบัติ ประสงค์สิ่งใด
ขอให้สำเร็จสมดังความประสงค์ในสิ่งนั้นทุกประการเทอญ ๕

(พระพรหมโมลี)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

คำปรารภ

มรดกธรรมของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ มีทั้งโอวาท หลักธรรมคำสอน พระธรรมเทศนา และหลักปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

ในโอกาสที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ก้าวเข้าสู่ ๑๕๐ ปี แห่งชาตกาล และ ๑๐๗ ปี แห่งการบรรลุวิชาธรรมกาย แม้ข้าพเจ้าจะไม่ทันยุคทันสมัยของท่าน แต่ก็ได้รับ อานิสงส์จากการมีธรรมของท่าน ได้ที่อยู่อาศัย อันเป็นสปปายะ ใต้อาหาร อันเป็นสปปายะ ใต้บุคคล อันเป็นสปปายะ ได้เรียน ปริยัติ และได้ปฏิบัติสมถวิปัสสนาตามแนววิชาธรรมกาย ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ จึงขอนอบน้อมบูชาพระคุณ อันเป็น อารยบูชา ปุชนิยมบุคคล โดยได้นำหลักการปฏิบัติสมถ-วิปัสสนากัมมัฏฐาน ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ มาพิมพ์แจกเป็น ธรรมทาน โดยใช้ชื่อว่า “คู่มือการปฏิบัติสมาธิ ตามแนว วิชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำ”

หลักปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ของหลวงพ่อ วัดปากน้ำ เรียกว่า “วิชาธรรมกาย” มีผู้รู้ผู้เห็น ปฏิบัติได้ ธรรมกาย มากมายหลายท่าน ท่านเหล่านั้นมีสำนักเป็นของตนเอง เป็นครูบาอาจารย์ มีลูกศิษย์อยู่มากมาย การทำคู่มือ

เล่มนี้เสี่ยงต่อการถูกคัดค้าน มีความเห็นไม่ตรงกับการปฏิบัติ
ตามแนวทางของอาจารย์เหล่านั้นอยู่บ้าง แต่ขอชี้แจงดังนี้ว่า
ข้าพเจ้าได้คัดเอาเฉพาะหลักการสอนของหลวงพ่อดอกน้ำ
และรวบรวมคำสอนจากครูตริธา เขียมขำ มาประกอบด้วย
หากสิ่งที่ข้าพเจ้า ไม่มั่นใจ ก็จะใช้คำว่า “สันนิษฐานว่า”
มาประกอบ ไม่ได้มีการดัดแปลง เปลี่ยนแปลง แก้อไขหลัก
คำสอนของหลวงพ่อดอกน้ำแต่ประการใด

คู่มือการปฏิบัติสมาธิเล่มนี้ เน้นหนักที่หลักการสอน
สมถวิปัสสนาของหลวงพ่อดอกน้ำ ส่วนเนื้อหาที่เป็น
วิชาการ เกี่ยวกับ คำว่า “ธรรมกาย” มาจากไหน หลักการ
สอนได้มาอย่างไร อันนี้ให้ศึกษาได้จากหนังสือวิชชาธรรมกาย
ของพระเดชพระคุณพระพรหมวัชรธีรอาจารย์, ศ.,ดร.

ประโยชน์อันจะพึงมีจากหนังสือเล่มนี้ ขอให้ข้าพเจ้า
เป็นผู้มีส่วนแห่งธรรมอันท่านทั้งหลายได้รู้ได้เห็นตามความ
เป็นจริง ให้เป็นผู้สำเร็จมรรคผล นิพพาน อันเป็นที่สุดแห่ง
ภพชาติด้วยเทอญ

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

อัมมฉันทโก ภิกขุ

สัมโมทนิยกถา

ธรรม คือ ความจริงที่พระพุทธเจ้าทรงสอน ทรงสอนเรื่องธรรมชาติ สิ่งที่มีอยู่ เป็นอยู่ตามธรรมชาติ ไม่ใช่สิ่งที่พระองค์ดำริขึ้นมาเอง

ความจริง คือ สิ่งที่ตั้งอยู่เช่นนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงไปโลกจะเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนจะเกิดดับสักเท่าไร้ ความจริงก็เป็นเช่นนั้นเอง ไม่เปลี่ยนแปลง

“วิชาธรรมกาย” เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว เป็นไปเพื่อความหลุดพ้น เพื่อมรรคผล นิพพาน ผู้ปฏิบัติย่อมได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามสมควรแก่ธรรม

การได้มีส่วนร่วมในการเผยแผ่หลักธรรมแห่งการปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การสอน การเผยแผ่ผ่านสื่อออนไลน์ การพิมพ์เป็นหนังสือ ถือว่าเป็นมหากุศลเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมบูชาพระรัตนตรัย ที่ทำให้เป็นผู้มีสัมมาทิฐิ มั่นคงในพระพุทธศาสนา

ขอนอบน้อมบูชาบูรพาจารย์ ครูบาอาจารย์ สายวิชาธรรมกายทุกท่าน

ขอนอบน้อมกราบไหว้พ่อแม่ครูบาอาจารย์ ผู้ให้กำเนิดให้ความรู้ ปัญญา และความสามารถ

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาเถระ พระเถระ ที่ได้ให้โอกาส มอบหมายหน้าที่การงาน ในการทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา

ขอขอบคุณ พระมหาวิสันต์ วสันโต, พระมหาวิวัฒน์ วีรวฑฒโน ที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูล ในการทำหนังสือคู่มือเล่มนี้

อนุโมทนาขอบคุณ แพทย์หญิงทัศนพร รัตนวงศา ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบประสาท การทำงานของระบบร่างกาย ในส่วนต่าง ๆ

อนุโมทนาในกุศลจิตของคณะศิษยานุศิษย์คุณยาย อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำมสจ. ที่ได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน ในครั้งนี้

อนุโมทนาขอบคุณ คุณต้นพงษ์ สิทธิพงษ์, คุณจิฎากานต์ รมย์ชลิบูรณ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เอื้อเฟื้อข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติสมถวิปัสสนากรรมฐาน หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อดปากน้ำ และหนังสือเกี่ยวกับวิชาธรรมกาย

อนุโมทนาขอบคุณ, ขอบใจ ข้อมูลรูปภาพ คุณแจ่มส์ ออกแบบอาร์ตศิลป์, คุณหนูนา ตรวจรูป และข้อมูลเนื้อหา, รูปภาพจากสื่อออนไลน์ต่างๆ

สารบัญ

หลักการสอนสมถะวิปัสสนากัมมัฏฐาน ของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อดาวุดปากน้ำ	๒
หลักของพระพุทธศาสนา	๒
ทั้งเรียนและสอน	๒
ภูมิของสมถะและวิปัสสนา	๒
เริ่มต้นเรียนสมถะ	๓
คำว่า “ใจ”	๓
ใจหยุดอยู่กลางกายมนุษย์	๔
กลางก๊ก	๔
จรดพระของขวัญไว้ที่กลางก๊ก	๕
บริกรรมภาวนาบังคับใจให้หยุด	๕
ใจหยุดจึงได้รับสุข	๕
คำโบราณ	๖
สิบศูนย์	๖
๑๘ กาย	๗
วิธีบูชาพระ ไหว้พระก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง	๑๑
คำไหว้พระรัตนตรัยต่อไป	๑๒
คำขอมาโทษ	๑๒

คำอาราธนา	๑๔
คำอธิษฐาน	๑๕
วิธีนั่งต่อไป	๑๕
วิธีนั่งสมาธิ	๑๗

การปฏิบัติสมาธิตามหลักวิชชาธรรมกาย	๒๗
------------------------------------	----

ภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติสมาธิ	๓๒
-------------------------------	----

ภาพที่ ๑ แสดงท่านั่งคู้บัลลังก์ขัดสมาธิ	๓๒
---	----

ภาพที่ ๒ แสดงการกำหนดจุดจํานิมิต	๓๔
----------------------------------	----

ภาพที่ ๓ แสดงการกำหนดนิมิตเข้าทาง	๓๖
-----------------------------------	----

ปากช่องจุมภูฐานที่ ๑

ภาพที่ ๔ แสดงการกำหนดนิมิตทาง	๓๘
-------------------------------	----

เพลาตาฐานที่ ๒

ภาพที่ ๕ แสดงการกำหนดนิมิตทางจอม	๔๐
----------------------------------	----

ประสาทฐานที่ ๓

ภาพที่ ๖ แสดงการกำหนดนิมิตทาง	๔๒
-------------------------------	----

ช่องเพดานฐานที่ ๔

ภาพที่ ๗ แสดงการกำหนดนิมิตทาง	๔๔
-------------------------------	----

ปากช่องลำคอฐานที่ ๕

ภาพที่ ๘ แสดงการกำหนดนิมิตทาง	๔๖
-------------------------------	----

ศูนย์กลางกายตรงสะดือฐานที่ ๖

ภาพที่ ๙ แสดงการกำหนดนิมิตทาง	๔๘
-------------------------------	----

ศูนย์กลางกายเหนือสะดือ ๒ นิ้ว ฐานที่ ๗

การปฏิบัติสมาธิตามแนววิชาธรรมกาย	๕๑
อาณูภาพธรรมกาย	๕๔
อาณูภาพธรรมกายพระมงคลเทพมุนี พระของขวัญ	๗๗
อุปมานุสสติ	๗๘
อภินิหารพระของขวัญ	๗๙
อาณูภาพธรรมกายของคุณครูตรีธา เนียมขำ	๘๑
น้ำไม่ท่วม	๘๒
สติปัฏฐะของลูกๆ	๘๓
สงเคราะห์ผู้คน	๘๔
อาณูภาพพระรัตนตรัย	๘๖
ผู้ปฏิบัติธรรมตาม คุณครูตรีธาตอบ	๙๓
ภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถต่าง ๆ	๑๑๐
ประวัติโดยสังเขป อาจารย์ตรีธา เนียมขำ	๑๑๒
ประวัติโดยสังเขป คุณยายแม่ชีธัญญาณี สุตเกษ	๑๑๖
ประมวลภาพ	๑๑๙
รายนามเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ	๑๒๑

คู่มือการปฏิบัติสมาธิ

ตามแนววิชาธรรมกาย

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ

หลักการสอนสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน ของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสุรเมธาเถร) หลวงพ่อดาวุดปากน้ำ

หลักของพระพุทธศาสนา

“...พระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมดละชั่วด้วยกาย วาจาใจ ทำความดีด้วยกายวาจาใจ ทำใจให้ใส ๓ ข้อนี้แหละ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต ยืนยันเหมือนกันหมด...”

ทั้งเรียนและสอน

“...สมถวิปัสสนา ๒ อย่างนี้ เป็นธรรมอันสุขุมลุ่มลึก ในทางพุทธศาสนา ผู้พูดนี้ได้ศึกษามาตั้งแต่บวช พอบวช ออกจากโบสถ์แล้วได้วันหนึ่ง รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่งก็เรียนที่เดียว เรียนสมถะที่เดียวไม่ได้หยุดเลย จนกระทั่งถึงบัดนี้ บัดนี้ ทั้งเรียนด้วยทั้งสอนด้วย...”

ภูมิของสมถะและวิปัสสนา

“...สมถะมีภูมิแค่ไหน สมถะมีภูมิ ๔๐ กสิน ๑๐ อสุภ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ พรหมวิหาร ๔ อาหาเรปฏิกูลสัญญา ๑ จตุราตฺตวักฺขณ ๑ อรูปฌาน ๔ นี่เป็นภูมิของสมถะ วิปัสสนา

มีภูมิ ๖ ชั้น ๕ आयตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจ ๔ ปฏิจazzสมุปบาทธรรม ธรรมอาศัยซึ่งกันและกันเกิดขึ้น นี่เป็นภูมิของวิปัสสนา...”

เริ่มต้นเรียนสมถะ

“ภูมิของสมถะที่เราจะฟังเรียนต่อไปนี้ เริ่มต้นต้องทำใจให้หยุด จึงจะเข้าภูมิของสมถะได้ ถ้าทำใจให้หยุดไม่ได้ก็เข้าภูมิสมถะไม่ได้ สมถะ เขาแปลว่าสงบ แปลว่าระงับ แปลว่านิ่ง”

คำว่า "ใจ"

“ใจของเราะ อะไรที่เรียกว่าใจ เห็นอย่างหนึ่ง จำอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง รู้อย่างหนึ่ง สืออย่างนี้รวมเข้าเป็นจุดเดียวกัน นั่นแหละเรียกว่า “ใจ” อยู่ที่ไหน อยู่ในเบาะ น้ำเลี้ยงหัวใจ คือ ความเห็นอยู่ที่ท่ามกลางกาย ความจำอยู่ท่ามกลางเนื้อหัวใจ ความคิดอยู่ท่ามกลางดวงจิต ความรู้อยู่ท่ามกลางดวงวิญญาณ”

“เห็น จำ คิด รู้ ๔ ประการนี้ หมดทั้งร่างกาย ส่วนเห็นเป็นต้นของรู้ ส่วนจำเป็นต้นของเนื้อหัวใจ ส่วนคิดเป็นต้นของดวงจิต ส่วนรู้เป็นต้นของดวงวิญญาณ”

“...ดวงวิญญาณ เฝ้าดวงตาดำรงในอยู่ในกลางดวงจิต ดวงจิตเฝ้าดวงตาดำรงนอกอยู่ในกลางเนื้อหัวใจ ดวงคิด

กว้างออกไปอีกหน่อยหนึ่งเท่าดวงตาทั้งหมด ดวงเห็น อยู่ใน
กลางกาย โตกว่าดวงตาออกไป นั่นเป็นดวงเห็น ดวงเห็นนั้น
แหละ ชาติเห็นอยู่ศูนย์กลางดวงนั้น นั่นแหละเรียกว่าเห็น เห็น
อยู่ในชาติเห็นนั้น ชาติเห็นอยู่ศูนย์กลางดวงนั้น นั่นแหละเรียก
ว่าเห็น เห็นอยู่ในชาติเห็นนั้น ดวงจำ ชาติจำอยู่ในศูนย์กลาง
ดวงนั้น ความจำอยู่ที่นั่น ดวงคิด ชาติคิดอยู่ศูนย์กลางดวงนั้น
ดวงรู้ ชาติรู้อยู่ในศูนย์กลางดวงนั้น เห็น จำ คิด รู้ อย่างนี้แหละ
เอาเข้ามารวมเป็นจุดเดียวกัน เรียกว่า “ใจ”...

ใจหยุดอยู่กลางกายมนุษย์

“...คำที่เรียกว่า “ใจ” นี้ เราต้องบังคับให้หยุด เป็น
จุดเดียวกัน เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่างนี้ ต้องมารวมหยุดเป็น
จุดเดียวกัน “กลางกายมนุษย์”...”

กลางกั๊ก

“...กลางกายมนุษย์สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้ายกลาง
กั๊กข้างใน สะดือทะลุหลังเป็นด้ายกลุ่มไปเส้นหนึ่งตึงขวาทะลุ
ซ้ายเป็นด้ายกลุ่มไปเส้นหนึ่งตึงตรงกัน ตึงทั้ง ๒ เส้น ตรงกลาง
จรดกัน ที่กลางจรดกันนั้นแหละ เรียกว่า “กลางกั๊ก”

กลางกั๊กนั้นแหละ ภูกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย
มนุษย์ ไสบริสุทธ์เท่าฟองไข่แดงของไก่ ภูกลางดวงพอดี...”

จรดพระของขวัญไว้ที่กลางก๊ก

“...ที่สอนให้เอาพระของขวัญไปจรดไว้ที่กลางดวงนั้น คือ กลางก๊กนั่นเอง เราเอาใจของเราไปจรดไว้ที่กลางก๊กนั้น เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่าง จรดอยู่กลางก๊กนั้น กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์มีที่ตั้งอยู่แห่งเดียวเท่านั้น “ใจ”...”

บริกรรมภาวนาบังคับใจให้หยุด

“...เมื่อเอาใจไปหยุดอยู่กลางนั้นแล้ว ก็ใช้สัญญาจำให้มัน หยุดนิ่ง บังคับให้นิ่งเสีย ถ้าไม่นิ่งก็ต้องใช้บริกรรมภาวนา บังคับไว้ บังคับให้ใจหยุด บังคับหนักเข้าๆๆ พอถูกส่วนเข้าใจหยุดนิ่ง ใจหยุดๆ พอใจหยุดเท่านั้น ถูกตัวสมณะแล้ว หยุดนั้นแหละเป็นตัวสมณะ หยุดนั้นเองเป็นตัวสำเร็จ ทั้งทางโลกและทางธรรมสำเร็จหมด...”

ใจหยุดจึงได้รับสุข

“...โลกที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วนของโลก ธรรมที่จะได้รับความสุข ใจก็ต้องหยุดตามส่วนของธรรม

ท่านได้แนะนำไว้ตามวาระพระบาลีว่า “**นตถิ สนฺติ ปริ สุขํ**” สุขอื่น นอกจากหยุดจากหนึ่งไม่มี หยุดอันนั้นเองเป็นตัวสำคัญ เพราะเหตุนั้น ต้องทำใจให้หยุด เมื่อใจของเราหยุดแล้ว เราก็ต้องหยุดๆ หยุดในหยุด ไม่มีถอยหลังกลับ ไม่มีถอยหลังหยุดในหยุด ๆๆ อยู่นั่นเอง

ใจหยุดต้องถูกกลาง ถ้าไม่ถูกกลางใช้ไม่ได้ ต้องหยุด
เข้าสิบ เข้าศูนย์ เข้าส่วน ถูกสิบ ถูกศูนย์ ถูกส่วน...”

คำโบราณ

เห็นสิบแล้วเห็นศูนย์	เป็นเค้ามูลสืบกันมา
เที่ยงแท้แน่นักหนา	ตั้งอนิจจาเป็นอาจิณ
จุดแล้วปฏิสนธิ	ย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น
สังขาราย้ายยีน	ราคีสิ้นเป็นตัวมา

สิบศูนย์

สิบศูนย์นี้เป็นตัวสำคัญนัก สัตว์โลกจะเกิดในโลกได้
ต้องอาศัยเข้าสิบแล้วตกศูนย์จึงเกิดได้ ถ้าเข้าสิบไม่ตกศูนย์
เกิดไม่ได้ โลกกับธรรมต้องอาศัยกันอย่างนี้ ส่วนทางธรรมเล่า
ก็ต้องเข้าสิบ เข้าสิบแล้วก็ตกศูนย์ “ตกศูนย์” คือ “ใจหยุด”
พอใจหยุดเรียกว่า เข้าสิบแล้ว เห็นเป็นดวงใสเท่าดวงจันทร์
ดวงอาทิตย์ ผุดขึ้นที่ใจ หยุดนั้น นั่นตกศูนย์แล้ว เข้าสิบแล้ว
เห็นศูนย์แล้ว เรียกว่า “เข้าสิบแล้วเห็นศูนย์พอเห็นศูนย์ใจ
ก็หยุดอยู่กลางศูนย์นั้น กลางดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้น”

“ดวงนั้นแหละ เรียกว่า ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน
หรืออีกนัยหนึ่ง ดวงนั้นแหละเรียกว่า ปฐมมรรค หนทางเบื้องต้น
มรรคผลนิพพาน ถ้าจะไปสู่มรรคผลนิพพาน ต้องเข้ากลาง
ดวงนั้นแห่งเดียว ไปได้ทางเดียว ทางอื่นไม่มี

เมื่อเข้ากลางดวงศูนย์กลางนั้นได้แล้วเรียกว่า “ปฐมมรรค”
นัยหนึ่ง อีกนัยหนึ่งดวงนั้นนั่นแหละ เรียกว่า เอกายนมรรค
แปลว่า หนทางเอก ไม่มีโท สองไม่มี แปลว่า หนทางหนึ่ง
สองไม่มี หนึ่งทีเดียว”

๑๘ กาย

การปฏิบัติกรรมฐาน ตามหลักของหลวงพ่อดปากน้ำ
หากผู้เริ่มต้นปฏิบัติ สามารถเข้ากลางดวงศูนย์กลางนั้นได้แล้ว
ก็จะสามารถปฏิบัติเข้าสู่กรรมฐานที่สูงขึ้นไป นั่นคือ ชั้น ๑๘ กาย
เป็นการยกกาย (รูปธรรม) ขึ้นสู่ธรรมกาย (นามธรรม) เป็น
ลำดับชั้นที่สูงขึ้นไป ตั้งแต่อารมณ์กรรมฐานที่หายไปในจนถึง
อารมณ์กรรมฐานที่ละเอียด หลวงพ่อดปากน้ำ ได้ให้หลักใน
การปฏิบัติไว้ดังนี้ว่า “...หยุดอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
กายมนุษย์ พอหยุดถูกส่วนก็เห็นดวงใส ดวงใสนั่นแหละ
เรียกว่า เอกายนมรรค หรือเรียกว่า ปฐมมรรค หรือเรียกว่า
ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน โตเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์

ใจก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงนั้น พอหยุดนิ่งถูกส่วนเข้า
เท่านั้น หยุดโนหยุด ๑ ๑ กลางของหยุดเรื่อยเข้าไป กลางของ
กลาง ๑ ๑ ๑ ที่หยุดนั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงอีกดวงหนึ่ง
เท่าๆ กันอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน นั้นเรียกว่า
ดวงศีล

หยุดอยู่กลางดวงศีลนั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นอีกดวงหนึ่ง
เท่าๆ กัน เรียกว่า ดวงสมาธิ

หยุดอยู่กลางดวงสมาธินั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นอีก
ดวงหนึ่ง เรียกว่า **ดวงปัญญา** ดวงเท่า ๆ กัน

หยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นอีก
ดวงหนึ่ง เรียกว่า **ดวงวิมุตติ** ไสละเอียดหนักขึ้นไป

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตตินั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นอีก
ดวงหนึ่ง เรียกว่า **ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ**

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้า
เห็นตัวกายมนุษย์ของเราที่นอนฝันออกไป ที่ไปเกิดมาเกิด
เขาเรียกว่า กายมนุษย์ละเอียด

ฯลฯ

๑. กายมนุษย์	๒. กายมนุษย์ละเอียด
๓. กายทิพย์	๔. กายทิพย์ละเอียด
๕. กายรูปพรหม	๖. กายรูปพรหมละเอียด
๗. กายอรูปพรหม	๘. กายอรูปพรหมละเอียด
๙. กายธรรม	๑๐. กายธรรมละเอียด
๑๑. กายพระโสดา	๑๒. กายพระโสดาละเอียด
๑๓. กายพระสกิทาคา	๑๔. กายพระสกิทาคาละเอียด
๑๕. กายพระอนาคา	๑๖. กายพระอนาคาละเอียด
๑๗. กายพระอรหัตต์	๑๘. กายพระอรหัตต์ละเอียด

(ศึกษาปฏิบัติเพิ่มเติมจากหนังสือทางมรรคผล หลักการ
สอนสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อดาวุดปากน้ำ)

ทางมรรคผล

วิธีไหว้พระบูชาพระและหลักการสวดมนต์วิปัสสนา

กายพระอรหันต์

กายพระอรหันต์
ละเอียด

กายพระอนาถามี

กายพระอนาถามี
ละเอียด

กายพระสกิทาคา

กายพระสกิทาคา
ละเอียด

กายพระโสดา

กายพระโสดา
ละเอียด

กายธรรม

กายธรรม
ละเอียด

กายจรูปพรหม

กายจรูปพรหม
ละเอียด

กายรูปพรหม

กายรูปพรหม
ละเอียด

กายทิพย์

กายทิพย์
ละเอียด

กายมนุษย์

กายมนุษย์
ละเอียด

ภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถ วัดปากน้ำญี่ปุ่น นาริตะ ประเทศญี่ปุ่น

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร)
หลวงพ่อดาวกน้ำ กำลังสอนการกำหนดเครื่องหมาย และวิธีการ
เลื่อนเครื่องหมายไปตามฐานทั้ง ๗

สแกน QR Code

วิธีบูชาพระ
ว่าก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง

วิธีบูชาพระ โห้วพระก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง

ยะมะหัง สัมมาสัมพุทธัง, ภาคะวันตัง สະระณัง
คะโต (ชาย), คตา (หญิง), อิมินา สักกาเรนะ, ตัง ภาคะวันตัง
อะภิปุชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ตรัสรู้แล้ว
เองโดยชอบ, ซึ่งข้าพเจ้าถึง, ว่าเป็นที่พึ่ง, ทำจัดทุกขได้จริง,
ด้วยสักการะนี้

ยะมะหัง สวากขาตัง, ภาคะวะตา ธัมมัง สະระณัง
คะโต (ชาย), คตา (หญิง), อิมินา สักกาเรนะ, ตัง ธัมมัง
อะภิปุชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้, ซึ่งพระธรรม,อันพระผู้มีพระภาคเจ้า,
ตรัสดีแล้ว, ซึ่งข้าพเจ้าถึง, ว่าเป็นที่พึ่ง, ทำจัดภัยได้จริง,
ด้วยสักการะนี้

ยะมะหัง สุปะฏิปัน्हัง, สังฆัง สະระณัง คะโต (ชาย),
คตา (หญิง), อิมินา สักการะเน, ตัง สังฆัง อะภิปุชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้, ซึ่งพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี, ซึ่งข้าพเจ้าถึง,
ว่าเป็นที่พึ่ง, ทำจัดโรคได้จริง, ด้วยสักการะนี้

คำไหว้พระรัตนตรัยต่อไป

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง
อะภิวาเทมิ (กราบลง ๑ ครั้ง)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ
(กราบลง ๑ ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ
(กราบลง ๑ ครั้ง)

คำขอขมาโทษ

บูชาพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ เมื่อเราไหว้พระพุทฺธ
พระธรรม พระสงฆ์ เสร็จแล้ว ต่อจากนี้ไป ตั้งใจให้แน่ว
ขอขมาโทษงดโทษต่อพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่เราได้
พลาดพลั้งลงไปแล้ว ด้วยกายวาจาใจตั้งแต่เด็กเล็กยังไม่รู้
จักเดียงสา มาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ขอขมาโทษงดโทษแล้ว
กายวาจาใจของเราจะได้เป็นของบริสุทธิ์ สมควรเป็นภาชนะ
รับรองพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีตปัจจุบันอนาคต
สืบต่อไป แต่ก่อน จะขอขมาโทษงดโทษพระรัตนตรัย
เพียงนอบน้อมพระรัตนตรัยด้วยปณามคาถา คือ นะโม ๓ ครั้ง
นะโม หนที่ ๑ นอบน้อมพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีต
นะโม หนที่ ๒ นอบน้อมพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
ในปัจจุบัน

นะโม หนที่ ๓ นอบน้อม พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
ในอนาคต ทั้งหมดด้วยกัน ต่างคนต่างว่านะโมดังๆ พร้อมกัน
๓ หน ได้ ณ บัดนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ
อุกาสะ, อัจจะโย โน ภันเต, อัจฉัคคมา, ยะธา พาละ, ยะธา
มุพเพ, ยะธา อะกุสะเล, เย มะยัง กระมฺหา, เอวัง ภันเต
มะยัง, อัจจะโย โน, ปะฏิคคัณหะเถ, อาเยติง สังวะเรยยามะ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอโอกาส ได้ปลั่งพลาดด้วยกาย วาจา
ใจ ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพียงไร แต่ข้าพระพุทธเจ้า
เป็นคนพาลคนหลง อกุศลเข้าสิงจิต ให้กระทำความผิด
ต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขอพระพุทธ พระธรรม
พระสงฆ์ จงดความผิดทั้งหลายเหล่านั้น แก่ข้าพระพุทธเจ้า
จำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าพระพุทธเจ้า จักขอสำรวมระวัง
ซึ่งกาย วาจา ใจ สืบต่อไปในเบื้องหน้า

กาย วาจา ใจ ของเราเป็นของบริสุทธิ์ ต่อไปนี้จะได้
อาราธนาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีตปัจจุบันอนาคต
เข้าสิงสถิตในกาย วาจา จิต สืบต่อไป

คำอาราธนา

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา สมเด็จพระพุทธานุเจ้าที่ได้ตรัสรู้ล่วงไปแล้ว ในอดีตกาลมากกว่า เมล็ดทรายในท้องมหาสมุทรทั้ง ๔ และสมเด็จพระพุทธานุเจ้า อันจักได้ตรัสรู้ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า และสมเด็จพระพุทธานุเจ้าที่ได้ตรัสรู้ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานะทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณมิได้ แลพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า แลพระนพโลกุตตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานะทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระอริยสงฆ์ กับสมมติสงฆ์ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณ มิได้ และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิด ในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานะทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

คำอธิษฐาน

ขอเดชคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรมเจ้า คุณพระสงฆ์เจ้า (ชาย) คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ (หญิง) คุณครูบาอาจารย์ คุณมารดาบิดา คุณทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อริชฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมา แต่ร้อยละ พันชาติ หมื่นชาติ แสนชาติก็ดี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมา ตั้งแต่ เล็กแต่น้อย ระลึกได้ก็ดี มิระลึกได้ก็ดี ขอบุญบารมีทั้งหลาย เหล่านั้น จงมาช่วยประทับประคองข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้ สำเร็จมรรคและผล ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด นิพพานะปัจจะโย โหตุฯ

วิธีนั่งต่อไป

คุ้งบัลลังก์ขัดสมาธิ เท้าขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย เว้นหัวแม่มือทั้งสองให้ห่างกันสององคุลี คือหัวแม่มือซ้ายจด กับปลายนิ้วชี้ขวาแล้วตั้งกายให้ตรง คือวัดตั้งแต่ปลายนิ้วชี้ ของเท้าขวาถึงกลางลูกสะบ้าของหัวเข่าขวานั้น แล้วเอา เครื่องวัดนั้นจดลงที่ตรงบนตาคู่มาขวา แล้วเอาเครื่องวัด อีกข้างหนึ่งจดเข้าที่ใต้ลูกคาง นี่เป็นส่วนของกายตรง เรียก อุฑฺฏ์ กายํ ปณิธาย ตั้งกายให้ตรง ปริมุขํ สติ อุปภูฏฐเปตฺวา เข้าไปตั้งสติไว้ ให้มีหนารอบ คือ เข้าไปตั้งสติไว้ไม่ให้เผลอ

(ตรงกับพระชีณาสพ ผู้เป็นสติวินัย มีสติทุกเมื่อ) นี่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ สติไม่เผลอ จากบริกรรมภาวนา และบริกรรมนิมิต ให้ติดกันไม่แยกออกจากกัน นี่แหละเป็นของสำคัญในเรื่องที่จะเป็น หรือไม่เป็น สติไม่เผลอจากบริกรรมทั้งสอง

บริกรรมว่า “สัมมาอะระหัง” นี้เรียกว่า บริกรรมภาวนา กำหนดเครื่องหมาย ให้ใสเหมือนเพชรลูกที่เจียรระไนแล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของตาดำ ใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องเงาหน้า สันฐานกลมรอบตัว ไม่มีตำหนิ เรียบรอบตัวเหมือนดวงแก้วกายสิทธิ์ นี้เรียกว่า บริกรรมนิมิต

บริกรรมทั้งสองนี้ พราดจากกันไม่ได้ ต้องให้ติดกันอยู่เสมอในอิริยาบถทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ไม่เผลอ ให้มีสติอยู่เสมอไม่ให้ขาด เมื่อเห็นดวงนิมิตเกิดเป็นดวงใสขึ้นแล้ว ให้หยุดบริกรรมภาวนาเพ่งอยู่ที่กลางดวงนั้น แล้วทำใจให้หยุดในหยุด ที่กลางดวงนั้นมีจุดเป็นเครื่องหมาย ให้ใสหนักขึ้นทุกทีจนเป็นรัศมีคือแสงสว่าง ถ้าไม่หยุดให้บริกรรมภาวนาไว้ว่า “สัมมาอะระหัง” ร้อยครั้งพันครั้ง หยุดอยู่ที่เดียวดังจะอธิบายข้างหน้าเป็นลำดับไป

วิธีนั่งสมาธิ

ต่อแต่นี้ไปคอยตั้งใจฟัง เมื่อเราทำวัตรอาราธนาเสร็จแล้ว ก็จะบอกวิธีกระทำต่อไป วิธีทำสมถะวิปัสสนาต้องมีกรรมภาวนา กับกรรมนิมิต เป็นคู่กัน

กรรมนิมิต ให้กำหนดเครื่องหมายเข้า ดวงใสเหมือนกับเพชร ลูกที่เจียรระโนแล้ว

ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ผู้หญิงกำหนดเข้าปากช่องจุมุกซ้าย ผู้ชายกำหนดเข้าปากช่องจุมุกขวา อย่าให้ล้า ให้เหลื่อม ใจของเราที่ยึดไปยึดมา แวบไป แวบมา ให้เอาใจไปอยู่เสียในกรรมนิมิต ปากช่องจุมุกหญิงซ้าย ชายขวา ข้างนอกดวงโตเท่าแก้วตา ข้างในดวงโตเท่าเมล็ดพุทธรักษา ใสขาวเหมือนกระจกส่องเงาหน้า หญิงกำหนดปากช่องจุมุกซ้าย ชายกำหนดปากช่องจุมุกขวา แล้วให้กรรมภาวนา ประคองกรรมนิมิตนั้นไว้ว่า

“สัมมาอะระหัง” ตรึงถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส

“สัมมาอะระหัง” ตรึงถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส

“สัมมาอะระหัง” ตรึงถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส

นั่งอยู่ที่นั่น นีฐานที่ ๑

ฐานที่ ๒ เลื่อนไปที่เพลตา หญิงอยู่ซีกข้างซ้าย ชายอยู่ซีกข้างขวา ตรงหัวตา ที่มูลตาออกมา ตามช่องลม หายใจเข้าออกข้างใน แล้วให้บริการประคองเครื่องหมาย ที่เพลตานี้ว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง แบบเดียวกัน

แล้วเลื่อนเครื่องหมาย ตรงลำดับเพลตา เข้าไปที่กลาง ก๊กศีรษะข้างใน ไม่ให้ค่อนซ้ายขวาหน้าหลังล่างบน กลางก๊กพอดี ที่นี้เรียกว่า ฐานที่ ๓ แล้วให้บริการประคองเครื่องหมาย ที่กลางก๊กศีรษะข้างในว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง

ตรงนี้มีลัทธิพิธี ต้องกลับตาไปข้างหลัง ให้ตาค้างเหมือน คนชักจะตาย เราหันตาอยู่ซ้อนขึ้นข้างบน เหลือกขึ้นข้างบน เหลือกไปๆ จนค้างแน่น ให้ความเห็นกลับไปข้างหลังแล้ว ค่อยๆ ให้เห็นกลับเข้าข้างใน

พอตากลับเข้าข้างใน ก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ นี้ ไป เป็นฐานที่ ๔ ที่ปากช่องเพดาน ที่รับประทานอาหารสำคัญ อย่าให้ล้าให้เหลื่อมพอดี แล้วให้บริการประคองเครื่องหมาย ในฐานที่ ๔ นั้นว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง

แล้วก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ไปฐานที่ ๕ ที่ปากช่องคอ เหนือลูกกระเดือก เหมือนกลางก๊กปากถั่วแก้ว

ตั้งไว้ปากช่องคอบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ปากช่องคอบ
นั้นว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง”
๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมายลงไปฐานที่ ๖ กลางตัว สุตลม
หายใจเข้าออก สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกักข้างใน
ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ที่ใจหยุดนั้นทีเดียว
ตั้งตรงนั้น เอาใจของเราจรดเข้าที่ดวงใส่นั้น แล้วบริกรรม
ภาวนาว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง”
๓ ครั้ง แล้วถอยหลังจากฐานที่ ๖ มาที่เหนือกลางตัวเรา
ขึ้นมา ๒ นิ้ว ฐานนั้นเรียกว่า ฐานที่ ๗

ฐานที่ ๗ นั้นมีศูนย์ ๕ ศูนย์ ๑. ศูนย์กลาง ๒. ศูนย์ข้างหน้า
๓. ศูนย์ข้างขวา ๔. ศูนย์ข้างหลัง ๕. ศูนย์ข้างซ้าย ศูนย์กลาง
คืออากาศธาตุ ศูนย์ข้างหน้าธาตุน้ำ ศูนย์ข้างขวาธาตุดิน
ศูนย์ข้างซ้ายธาตุลม ศูนย์ข้างหลังธาตุไฟ เครื่องหมายใส
สะอาด คือ ช่องอากาศ ตรงนั้นเรียกว่า “ศูนย์”

ทำไมถึงเรียกว่า “ศูนย์” ตรงนั้น เวลาสัตว์ไปเกิดมา
เกิดแล้วก็มาอยู่ในที่สืบ อยู่ในกลางดวงนั้น กายละเอียดอยู่ใน
ในกลางดวงนั้น เมื่อพ่อแม่ประกอบธาตุกรรมถูกส่วนเข้าแล้ว
ก็ตกศูนย์ทีเดียว พอตกศูนย์ก็ลอยขึ้นมา ลอยขึ้นมาเหนือ
กลางตัว ๒ นิ้ว โด่เท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ใสเป็นกระจกสอง
เงาหน้า นี่มันจะเกิดละ ตรงนั้นเรียกว่าศูนย์

ศูนย์นั้นเป็นสำคัญนัก จะเกิดมาในมนุษย์โลกก็ต้องเกิดด้วย ศูนย์นั้น จะไปนิพพาน ก็ต้องเข้าศูนย์นั้นไปเหมือนกัน จะไป สัมมรรคผลนิพพานก็ต้องเข้าศูนย์นั้นเหมือนกัน แบบเดียวกัน จะตายจะเกิด เดินตรงข้าม ถ้าว่าจะเกิด ก็ต้องเดินนอกออกไป ถ้าว่าจะไม่เกิดก็ต้องเดินในเข้าไป กลางเข้าไว้ หยุดเข้าไว้ ไม่คลาดเคลื่อน

นี้ตายเกิดอย่างนี้ ให้รู้จักหลักอย่างนี้ เมื่อรู้จักหลัก ดังนี้ แล้วก็รู้ที่เดียว พอรู้ขึ้นเข้านี้ ที่ใจเราวนวายอยู่นั้นมันทำอะไร มันต้องการจะเวียนวายตายเกิด ถ้าใจเรานิ่งอยู่ในกลางนั้น มันจะเลิกเวียนวายตายเกิด เราก็รู้ตัวของเรารู้ เราไม่ต้อง ง้อใคร เรารู้แล้ว เราเรียนแล้ว เราเข้าใจแล้ว เราต้องทำใจของเราให้นิ่ง ทำใจให้หยุดอยู่ศูนย์กลางนั้น กลางของกลางๆๆๆ ซ้ายขวา หน้าหลัง ล่างบน นอกใน ไม่ไป เข้ากลางของกลางๆๆๆ นิ่งแน่น หนักขึ้น พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เห็นดวงใสแจ่มบังเกิด ขึ้นเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์

หยุดอยู่กลางดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้น พอหยุดถูกส่วน เข้าเท่านั้นเกิดขึ้นมาอีกดวงหนึ่ง เป็นดวงศีล โตะเท่าดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์เหมือนกัน

หยุดอยู่กลางดวงศีลนั้น พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เกิดขึ้น อีกดวงหนึ่งเรียกว่า ดวงสมาธิ โตะเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ เหมือนกัน

หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ พอถูกส่วนเข้า เกิดขึ้นอีกดวงหนึ่ง
เท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ เหมือนกัน เรียกว่า ดวงปัญญา

หยุดอยู่กลางดวงปัญญา พอถูกส่วนเข้า เกิดขึ้นอีก
ดวงหนึ่ง เรียกว่า ดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ พอถูก
ส่วนเข้า เกิดขึ้นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่า ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้า
ก็เห็นตัวเราที่ไปเกิดมาเกิด อ้อ ใจนี่เอง ไปเกิดมาเกิดเข้าแบบ
ตันแล้ว ให้อู้งกหลักอย่างนี้ ไม่เคลื่อนแล้วอย่างนี้ เคลื่อนไม่ได้
ทีเดียว ตายตัวเดียว

เมื่อรู้จักหลักอันนี้แล้ว ต่อแต่นี้ไปก็จะสอนให้ทำต่อไป
เมื่อเราได้ทำวัตรอาราธนาเรียบร้อยแล้ว ต่อแต่นี้ไปก็ต้องนั่ง
สมาธิกัน บาลีว่า นิสีทติ ปลงลงก็ อาพุซฺสมิตฺวา ให้นั่งคู้บัลลังก์
ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้ายทุกคนด้วยกัน
ตั้งตัวให้ตรง แล้วค่อยฟังอธิบายต่อไป

วิธีที่ถูกต้อง คือปลายนิ้วชี้มือขวาจรดกับปลายนิ้วหัวแม่มือ
ข้างซ้ายวางไว้บนตักที่เราขัดสมาธินั้น นั่งยึดตัวให้ตรงเพื่อ
ให้เลือดลมเดินสะดวก และรู้สึกสบายในขณะนั่งนั้นเรียกว่า
อุชุกายํ ปณิธาย ตั้งกายให้ตรง

เมื่อเรานั่งขัดสมาธิ ตั้งกายให้ตรงดีแล้ว เราต้องตั้งใจ
ให้หยุด ใจของเราถ้าหยุดได้สักกระพริบตาเดียวเท่านั้น
ได้ชื่อว่า เราได้สร้างบุญใหญ่ กุศลใหญ่ สำคัญนัก บุญที่เกิด

จากการนั่งภาวนานั้นเป็นบุญใหญ่กุศลใหญ่เราจะไปสร้าง
โบสถ์วิหารการเปรียญสักร้อยหลัง ก็สู้บุญที่เกิดขึ้นจากการ
บำเพ็ญสมณวิปัสสนาไม่ได้

เมื่อเราแสวงหาเขตบุญในพระพุทธศาสนา ฟังบำเพ็ญ
สมณวิปัสสนา ทำใจให้มันคงดังนี้ ให้ใจหยุด หยุดนี้เป็นตัว
สำคัญ หยุดนี้จะเป็นทางมรรคผลนิพพาน พวกที่ให้ทาน รักษา
ศีลนั้น ยิ่งไกลกว่า หยุดนี้ ไกลนิพพานนัก พอหยุดได้เท่านั้น
ถูกคำสั่งสอนของพระศาสดาแล้วไม่ยกเยื้องแปรผัน

เมื่อนั่งสมาธิตั้งตรงดีแล้วให้หลับตาพอหนึ่งตาติดกัน
ปริมุขํ สติ อุปฏฐาเปตฺวา ตั้งสติไว้ไม่ให้เผลอ แล้วกำหนด
เครื่องหมายเข้า ไสเหมือนดังลูกเพชรลูกที่เจียรระโนแล้ว
โตเท่าแก้วตา ผู้หญิงกำหนดเข้าปากช่องจุมุกซ้าย ผู้ชาย
กำหนดเข้าปากช่องจุมุกขวา อย่าให้ล้าให้เหลื่อม พอถูก
ส่วนดีแล้ว ให้บริกรรมประคองใจกับเครื่องหมายที่ไสนั้นว่า
“สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมายขึ้นไปแค่เพลาดา หญิงอยู่ซีก
ข้างซ้าย ชายอยู่ซีกข้างขวา ตรงหัวตาที่มูลตาออก ตามช่องที่
ลมหายใจเข้าออกข้างใน แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ไส
นั้นว่า **“สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง”** ๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมาย ตรงลำดับเพลาดา เข้าไปที่ฐานนี้
เป็นฐานที่ ๓ ไม่ให้ค่อนข้างขวาหน้าหลังล่างบนกลางกักพอดี
แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ไส กลางกักศีระะ นั้นว่า

“สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง แล้ว
เลื่อนเครื่องหมายนั้น ตรงนี้มีลัทธิพิศกลเม็ดอยู่ เมื่อถึงฐานที่
๓ แล้ว ต้องเหลือกตาไปข้างหลัง ให้ตาข้างเสมียนคนซ้ายจะ
ตาย ค้างลงไปๆ จนกระทั่งใจหยุดความเห็นกลับเข้าข้างใน

แล้วเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ ที่ช่อง
เพดาน ที่ รับประทานอาหารสำคัญ อย่างให้ล้าให้เหลือม ให้พอ
ดี ๆ แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ฐานที่ ๔ นั้นว่า “สัมมา-
อะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนไปฐานที่ ๕ ที่ปากช่องคอเหนือลูกกระเดือก
เหมือนกลางกักปากถั่วแก้ว แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมาย
ที่ปากช่องคอนั้นว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมา-
อะระหัง” ๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมายนั้นไปที่กลางตัว สูดลมหายใจ
เข้าออกไม่ให้ค่อนข้างขวา หน้าหลัง ล่างบน นอกใน ให้อยู่
กลางกัก พอดี ๆ แล้ว บริกรรมประคองเครื่องหมายที่กลางตัว
นั้นว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง”
๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมายถอยหลังขึ้นมาเหนือกลางตัว ๒ นิ้ว
ตรงนั้นเรียกว่าศูนย์ ตรงนั้นมีศูนย์อยู่ ๕ ศูนย์ ศูนย์กลาง
หน้า ขวา หลัง ซ้าย ศูนย์กลางอากาศธาตุ ศูนย์ข้างหน้าธาตุ
น้ำ ขวาทาดุติณ หลังธาตุไฟ ซ้ายธาตุลม เครื่องหมายใสสะอาด
ลอยช่องอากาศกลาง

แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ช่องอากาศกลาง นั้นว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ที่กลางอากาศว่างนั้น แล้วจะเห็นเป็นดวงใส ดวงโตประมาณ เท้าแก้วตาอยู่ที่นั้น ใจของเราก็จรดอยู่อยู่ที่กลางดวงนั้น แก้ไข ไปจนกระทั่งใจของเราหยุด บริกรรมภาวนาอยู่เรื่อยๆ ว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง”

ที่บริกรรมว่า ดังนี้ ก็เพื่อจะประคองใจของเราให้หยุด พอถูกส่วนเข้าใจก็หยุด จะมีดก็หยุดตรงนั้น หรือว่าจะสว่าง ก็ต้องหยุดตรงนั้น ไม่ต้องถอยไปถอยมา นิ่งอยู่ตรงนั้น พอถูก ส่วนเข้าก็จะเห็นดวงใส เราก็เอาใจหยุดอยู่ที่กลางดวงใสนั้น ถ้าหากว่าใจของเราไม่นิ่งไม่หยุด ชัดสายไปอย่างไร เราก็ ต้องใช้บริกรรมภาวนาไว้ว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ก็ร้อยก็พันครั้งก็ตาม ให้บริกรรมภาวนาไป จนกว่าใจของเราจะหยุดนิ่งสนิท

พอใจของเราหยุดดีแล้ว ก็เลิกบริกรรมภาวนาได้ ให้เอาใจของเราจรดเพ่งเฉยอยู่ที่ดวงใสนั้น วางอารมณ์เฉย ให้หยุดเท่านั้น อย่าไปนึกถึงความมืดความสว่าง หยุดนั้นแหละ เป็นตัวสำเร็จ

ที่บอกแล้วว่า “สมณะหยุด ๆ” พระองค์ทรงประทานนัย ไว้ว่า “สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด” หยุดนี้แหละเราจะบำเพ็ญ สมณวิปัสสนาต้องกระทำตรงนี้ให้ได้ก่อน อย่างอื่นอย่าเพิ่งไป

พูด เพราะเรื่องจะมากไปนัก ต้องเอาที่หยุดนี้ให้ตกลงเสียก่อน ถ้าเราปฏิบัติไปจนทำให้หยุดได้แล้วละก็ เราก็อะไรต่อไปได้ ที่หยุดนี้เขาทำกันได้ ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี นี่เขาทำกันมากคน เราต้องทำให้ได้เหมือนกับเขาบ้าง

ถ้าไม่หยุดจะถึงธรรมกายไม่ได้ ถ้าทำให้หยุดได้ ก็เข้าถึงธรรมกายได้

เราเป็นมนุษย์ ปฏิบัติในพระพุทธศาสนาเหมือนกัน จะทำให้เป็นธรรมกายอย่างเขาไม่ได้เสียหรือ เราต้องทำได้ ขอให้ทำจริงเถิด ทำได้ทุกคน ถ้าทำไม่จริงละก็ไม่ได้แน่ๆ ที่ว่าทำจริงนั้น จริงแค่ไหน แค่วิตติ เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไป จะเหลือแต่กระดูกหนังช่วงมัน ถ้าไม่ได้ไม่หลุดจากที่นี่จริงแค่นี้ละก็ทำได้ทุกคน

ฉันเอง (หลวงพ่อบุญรอดพระมงคลเทพมุนี อภิปุทธ ผู้สอน สมถวิปัสสนา วัดปากน้ำ) ๒ คราว เมื่อเริ่มปฏิบัติสมถวิปัสสนา ใหม่ๆ ได้เข้าที่ที่สามารถตั้งใจว่า ถ้าไม่ได้ก็ให้ตายเสียเถอะ นิ่งทำสมาธิอยู่ พอถึงกำหนดเข้า ก็ทำได้ ไม่ตายสักที

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ก็ทรงกระทำ เช่นนั้น พระองค์ได้ประกอบความเพียร ด้วยจตุรงคปริยาส ความเพียรประกอบด้วยองค์ ๔ เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไป จะเหลือแต่หนังเอ็นกระดูกก็ตาม พระองค์ไม่เคยอ่อนจากความเพียร พอถึงส่วนเท่านั้น ในเวลาหัวค่ำ ได้บรรลุปุพเพ-

นิวาสนุสสติญาณ เวลایามที่ ๒ ได้บรรลุจุตูปปาตญาณ
เวลایามที่ ๓ ได้บรรลุอาสวัคขญาณ

ท่านเป็นอาจารย์กระทำจริงอย่างนี้ เราเป็นลูกศิษย์
ก็ต้องทำจริงอย่างนั้นเหมือนกัน ไม่ได้ ยอมตายกันทีเดียว
ทำให้หยุดจริงๆ พอหยุดเข้าเท่านั้น ก็จับตัวได้ว่า ทางพระพุทธ-
ศาสนาเดินอย่างนี้ ที่เป็นเช่นนี้เราต้องจำให้แม่นยำ ให้มันที
เดียว บริกรรมประคองใจให้หยุดไว้ด้วย บริกรรมภาวนาว่า
“สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” หนึ่งให้
มันคงที่เดียว อย่าให้เคลื่อนได้

คัดลอกจากเครื่องบันทึกเสียง

โดย...พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ คล่อสุวรรณ)

๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๙

การปฏิบัติสมาธิ ตามหลักวิชชาธรรมกาย

สมาธิ คือ ความตั้งมั่นแห่งจิต

การปฏิบัติสมาธิ ก็คือ การพัฒนาภาวะแห่งจิตใจให้ตั้งมั่น ซึ่งปฏิบัติสมาธินั้นมีประโยชน์มากมายหลายประการ ประโยชน์ในเบื้องต้น คือทำให้มีความสุขอยู่กับปัจจุบัน มีสมองแจ่มใส ความจำดีขึ้น ลดความกังวลความเครียดลงได้

การนอนหลับดีขึ้น การงานชีวิตมีความสุขมั่นคง มีสติรู้เท่าทันอารมณ์ที่เกิดขึ้น

ประโยชน์ในท่ามกลาง คือทำให้ได้ญาณทัสสนะ อันได้แก่ ความสามารถรู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ มีอิทธิฤทธิ์ มีปาฏิหาริย์เกิดขึ้นกับตัว รู้แจ้งเห็นความเกิดขึ้น ความตั้งอยู่ และดับไปของรูปและนาม

ประโยชน์ในที่สุด คือ ทำให้หมดสิ้นกิเลส อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา นั่นคือมรรคผลนิพพาน การพัฒนาจิตให้ตั้งมั่นนั้น มีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิตของพวกเรา

ถามว่าแล้วจะทำอย่างไรจิตจึงจะตั้งมั่น คำตอบคือ ต้องฝึกจิต โดยใช้สติเป็นตัวจับอารมณ์ ตรึงจิตอยู่กับสิ่งที่กำหนดนั้น

ในการฝึกจิตให้ตั้งมั่นนั้น ทางพระพุทธศาสนาให้วิธีไว้ถึง ๔๐ วิธีด้วยกัน ดังที่พระโบราณจารย์ท่านได้นำมาสอนให้ปฏิบัติอยู่นั้น ก็มีหลายแบบหลายอย่างล้วนแต่มีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับจริตของแต่ละท่าน จะเลือกปฏิบัติแบบใดเพื่อจะได้เหมาะสมกับตัวท่านเอง

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ก็ได้มีวิธีในการสอนแบบหนึ่ง ที่เรียกกันว่า วิชชาธรรมกาย

การปฏิบัติสมาธิตามหลักวิชชาธรรมกายของหลวงพ่อ
วัดปากน้ำ ท่านได้วางหลักไว้อย่างละเอียด โดยท่านได้ศึกษา
และค้นคว้าจากคัมภีร์พุทธศาสนา อีกทั้งยังได้ไปเรียนจาก
สำนักของครูบาอาจารย์ท่านอื่นอีกหลายท่านด้วยเช่นกัน
หลวงพ่อวัดปากน้ำทั้งปฏิบัติด้วยตัวท่านเองด้วย สอนให้กับ
พระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา และผู้สนใจปฏิบัติด้วย
จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิตท่าน

โดยผู้เขียนได้สรุปไว้เป็น ๗ ขั้นตอนสำหรับผู้เริ่มปฏิบัติ
ดังนี้คือ

๑. ผู้เริ่มปฏิบัติควรหาสถานที่ให้เหมาะสมแก่การปฏิบัติ
คือเป็นสถานที่ ที่ไม่แคบนัก ไม่กว้างจนเกินไป มีผู้คนไม่
พลุกพล่าน มีเสียงไม่ดังนัก เหมาะสมแก่การปฏิบัติสมาธิ
ภาวนาด้วยอิริยาบถทั้ง ๔ คือ ยืน เดิน นั่ง และนอน ได้

๒. ผู้เริ่มต้นปฏิบัติควรกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย, ไหว้พระ,
คำขอขมาโทษ, คำอาราธนาคุณพระพุทธรูป, คุณพระธรรม
คุณพระสงฆ์ และคำอธิษฐานจิต เพื่อเตรียมกาย วาจา ใจของเรา
ให้เป็นดุจภาชนะเครื่องรองรับคุณธรรมที่สูงยิ่งขึ้นทำจิตใจของเรา
เราให้บริสุทธิ์ผ่องใส เหมาะสมต่อการปฏิบัติ

๓. ผู้เริ่มต้นปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้ทุกอิริยาบถ
คือยืน เดิน นั่ง นอน แต่เบื้องต้นอิริยาบถที่ปฏิบัติได้ดีที่สุด
คืออิริยาบถนั่ง เพราะการนั่งท่านว่าจิตจะตั้งมั่นคง เป็นสมาธิ

ได้เร็วกว่าอิริยาบถอื่น ต่อเมื่อปฏิบัติสมาธิมั่นคงดีแล้ว จะทำสมาธิด้วยอิริยาบถใดก็ได้ตามความเหมาะสมแก่จริตของตน

๔. มีนิมิตเป็นเครื่องหมายในการปฏิบัติ อาจจะเป็นลูกแก้วกลมใสมีขนาด ๘ ซม. วัดจากเส้นผ่านศูนย์กลาง หรือจะมีขนาด ๔ ซม. ก็ได้ วางไว้เบื้องหน้า ไม่ไกลจนเกินไป ไม่ใกล้จนเกินไป ชั่วระยะเอื้อมมือถึง พอที่จะมองเห็นชัดแล้วกำหนดนึกให้เห็นเป็นนิมิต

๕. สำหรับผู้เริ่มปฏิบัติให้กำหนดนิมิตเคลื่อนไปตามฐานต่าง ๆ ทั้ง ๗ ฐานตามที่หลวงพ่อดำสอนให้ปฏิบัติ นั้น **(มีรูปภาพประกอบ หน้า ๓๒ ถึง ๕๓)** การกำหนดนิมิตตามฐานทั้ง ๗ นั้น เป็นการฝึกสติกำหนดจับที่อารมณ์ คือนิมิตที่กำหนดนั้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้เริ่มปฏิบัติ เพราะจิตยังอ่อน ไม่มั่นคง และแน่วแน่พอ ควรจะฝึกกำหนดสติไปตามลำดับฐานทั้ง ๗ ไปก่อน

๖. สำหรับผู้เริ่มปฏิบัติ ควรจะค่อยๆ ปฏิบัติไปตามความเหมาะสมของตนเอง นั่งภาวนาครั้งละ ๕-๑๐ นาที ก็ได้เช่นกัน แต่การนั่งภาวนาโดยปกติจะใช้เวลา ๓๐ นาที เวลาขนาดนี้เพียงพอต่อการทำให้จิตเกิดสมาธิได้ สำหรับผู้เริ่มต้นไม่ควรจะนั่งภาวนาให้นานเกินไป เพราะจะเกิดความเหนื่อยล้าของร่างกายและจิตใจ เบื้องต้นนั่งครั้งละ ๓๐ นาที แล้วเปลี่ยนอิริยาบถจากนั่งภาวนาเป็นเดิน เป็นยืน หรือนอน ก็ได้ สามารถ

กำหนดนิมิตได้ในทุกอิริยาบถ จากนั้นถ้าท่านประสงค์จะนั่งภาวนาต่ออีกก็ทำได้เช่นกัน

๗. สำหรับผู้เริ่มปฏิบัติหลังจากเลิกปฏิบัติสมาธิภาวนาแล้ว ควรจะหาเวลาทบทวนการกำหนดนิมิตไปตามฐานต่างๆ ทั้ง ๗ ฐาน อยู่สม่ำเสมอไม่ว่าจะอิริยาบถใด ยืน เดิน นั่ง นอน ทำได้ทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติจิตภาวนา ต่อเมื่อสามารถยกระดับจิตเข้าสู่ศูนย์กลางกายได้ “อุคคหนิมิตร” ปรากฏขึ้น จิตหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้น มีความชำนาญแล้ว ท่านก็ให้เข้าสู่ศูนย์กลางกายได้เลย คือตรงฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมาสองนิ้ว กลางของกลาง กลางของกลาง หรือจะหยุดในหยุด นิ่งในนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้น โดยไม่ต้องกำหนดนิมิตเคลื่อนตามฐานที่ ๑ - ๗ ก็ได้เช่นกัน

ภาพแสดงขั้นตอนการ ปฏิบัติสมาธิ

ภาพที่ ๑ แสดงท่านั่งคุ้ยบัลลังก์ขัดสมาธิ

อธิบายภาพที่ ๑

“...ปลายนิ้วชี้มือขวาจรดกับปลายนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย วางไว้บนดักที่เราจัดสมาธินั้น นั่งยืดตัวให้ตรง เพื่อให้เลือดลมเดินสะดวก และรู้สึกสบายในขณะนั้นนั้น เรียกว่า อู้งาย ปณิธาย ตั้งกายให้ตรง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ข้อดีของการกำหนดท่าทางการนั่งสมาธิ คือ

๑. จิตย่อมตั้งมั่นได้เร็ว และสามารถอยู่ในอิริยาบถนั่งสมาธิได้นาน การผลัดเปลี่ยนอิริยาบถต่าง ๆ ก็เป็นไปได้ง่าย จะลุกขึ้น จะเดิน หรือที่สวดจะนอน ก็เป็นไปได้ง่าย

๒. นิ้วชี้มือขวาที่จรดกับนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย พระวิปัสสนาจารย์ท่านบอกว่า เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าในขณะนั้นมีสติเผลอเลอหรือไม่ ให้ดูนิ้วที่จรดกันก็พอจะทราบได้ เหมือนอย่างเวลาพนมมือสวดมนต์ หากในเวลาสวดมนต์ใจเหม่อลอยไป มือก็จะไม่อยู่ในรูปของการพนมที่คล้ายดอกบัว มือก็จะหงิกงอ ไขว้กันไปมาบ้างก็มี

๓. ได้ชื่อว่ารักษาระเบียบแบบแผนที่หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านกำหนดไว้ และเป็นศิษย์มีครู เป็นศิษย์มีอาจารย์เดียวกัน แบบปฏิบัติอย่างเดียวกัน

ดวงแก้ว

พระของขวัญ

ภาพที่ ๒ แสดงการกำหนดจดจำนิมิต

อธิบายภาพที่ ๒

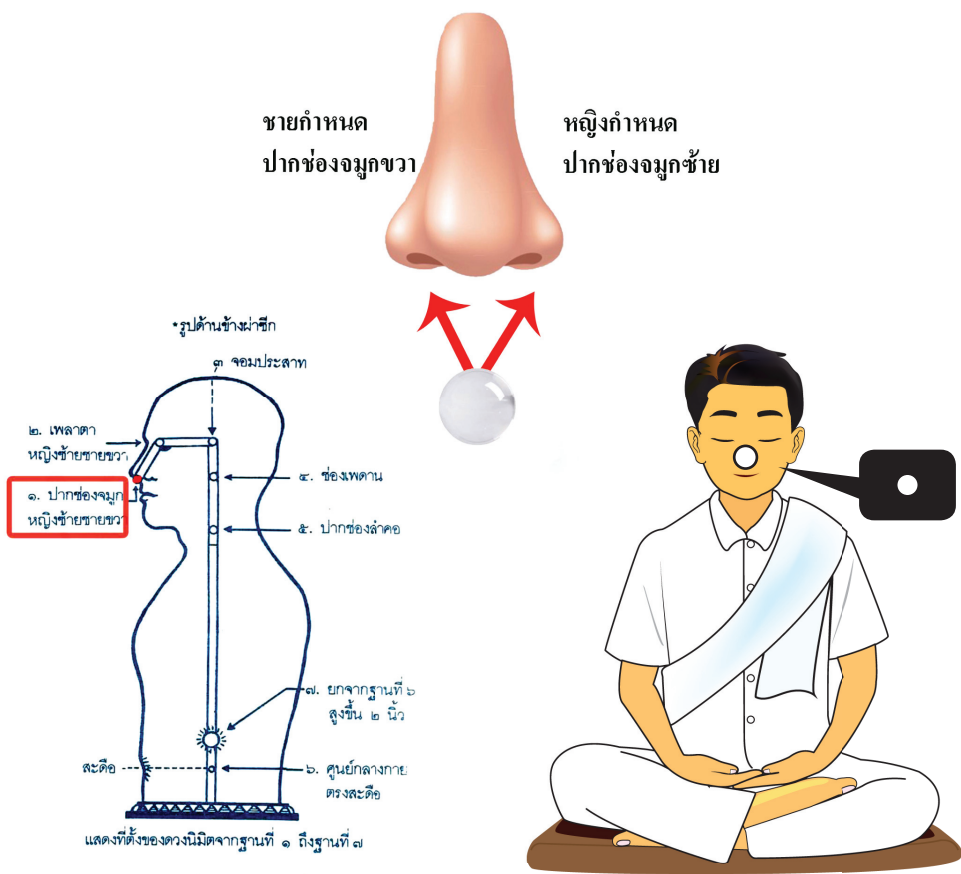
“...บริกรรมนิมิต ให้กำหนดเครื่องหมายให้ใสเหมือนกับเพชรลูกที่เจียรระโนแล้ว ไม่มีขนแมวโตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของตาดำใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องเงาหน้า...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ให้ผู้ปฏิบัติสมาธิ เพ่งมองนิมิตที่เตรียมไว้นั้นจำได้จนขึ้นใจ หลับตาก็เห็น ลืมตาก็เห็น เช่นนั้น

ภาวนาประคองใจไว้อย่างนั้น บริกรรมนิมิต กับ บริกรรมภาวนาต้องมาคู่กัน ภาวนาประคองใจ ตรีนึกถึงอยู่อย่างนั้น กำหนดเครื่องหมายให้เห็นอยู่อย่างนั้น หลับตาเห็น ลืมตาเห็น

คำว่า **เห็น, จำ, คิด, รู้** อย่างนี้ รวมเรียกว่าใจ อธิบายได้อีกอย่างหนึ่งว่า **เห็น** คือ ตาเนื้อเห็นรูปนิมิตนั้น มีความรู้สึกเกิดกับรูปนิมิตนั้น **จำ** คือ จำรูปนิมิตนั้นว่า เป็นดวงกลมใสขนาดเท่าแก้วตาดำ **คิด** คือ ตรีนึกอยู่กับรูปนิมิตนั้น พิจารณาอยู่กับรูปนิมิตนั้น **รู้** คือ รู้ตามความเป็นจริงถึงสิ่งที่เกิดจากเห็น จำ และคิด นั้น

ภาพที่ ๓ แสดงการกำหนดนิมิตเข้าทาง
ปากช่องจุมุกฐานที่ ๑

อธิบายภาพที่ ๓

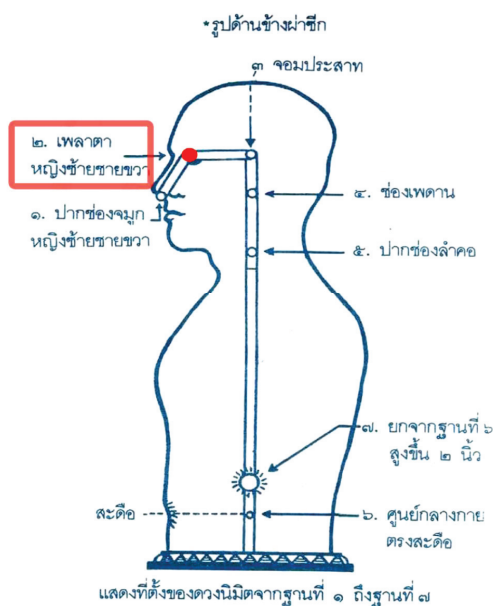
“...ผู้หญิงกำหนดเข้าปากช่องจุมกซ้าย ผู้ชายกำหนดเข้าปากช่องจุมกขวา อย่าให้ล้าให้เหลื่อม พอถูกส่วนดีแล้วให้บริกรรมประคองใจกับเครื่องหมายที่ใส่นั้นว่า “สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ให้ผู้ปฏิบัติ มโนภาพว่า นิมิตต์ที่เป็นเครื่องหมาย ที่กำหนดจดจำไว้ นั้น ได้เข้าไปทางปากช่องจุมก ตรงกลางพอดี ไม่เอียงไปทางซ้าย หรือไปทางขวา ตรงเข้าไปในช่องจุมก

การกำหนดนิมิตต์เข้าทางปากช่องจุมก ของชาย กำหนดช่องจุมกขวา และหญิงกำหนดช่องจุมกซ้าย นั้น สันนิษฐานว่า น่าจะเป็นคติโบราณถือเป็นมงคลกันมาว่า หญิงให้เลือกทางซ้าย ดี ชายให้เลือกทางขวา ดี

อีกอย่างหนึ่งคิดว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านคงจะให้ เป็นเครื่องกำหนดจดจำได้ง่ายในเวลาสอนให้ปฏิบัติ จึงเลือกใช้คำว่า หญิงให้กำหนดซ้าย ชายให้กำหนดขวา เป็นการง่ายต่อการสอนนั่นเอง

ภาพที่ ๔ แสดงการกำหนดนิมิตทาง
เพลาดาวฐานที่ ๒

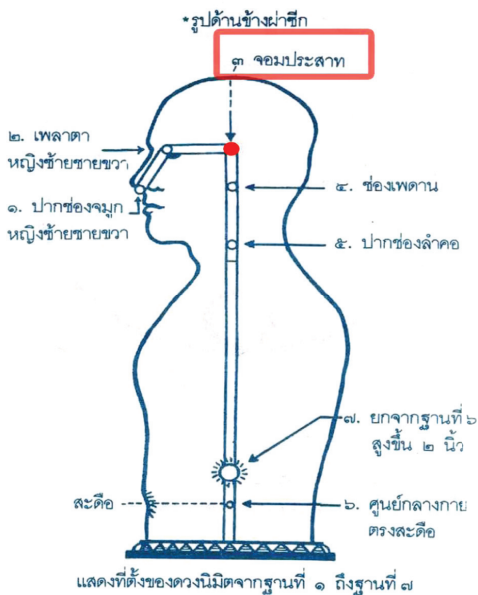
อธิบายภาพที่ ๔

“...แล้วเลื่อนเคลื่อนหมายขึ้นไปแค่เพลตา หญิงอยู่ซีกข้างซ้าย ชายอยู่ซีกข้างขวา ตรงหัวตาที่มูลตาออก ตามช่องที่ลมหายใจเข้าออกข้างใน แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ใสนั้นว่า “สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ตำแหน่ง ดวงนิมิต ฐานที่ ๒ ตรงกับ ฐานที่ ๓

การบริกรรมภาวนาว่า “สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง นั้น เป็นเครื่องกำหนดก่อนจะเลื่อนเครื่องหมายคือนิมิตไปยังฐานต่าง ๆ ถ้ามว่า ทำไม่ต้อง ๓ ครั้ง ที่ว่าบริกรรมภาวนาสัมมาอะระหัง ๓ ครั้งนี้ กำลังพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป มากเกินไปก็จะเย็นเยื่อ น้อยเกินไป สติกำหนดจับอารมณ์นิมิตที่กำหนดไว้ไม่ทัน จำนวน ๓ ครั้งนี้ เหมือนกับที่เรา กำหนดนับว่า หนึ่ง สอง สาม แล้วก็ไป เช่นเดียวกัน บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง แล้วก็กำหนดเลื่อนนิมิต (เครื่องหมาย) ไปยังฐานอื่นต่อไป

ภาพที่ ๕ แสดงการกำหนดนิมิตทางจอม
ประสาทฐานที่ ๓

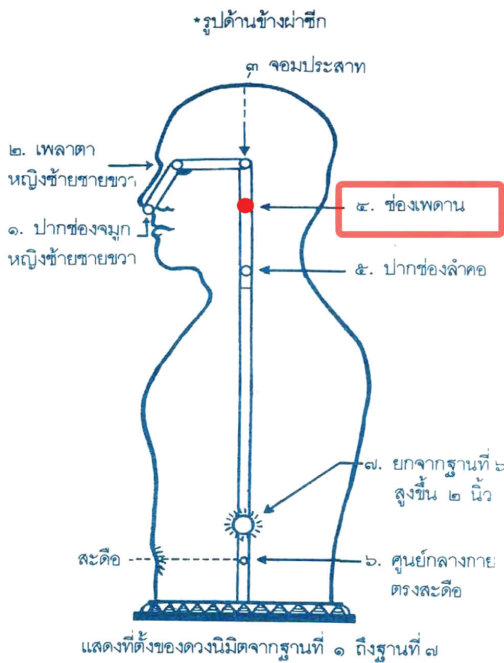
อธิบายภาพที่ ๕

“...แล้วเลื่อนเครื่องหมาย ตรงลำดับเพลตา เข้าไปที่ฐานนี้ เป็นฐานที่ ๓ ไม่ให้ด่อนซ้ายขวา หน้าหลัง ล่างบน กลางก็กพอดี แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ใส กลางก็กศีระนั้นว่า “สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ตำแหน่ง ดวงนิมิต ฐานที่ ๓ ตรงกับ ฐานที่ ๒

“กลางก็กพอดี” หมายถึง ตรงศูนย์กลางของฐานนั้นๆ ไม่เอียงไปทางซ้าย หรือทางขวา หน้าหลัง ให้ตรงกลางพอดี บริกรรมประคองเครื่องหมายที่ใส หากเครื่องหมายที่กำหนดนั้นยังไม่ใส ยังไม่ชัดก็ให้บริกรรมประคองใจเรื่อยไปก่อน ถ้าใสและชัดดีแล้ว ก่อนจะเลื่อนเครื่องหมายก็กำหนดไว้ว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วก็เลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานต่อไป

ภาพที่ ๖ แสดงการกำหนดนิมิตทาง
ช่องเพดานฐานที่ ๔

อธิบายภาพที่ ๖

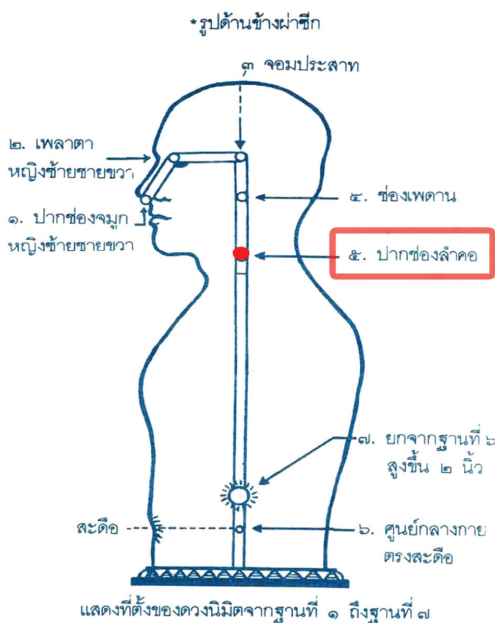
“...แล้วเลื่อนเครื่องหมายนั้น ตรงนี้มีลัทธิพีธีกลเม็ดอยู่ เมื่อถึงฐานที่ ๓ แล้ว ต้องเหลือกตาไปข้างหลัง ให้ตาข้างเสมียน คนชักจะตาย ด้านลงไป ๆ จนกระทั่งใจหยุด ความเห็นกลับ เข้าข้างใน

แล้วเลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ ไปฐานที่ ๔ ที่ช่อง เพดาน ที่รับประทานอาหารสำคัญ อย่าให้ล้าให้เหลื่อม ให้พอดี ๆ...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ตำแหน่ง ดวงนิมิต ฐานที่ ๔ ตรงกับ ฐานที่ ๑

ก่อนจะเลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๔ ต้องเหลือกตาไป ข้างหลัง เสมือนคนชักจะตาย จุดนี้ แรก ๆ ไม่เข้าใจ ทำไม ต้องเหลือกตา แต่พอลองปฏิบัติดูแล้ว มันได้ผล ฐานที่ ๓ จอมปราสาท นี้ จะมีความรู้สึกว่าสมองโล่ง ปลอดโปร่ง สบาย สำหรับผู้เริ่มต้น แรก ๆ จะมีความรู้สึกตึง ๆ หน่วง ๆ อยู่ที่ ดวงตา แต่ใช้เวลาไม่นาน เหลือกตาสักพักให้มีความรู้สึก ว่า มองเข้าไปข้างใน เหมือนคนที่หันกลับมามองด้านหลัง จาก ที่ตอนแรกมองอยู่ด้านหน้า จากนั้นบริกรรมภาวนา ๓ ครั้ง แล้วก็เลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๔ ได้เลย ต่อจากฐาน นี้ไปก็ไม่ต้องเหลือกตา มองเป็นปกติด้วยตาใน ตอนนี้จะมีความรู้สึก ว่า เราหันกลับมามองนิมิต (เครื่องหมาย) อยู่ภายใน

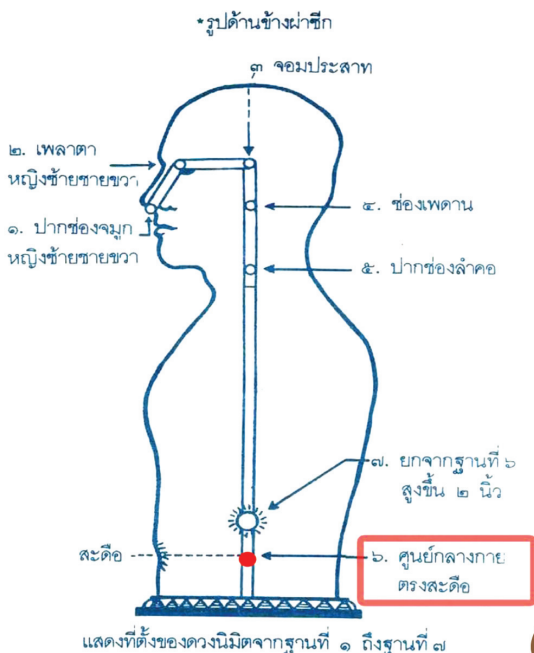

ภาพที่ ๗ แสดงการกำหนดนิมิตทาง
ปากช่องลำคอฐานที่ ๕

อธิบายภาพที่ ๗

“...แล้วปริกรรมเครื่องหมายที่ฐานที่ ๔ นั้นว่า “สัมมา
อะระหัง” ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนเครื่องหมายไปฐานที่ ๕
ที่ปากช่องคอเหนือลูกกระเดือก เหมือนกลางกึ่งปากถั่วแก้ว
แล้วปริกรรมประคองเครื่องหมายที่ปากช่องคอนั้นว่า
“สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

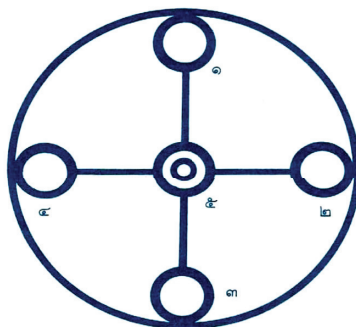
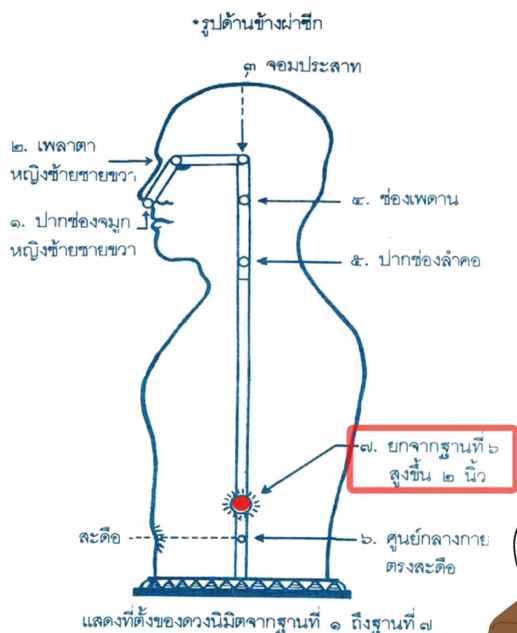
ภาพที่ ๘ แสดงการกำหนดนิมิตทาง
ศูนย์กลางกายตรงสะดือฐานที่ ๖

อธิบายภาพที่ ๘

“...แล้วเลื่อนเครื่องหมายนั้นไปตรงฐานที่ ๖ กลางตัว
ตรงสะดือ ที่สุดลมหายใจเข้าออก ไม่ให้ค่อนข้างขวา หน้าหลัง
ล่างบน นอกใน ให้อยู่กลางก๊กพอดี ๆ แล้วบริกรรมประคอง
เครื่องหมายที่กลางตัวนั้นว่า “สัมมาอะระหัง” ๓ ครั้ง...”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

เหตุที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ กำหนดให้จุดที่ ๖ กลางตัว
ตรงสะดือ ซึ่งเป็นจุดที่อยู่ต่ำที่สุด แทนที่จะเป็นจุดที่ ๗
สันนิษฐานว่า เพื่อให้กำหนดจุดได้แม่นยำขึ้น แทนที่จะนึก
เอาเองว่า อยู่ระหว่างตรงนั้น ตรงนี้ กลางท้อง กลางตัว
แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำ บอกเลยอย่างชัดเจนว่า กลางตัว
ตรงสะดือ นี่คือฐานที่ ๖ กลางก๊ก (ศูนย์กลางตัว)

๑. ด้านหน้า	ธาตุน้ำ
๒. ด้านขวา	ธาตุดิน
๓. ด้านหลัง	ธาตุไฟ
๔. ด้านซ้าย	ธาตุลม
๕. ศูนย์กลาง	อากาษธาตุ

ภาพที่ ๙ แสดงการกำหนดนิมิตทาง
ศูนย์กลางกายเหนือสะดือ ๒ นิ้ว ฐานที่ ๗

อธิบายภาพที่ ๙

“...แล้วเลื่อนเครื่องหมายถอยหลังขึ้นมาเหนือกลางตัว ๒ นิ้ว ตรงนั้นเรียกว่า ศูนย์ ตรงนั้น มีศูนย์ อยู่ ๕ ศูนย์ ศูนย์กลางหน้า ขวา หลัง ซ้าย ศูนย์กลางอากาศธาตุ ศูนย์ข้าง หน้าธาตุน้ำ ขวาทาตุดิน หลังธาตุไฟ ซ้ายธาตุลม เครื่องหมาย ไส้สะอาด ลอยช่องอากาศกลาง

...ถ้าหากว่าใจของเราไม่นิ่งไม่หยุด จัดส่ายไปอย่างไร เราต้องใช้บริกรรมภาวนาไว้ว่า “สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง” ก็ร้อยก็พันครั้งก็ตาม ให้บริกรรมภาวนาไปจนกว่าใจของเรา จะหยุดนิ่งสนิท

พอใจของเราหยุดดีแล้ว ก็เลิกบริกรรมภาวนาได้ให้เอาใจ ของเราจรดเพ่งเฉยอยู่ที่ดวงใส่นั้น วางอารมณ์เฉยให้หยุด เท่านั้น อย่าไปนึกถึงความมืด ความสว่าง หยุดนั้นแหละ เป็นตัวสำเร็จ”

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ฐานที่ ๗ นี้ กำหนดจากฐานที่ ๖ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาเราหายใจเข้าไปลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่หลับ แล้วก็ตรงนั้นเป็นที่ตื่น ตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดที่เรากำหนดขึ้นไปหยุดนิ่งอยู่ท่ามกลางอากาศธาตุ ใจตรึงนี้ถึงดวงที่ใสใจหยุดนิ่งอยู่กับดวงที่ใส

ตรงนี้หลวงพ่อวัดปากน้ำ กำหนดเครื่องหมายดวงกลมใสไว้ว่า ประกอบด้วยธาตุทั้ง ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม โดยมีศูนย์กลางเป็นอากาศธาตุ เป็นการกำหนดนิมิต (เครื่องหมาย) ให้เห็นเป็นรูปธรรม ก่อนที่จะยกระดับจิต พิจารณาสภาวะธรรม รู้เห็นความเปลี่ยนแปลง เกิดดับของรูปนาม เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

การปฏิบัติสมาธิตามแนววิชชาธรรมกาย

สำหรับผู้เริ่มปฏิบัตินั้น การกำหนดสติจับอารมณ์ที่มากระทบ โดยมีนิมิต(เครื่องหมาย) เป็นเครื่องกำหนด ตามแนววิธีของหลวงพ่อดาวุดปากน้ำนั้น หากปฏิบัติอย่างตั้งใจ สม่ำเสมอ ย่อมจะได้รับประโยชน์ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น

มีบางครั้งเพียงชั่วขณะที่จิตเป็นสมาธิ ท่านจะพิจารณาเห็นกายกับจิตแยกออกจากกัน อารมณ์จะหยุดจะนิ่งจนไม่อยากจะออก จะคลายจากสมาธิ แต่ยังไต่ย็น และรับรู้ถึงอารมณ์ภายนอกอยู่ ในขณะที่นั้นเมื่อได้เวลาตามที่กำหนด ออกจากการปฏิบัติสมาธิ แม้ใจไม่ปรารถนาจะออกก็ต้องออก และค่อยๆ คลายสมาธิ กำหนดอาการอิริยาบถแล้วค่อย ๆ คลายสมาธิ ต่อเมื่อได้พักผ่อน ได้ผลัดเปลี่ยนอิริยาบถแล้ว ประสงค์จะปฏิบัติสมาธิต่อก็ย่อมได้

วิธีการในการกำหนดสติ ไปตามจุด หรือ ฐาน ทั้ง ๗ ภายในร่างกาย ของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อดาวุดปากน้ำ มีแนวคิดคล้ายกับเรื่อง “จักระ” ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อินเตียโบราณ และแนวคิดเรื่อง “มณฑลในพุทธศาสนานิกายวัชรยาน หรือตันตระ อยู่บ้าง

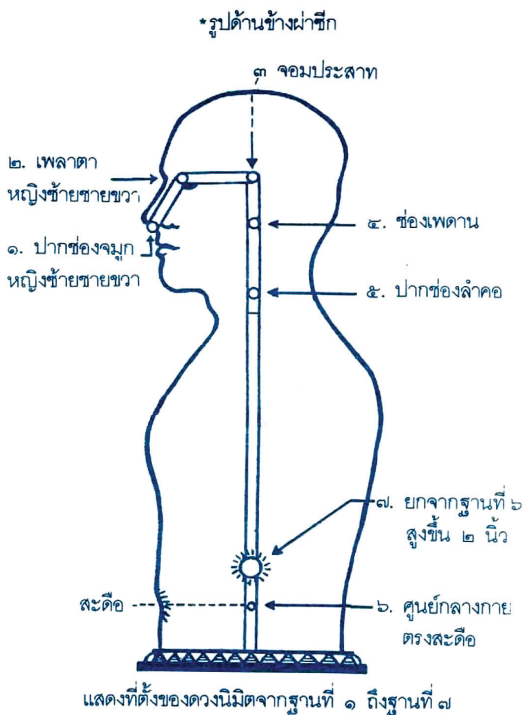
แนวคิดและวิธีการสอนของหลวงพ่อดาวุดปากน้ำ สันนิษฐานว่า ท่านได้ใช้หลักจากคัมภีร์พุทธศาสนาแบบ

ประยุกต์ โดยใช้หลักการปฏิบัติแบบอานาปานสติ พุทธา-
นุสสติ และกสิน สามารถปรับเปลี่ยนได้ มีความยืดหยุ่น
เหมาะกับผู้ที่ประพฤติดุปฏิบัติได้ทุกจริต

ที่พิเศษและน่าอัศจรรย์ ยิ่งกว่านั้น คือ หากพิจารณา
ถึงเรื่องสรีระวิทยา เกี่ยวกับระบบประสาทและการทำงานของ
ร่างกาย จะเห็นว่า ฐานต่าง ๆ ทั้ง ๗ ฐาน ที่หลวงพ่อดำปากน้ำ
กำหนดนั้น เป็นจุดที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก มีความสำคัญ
กับระบบการทำงานของร่างกาย เกี่ยวกับความเป็นความตาย
เลยทีเดียว บางจุดระบบประสาทเกี่ยวกับความรู้สึกผิดชอบ
ชั่วดี การรับรู้ การหายใจ การเคลื่อนไหว การขับถ่าย และ
การสืบพันธุ์

เช่นฐานที่ ๓ เป็นจุดที่ตรงกับส่วนของสมองที่มีชื่อว่า
ทาลามัส (Thalamus) เป็นโครงสร้างรูปไข่ที่อยู่ตรงกลาง
ของสมอง ทำหน้าที่เป็นสถานีถ่ายทอดข้อมูลการเคลื่อนไหว
และการรับรู้ทั้งหมดจากร่างกายไปยังสมอง เช่น การได้ยิน
การรับรส การมองเห็น และการสัมผัส (แต่ไม่ใช่การรับกลิ่น)

ฐานที่ ๔ ตรงกับเมดัลลาออบลองกาตา (Medulla
oblongata) เป็นส่วนสุดท้ายของสมองต่อจากพอนส์เป็น
บริเวณฐานกะโหลกศีรษะที่เชื่อมต่อพอนส์และไขสันหลังเข้า
ด้วยกัน ประกอบด้วยเซลล์และเส้นใย และมีศูนย์สำคัญที่ทำ
หน้าที่ควบคุมการทำงานที่สำคัญของร่างกาย เช่น การหายใจ
อัตราการเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต และการตอบสนอง

แบบรีเฟล็กซ์ต่าง ๆ เช่น การกลืน และการไอ หากเมดัลลา-
ออบลองกาตาได้รับความเสียหาย อาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้
นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นเส้นทางสำหรับสัญญาณการ
เคลื่อนไหว และความรู้สึกระหว่างสมอง และไขสันหลังอีกด้วย
คำถาม แล้วหลวงพ่อดปากน้ำรู้ได้อย่างไร ? จึง
กำหนดฐานตามส่วนที่สำคัญต่อร่างกายและชีวิตเช่นนี้
ได้ถูกต้อง ชัดเจน สมจริงดังคำที่หลวงพ่อดปากน้ำเคยพูดไว้ว่า
“...พระพุทธศาสนาเกิดได้หรือ ธรรมกายของพระพุทธเจ้า
ต้องจริง ธรรมกายไม่เคยหลอกลวงใคร...”

อานุภาพธรรมกาย

พระนิพนธ์ของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริ)
สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗

ตามที่ได้ตั้งบท “มาติกา” ไว้ว่า “อานุภาพธรรมกาย” นั้น ผู้เขียนตั้งความปรารถนาด้วยสัจธรรม เพื่อแสดงอานุภาพของธรรมกายไม่ให้คลุกคลีด้วยความปรารถนาอันลามกของใคร่ผู้ใดเพราะเห็นว่าสรรพสิ่งในโลกจะทรงตัวอยู่ได้ สิ่งนั้นมีอย่างเดียว คือสัจธรรมของบุคคลผู้มีความสัตย์

คำว่า “ธรรมกาย” นั้นยังไม่ได้ยินใครนำมาพูดเลยในประเทศไทย ที่เขียนอย่างนี้ หมายความว่ายังไม่มีใครนำออกแสดงเป็นหลักปฏิบัติทางพระกรรมฐาน มีองค์เดียวที่นำคำว่า “ธรรมกาย” มาใช้สอนพุทธบริษัทท่านผู้นั้นคือ “เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)” อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

คำว่า “ธรรมกาย” นั้นพระคุณท่านไม่ได้บัญญัติขึ้นเอง แต่หากท่านปฏิบัติธรรมได้มาแล้วซึ่งตรงกับคำที่มีอยู่ในพระไตรปิฎกด้วยเมื่อท่านค้นคว้าได้มาบังเอิญไปตรงกับพระไตรปิฎกเข้าจึงเป็นเรื่องที่ท่านภูมิใจและมั่นใจว่าของจริงมีจริงและมีอยู่ในพระพุทธศาสนาเท่านั้นแต่ของจริงนั้นบุคคลจะพึงได้พึงเห็นด้วยการปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริงเท่านั้นมิใช่จะเกิดขึ้นเพราะความคิดนึกและความปรารถนา

เมื่อคำว่า “ธรรมกาย” แพร่หลายออกไปถึงกลับเข้าหูท่านผู้เป็นนักปราชญ์มหาบัณฑิตทำความฉงนสนเท่ห์ให้เกิดขึ้นในวงการคณะสงฆ์บางท่านก็ปลงใจเอาว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำ มีความรู้และการปฏิบัติธรรมเกินธงเสียแล้วถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเป็นภัยแก่ศาสนา แต่ยังไม่มีการกล้าจะยกความผิดขึ้นพิจารณา เพราะเวลานั้นคนทุกชั้นถวายนามเคารพนับถือว่าเป็นคณาจารย์ที่มีศิษยานุศิษย์มากทั้งสามารถปกครองพระภิกษุสามเณรเป็นจำนวนหลายร้อยรูปมิใช่เพียงแต่ปกครองเปล่าได้จัดการเลี้ยงอาหารเช้าและเพลแก่พระภิกษุสามเณรตลอดปีและตลอดอายุของท่านนับแต่เริ่มจัดการเลี้ยงพระภิกษุสามเณรมา

เมื่อธรรมกายเกิดขึ้นวัดปากน้ำได้รับคำพิพากษาวิจารณ์กันมาก บางพวกก็ปลื้มใจ บางพวกก็หนักใจ บางพวกก็ตั้งข้อกล่าวหาลงโทษวัดปากน้ำอย่างหนัก ถึงกับพูดว่า อุตริมนุษยธรรมก็มี ขาวนี้มีใช้ว่าท่านจะไม่ว่าน ท่านได้ยินเสมอๆ

แต่เสียงนั้นก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนใจแก่ท่านแม้
แต่เล็กน้อย ท่านกลับภูมิใจเสียอีกที่ได้ยินได้ฟังคำเช่นนั้น

ผู้เขียนได้เคยปรารภเรื่องนี้กับเจ้าคุณวัดปากน้ำแสดง
ความหนักใจให้ท่านเห็น ท่านกลับพูดว่า “คนเช่นเราไม่ใช่ไร้
ปัญญา ชั่วก็รู้ ดีก็เห็น เราจะฆ่าตัวเราเองเพราะความปรารถนา
ทำไม ที่เขาพูดว่าเราอย่างนั้น บางคนคงจะไม่รู้จักคำว่า
“ธรรมกาย” มีอยู่ที่ไหน หมายถึงใคร เขาอาศัยความไม่รู้มา
ว่าเราผู้ตั้งใจปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เมื่อผู้ไม่รู้มาตีเตียนความไม่รู้
ของเขาจะลบล้างสังขารของพระพุทธรศาสนาได้อย่างไร ถ้าจะ
กลบก็กลบได้ชั่วคราว ไม่ช้าดวงแก้วของพระพุทธรศาสนาที่จะ
เปล่งรัศมีให้ผู้มีปัญญาเห็นด้วยสายตาตนเอง การที่เขานำไป
พูดเช่นนั้นเป็นผลแห่งการปฏิบัติที่เราได้กระทำกันอยู่ แสดงให้
เห็นว่าคณะวัดปากน้ำไม่ได้กินแล้วนอน เป็นสำนักที่เคร่งครัด
ในการปฏิบัติธรรม การที่เขานำไปพูดเช่นนั้น เท่ากับเอาสำนัก
ไปเผยแพร่ ดีเสียกว่าการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ เพราะ
การที่เขานำไปพูดนั้นเป็นการกระทำของผู้พูดเองเราไม่ได้
จ้างวานใคร เมื่อพูดทางไม่ดีได้ก็ต้องมีคนพูดทางดีได้เหมือน
กัน ธรรมจะต้องชนะอธรรมเสมอ เราไม่ต้องเดือดร้อนใจ
เพราะธรรมกายของพระพุทธรศาสนาเป็นของแท้ ไม่ใช่ของเกี๋ย
หรือของเทียม ธรรมกายจะปรากฏเป็นความจริงแก่ผู้เข้าถึง
ธรรม เรื่องอย่างนี้เราไม่หวั่น เราเชื่อในคุณพระพุทธรศาสนา”

“...เมื่อคราวอุปาสิกา ท่วม หุตานุกรม หัวหน้าอุปาสิกา สมัยเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนียังมีชีวิตอยู่ ได้ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ได้พบพระเถระรูปหนึ่งมาในการบำเพ็ญกุศลนี้ด้วย... พระเถระรูปนี้เล่าว่า การปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อวัดปากน้ำแพร่หลายไปในหมู่คนทุกชั้น มีทั้งดีทั้งชมเป็นแนวทางสอนที่แตกหัก ทั้งนำเคารพและนำกลัว ท่านผู้วิจารณ์ในแง่ต่าง ๆ บางท่านก็สันทะเหว่า ธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำมีผู้ปฏิบัติถึงกันมาก จะเป็นแผนการลงประชาชนของผู้มีความปรารถนาอันลามก ถึงมีการประชุมลับกันในพระเถระผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญในพระกรรมฐาน ส่วนมากลงความเห็นหนักไปในการละเมิดพระวินัย เข้าชั้นอวดอุตตริมนุสสธรรมยกโทษสูงถึงเพียงนั้น...

แต่ผู้จะเข้าถึงอุตตริมนุสสธรรมต้องเป็นคนมีศีลธรรมสูง มีความเพียรมาก งามทั้งปรีชา งามทั้งปฏิบัติ งามทั้งศีลาจารวัตร ต้องมีสัจจธรรมประจำสันดาน ไม่ใช่วิสัยของคนพอดีพอร้าย ต้องเป็นคนใจกล้า เสียสละ มีเมตตาธรรมสูง

เจ้าคุณวัดปากน้ำ ตามเสียงพูดกันว่ามีเมตตาธรรมสูง มีสังคหธรรมยอดเยี่ยม กล่าวพูดว่าได้ธรรมกาย กล่าวเอาธรรมกายมาสอน ให้การศึกษาทั้งทางปรีชา ทั้งทางปฏิบัติ... ถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระภิกษุสามเณรทุกวัน เป็นจำนวนตั้ง ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ องค์ ใครบ้างทำได้แบบนี้

เจ้าคุณวัดปากน้ำจะเข้าชั้นไหนเรากียังไม่ทราบ แต่ก็ควรคิดไว้ก่อนว่า สำนักวัดปากน้ำสอนมานาน พุดมานานแล้ว ธรรมวัดปากน้ำก็ยังไม่เสื่อม มีแต่เพิ่มผู้ปฏิบัติยิ่งขึ้น... ถ้าเป็นเจตนาหลงโลกคงอยู่ไม่ได้ถึงเพียงนี้ เท่าที่เคยพบมา พระอาจารย์ลามกอยู่ได้เพียง ๕-๖ ปี ก็สาบสูญไป แต่วัดปากน้ำ สู้หน้าโลกอยู่ได้โดยไม่ตกต่ำ ก็น่าจะมีอะไรดีเป็นหลักประกัน อยู่มาก

พวกเราที่มาพิจารณาโทษของวัดปากน้ำทั้งหมดนี้ ความจริงก็ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางพระกรรมฐานมากนัก รู้พอรักษาตัวได้ ความรู้ทางธรรมปฏิบัติก็มีความลุ่มลึกสุขุมแตกต่างกัน... พวกเรายังปฏิบัติไม่เข้าขั้นเช่นนี้ จะไปลงโทษผู้เชี่ยวชาญในพระกรรมฐานได้อย่างไร เอาความรู้อะไรไปลงโทษเขา”

ที่ประชุมยอมรับความเห็นนั้น และให้พระเถระรูปนี้มา สอบสวนเป็นความลับ และท่านมาในฐานะเป็นผู้สนใจในการปฏิบัติธรรม ในที่สุดเรื่องร้ายก็ไม่เกิดขึ้น และไม่ถูกสงสัย ในแง่อุตตริมนุสธรรมอีกต่อไป การเป็นดังนี้ก็เท่ากับว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำรอดตัวได้ด้วย “อานุภาพธรรมกาย”

“...ผู้เชี่ยวชาญพระกรรมฐานท่านติดต่อกันได้ด้วย ญาณ จะเป็นญาณอะไรข้าพเจ้าไม่ทราบ คือเมื่อ ๕-๖ ปีล่วงมาแล้ว ผู้เขียนได้ไปวัดมงคลเทพาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด

สงขลา ในงานกุศลที่วัดนั้น และมีโอกาสไปวัดคลองเลียบ เขาเล่าอิริยาบถของสมภารวัดคลองเลียบว่าเอี้ยน เมื่อข้าพเจ้าไปนั้น ท่านมรณภาพเสียแล้ว เขาเล่าให้ฟังว่าเจ้าอาวาสไม่ยอมรับรองพระภิกษุวัดไหน ๆ ทั้งสิ้น ขอบสันโดษ มีพระ-วัดปากน้ำไปหาท่านออกไปต้อนรับ ถามว่าลูกศิษย์อาจารย์สด วัดปากน้ำ กรุงเทพฯ หรือ อาจารย์คุณมีไฟที่หน้าเม็ตเท่าพุทรา ความจริงท่านไม่เคยพบเคยเห็นกันมาก่อนเลย

ฝ่ายทางวัดปากน้ำ...เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีก็ไม่ใช่อย่อย แอบส่งลูกศิษย์ว่า ให้ไปนมัสการหลวงพ่อดวงวัดคลองเลียบ ท่านปฏิบัติธรรมสูงมาก ควรแก่การเคารพกราบไหว้ ดีต่อดีไปพบกันเข้า ท่านรู้จักกันด้วยญาณทัศนะ เรื่องอย่างนี้ผู้เขียนเข้าใจว่าเพราะ “อานุภาพธรรมกาย”

ผู้เขียนได้รับการหารือจากเจ้าคุณพระมหาโพธิ-วงศาจารย์ วัดอนงคาราม เจ้าคณะจังหวัดธนบุรี สังเกตรู้ว่าท่านพูดด้วยความจริงใจ...ที่ผู้เขียนรับรองไว้อย่างนี้ ก็เนื่องด้วยวัดปากน้ำอยู่ในปกครองของท่าน ท่านต้องดีใจ เพราะความเจริญของวัดในด้านปริยัติและด้านปฏิบัติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของจังหวัดธนบุรี แทบจะอ้างได้ว่าไม่มีสำนักใดในจังหวัดธนบุรี มีการศึกษาเจริญเท่าวัดปากน้ำ การปกครองวัดที่ดีเยี่ยม นักปริยัติ และนักปฏิบัติไม่แตกร้างกัน กลมเกลียวกันทั้งสองฝ่าย

เจ้าคณะจังหวัดธนบุรี วัดอนงคาราม ขอร้องให้ผู้เขียนเป็นผู้รักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านพูดว่า “ถ้าผู้เขียนเรื่องนี้รับไว้ จะควบคุมวัดปากน้ำได้ จะเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาอย่างยิ่ง ขอให้เห็นแก่พระภิกษุสามเณรเถิด ขอให้ควบคุมไว้ก่อนจนกว่าจะแน่ใจว่า พระในวัดจะมีจิตใจมั่นคงและสามัคคีกัน เรื่องการเลียงพระนั้นหนักใจจะเป็นไปได้สักเพียงไหน เมื่อสิ้นเจ้าอาวาสเสียแล้ว...

...มีสมเด็จพระสังฆนายก ๆ พลอยมาส่งเสริมเข้าอีก เรื่องก็จำใจรับในปกครองของผู้เขียน เรื่องก็ไม่มีใครคัดค้าน... เมื่อรับแล้วพระเถระในวัดปากน้ำก็ปฏิบัติงานกันเอง หาเลี้ยงกันเอง งานการอะไรเกิดขึ้น เขาก็ช่วยทำทุกอย่าง ผู้เขียนเป็นเจ้าอาวาสแต่ในนามคอยสังเกตการณ์เท่านั้น

สมเด็จพระสังฆนายกวัดเบญจมบพิตร คือ สมเด็จพระวันรัต ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช วิดุกเรื่องวัดปากน้ำนี้มาก...ปรารภกับผู้เขียนว่า เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี พระเถระรูปนี้ทำประโยชน์แก่คณะสงฆ์มาก เป็นผู้สามารถจริง ๆ หากคนเทียบได้ยาก เจ้าคุณธรรมวโรดม จึงช่วยปกครองไว้ให้ดี...

พระเถรานุเถระที่รู้จักผู้เขียนเรื่องนี้ ถ้ามองถึงความเป็นไปของวัดปากน้ำแทบทุกองค์ และแสดงความดีใจที่วัดปากน้ำทรงตัวอยู่ได้...

เมื่อเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีมรณภาพ เป็นวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ และทางการคณะสงฆ์ได้แต่งตั้งให้ผู้เขียนเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๔ เดือน ปี เดียวกัน ได้ก่อให้เกิดความหนักใจอย่างมาก...

...โดยไม่ทราบว่าศิษย์ของหลวงพ่อดปากน้ำ จะมีปฏิกิริยาเป็นอย่างไร เมื่อต้นไม้ใหญ่ล้มแล้วนกที่ไหนจะมาจับ แม้จะมาจับก็ไม่มีต้นไม้จับเสียแล้ว หมายความว่าไม่มีที่พึ่ง ต่างคนจะต้องกระจัดกระจายไป จะทิ้งความหนักใจไว้ให้แก่ผู้เขียนในฐานะเจ้าอาวาส

ข้อที่หนักใจนั้น มี ๒ ประการ คือ

๑. การเลี้ยงพระประจำวัน

๒. การพระราชทานเพลิง

ระหว่างที่จะทำบุญปัญญาสมวารนั่นเอง ผู้เขียนตกลงใจว่าจะต้องหาทุนไว้เพื่อพระราชทานเพลิงศพหลวงพ่อดปากน้ำ ๑๐๐,๐๐๐ (หนึ่งแสนบาท) ...ได้ปรึกษาเรื่องนี้กับพระเทพพรเวที ซึ่งในขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นที่พระศรีวิสุทธิโมลี บ้าง พระวิเชียรภาว ซึ่งในขณะนั้นเป็นพระครูปลัดตถาคต จิตตญาณฐานานุกรม และเลขานุการของเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี บ้าง และได้ปรึกษา น.ส.ตรีธา เนียมขำ บ้าง นายกุล ผ่องสุวรรณ์ บ้าง เพราะทั้งสามสี่คนนี้เป็นที่ไว้วางใจของหลวงพ่อดปากน้ำ ตกลงว่าจะมีแรงตามความคิดนั้น

แม้ตกลงใจตั้งนั้นแล้ว เกิดความวิตกขึ้นอีก...ถึงความ
หนักใจ...

วันหนึ่งไปนมัสการศพ บอกหลวงพ่่ว่าขอเงินสักแสน
บาท โดยจะมีแจง ๕๐๐ องค์ ขอหลวงพ่จะได้อนุเคราะห์...
มีปฏิริยาเกิดขึ้นแก่ตัว...หัวใจสั่น ขน ผม ชูชัน ชูชาตาม
ผิวหนัง พออธิษฐานจบดังนี้ ก็มีปฏิริยาเป็นประหนึ่งทิพย์
อำนาจมากระชิบที่หูว่าสำเร็จ ๑ รู้สึกแปลกใจเป็นอย่างมาก...
ได้กระทำอย่างนี้ และเป็นอย่างนั้นถึง ๓ ครั้ง...

...ถึงวันสวดวารของหลวงพ่ แจง ๕๐๐ องค์ บนโรงเรียน
ปริยัติธรรมชั้น ๓ สมเด็จพระสังฆนายกเป็นผู้แสดงธรรม...ต้องใช้
จ่ายทำอาหารพระภิกษุ...เลี้ยงประชาชน...ถวายพระนั่งแจง...
เมื่อหักค่าใช้จ่ายออกแล้วเป็นความอศจรรย์อย่างยิ่ง ในงาน
นั้นมีเงินเหลือสุทธิ ๑๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (หนึ่งแสนบาทเศษ)...
การวิตกว่าจะไม่มีทุนทำศพนั้น เป็นอันตัดออกไป ทั้งนั้นและ
ทั้งนี้ก็เพราะ “**อานุภาพธรรมกาย**” ของเจ้าคุณพระมงคล-
เทพมุนีนั้นเอง ประสิทธิประสาทให้

เราจะไม่เชื่ออย่างไร ในเมื่อระลึกถึงพระพุทธรูปว่า

ธมฺโม หุเว รกฺขติ ธมฺมจารี

ธรรมแล ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

ต่อมาความคิดเกิดขึ้นว่า วัดนี้จะอยู่ได้ด้วยอภินิหารของ
หลวงพ่ο ควรจะเก็บศพไว้ประจำวัด ถ้าเผาศพแล้ว ประชาชน

ผู้เคารพนับถือจะหมดหวังและกระจายไป แล้วจะพากันลี้ม
วัดปากน้ำ ถ้าเอาศพไว้ไม่พระราชทานเพลิง ประชาชนยังมีจิต
คิดถึงอยู่ จะต้องพยายามมานมัสการศพ คล้าย ๆ กับมาเยี่ยม
หลวงพ่อก็จะรู้สึกวาท่านยังมีชีวิตอยู่ เพียงพูดไม่ได้เท่านั้น
และจะมาเลี้ยงพระถวายหลวงพ่อด้วย เมื่อตกลงใจเช่นนั้น
ได้ปรึกษาคณะศิษย์ต่างเห็นชอบร่วมกัน จึงประกาศไม่เผาศพ
หลวงพ่อนั่น ดิใจด้วยกันทุกคน

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ พระวิเชียรภิกขุ วัดปากน้ำ สมัยเมื่อยัง
ดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูญาณปริชา ได้มาปรึกษากับผู้เขียน
เรื่องนี้ที่วัดพระเชตุพนฯ ว่าจะขอมพระอุโบสถ เพราะชำรุด
มากแล้ว...

เมื่อได้ฟังข้อปรารภดังนี้ ก็หนักใจ เกรงว่างานนั้น
จะสำเร็จได้ต้องใช้เวลา นาน เพราะต้องใช้เงินมาก...แต่ก็
ไม่ยากให้ขอมโดยเห็นว่าต้องใช้เงินมากนัก จึงหาอุบาย
เพื่อจะให้ระงับการขอมไว้ก่อน...จึงพูดว่าเรื่องนี้เป็นงานใหญ่
จะทำตามอำเภอใจไม่ควร แกลงกลับไปวัดปากน้ำ ให้เจ้าคุณ
พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ฐมฺมฺโร) สมัยนั้นยังเป็นพระครู
สมณธรรมสมาทานยังไม่ได้เป็นพระราชาคณะ และ น.ส.ตริธา
เนียมเข้า เข้าสมาธิไปถามหลวงพ่ (พระมงคลเทพมุนี
สวด จันทสโร ละสังขารแล้ว) ว่าจะขอขอมพระอุโบสถ ท่านจะ
เห็นสมควรหรือไม่ ถ้าหลวงพ่อนุญาตให้ขอม เราจะดำเนิน
งานต่อไป...

ต่อมาพระวิเชียรภาณุมาแจ้งว่า หลวงพ่อได้อนุญาตแล้ว และรับว่าจะช่วย กำหนดวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๓ เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นวันลงมือซ่อม และสั่งบังคับมาว่า ให้ผู้เขียน เรื่องนี้ไปลงมือซ่อมด้วยตนเอง...

ครั้นถึงเวลาตามกำหนดของหลวงพ่อ เราได้ไปตาม กำหนดและได้ทำตามพิธี พวกช่างและคนงานที่ทางวัด เตรียมการไว้ ลงมือกระเทาะปูนที่กำแพงหน้าพระอุโบสถออก เป็นการใหญ่ ชั่วครู่ได้พบประติมากรรมในปูน คือกรอบประติมากรรมติดอยู่ตามเดิมเป็นของเก่าแก่มาก ไม่ยังไม่ผุ เราจึงทราบกันว่า เดิมพระอุโบสถหลังนี้มีประติมากรรมอยู่ด้วย รวมเป็น ๓ ประติมากรรม แต่จะถูกปิดเสียเมื่อไรด้วยเหตุไรนั้น ไม่มีใครทราบ ผู้เขียน ได้สั่งให้เปิดไว้ตามของเก่า จึงมีประติมากรรมหน้าโบสถ์ ๓ ช่อง ปรากฏทุกวันนี้

พระวิเชียรภาณุ มาขออนุมัติเพื่อย้ายพระประธานไปให้ ติดผนังพระอุโบสถ เราคิดว่าการย้ายไปต้องใช้เงินเป็นจำนวน ตั้งหมื่นบาท...ของเดิมก็ดีแล้ว เดินได้รอบองค์พระประธาน ด้านหลังมีที่กว้างมาก เวลาบวชนาคห่มผ้ามีดัดดี...จึงบอกว่าไม่ควรย้าย เอาไว้ตามเดิม

ต่อมาพระวิเชียรภาณุ มาบอกอีกว่าถ้าได้ย้ายฐาน พระประธานไปไว้ติดผนังพระอุโบสถจะได้ที่หน้าพระประธาน กว้างขึ้นอีก เป็นประโยชน์ในเวลาทำสังฆกรรม...ท่านนี้มัน

จะย้ายให้ได้...จึงแกล้งบอกทรมานเล่นว่า หลวงพ่อ
พระประธานอยู่มากี่ร้อยก็พันปี แกก็ไม่รู้แล้วจะมาคิดไล่ที่ทำวัง
พวกแกไปขออนุญาตหลวงพ่อก่อน ท่านจะว่าอย่างไร
ถ้าหลวงพ่อวัดปากน้ำบอกให้ย้ายก็ย้ายไป ฉันทอนุญาตไม่ได้

ด้วยความดีนรณจะย้ายพระประธาน เวลาไม่ช้าเลย
พระวิเชียรภิกขุมาบอกว่าเรื่องพระประธานนั้นหลวงพ่อกห้าม
ไม่ให้ย้าย ให้เอาไว้ตามเดิม ถ้าขึ้นย้ายจะเกิดวิบัติต่าง ๆ
นานา สภาพของวัดก็จะเริ่มเสื่อมทรามลง ห้ามย้ายเด็ดขาด...
พระประธานคงประดิษฐานตามเดิม...นี่ก็เป็นเพราะ “**อาณูภาพ
ธรรมกาย**”

ดังได้กล่าวแล้วว่า การซ่อมพระอุโบสถขอให้ไป
ขออนุญาตหรือขอความเห็นของหลวงพ่อวัดปากน้ำก่อนนั้น
ครั้งเมื่อหลวงพ่ออนุญาตและกำหนดวันซ่อมแล้ว เราเห็นเป็น
โอกาสจึงพูดกับพระวิเชียรภิกขุว่า พวกแกจำไว้ว่า หลวงพ่อพวกแก
ให้ซ่อมต้องปฏิบัติตาม ถ้าขัดข้องเงินทองจะมารบกวนให้ฉัน
หาไม่ได้ พวกแกไปบอกหลวงพ่อกให้หามา ข้าไม่รับรู้เรื่อง
เงินเรื่องทอง เพราะข้าไม่ได้บอกให้ซ่อม ใครบอกให้ซ่อมผู้นั้น
ต้องหาเงินมาซ่อมเอง เป็นเรื่องประหลาดมาก เมื่อลงมือซ่อม
แล้ว การเงินก็มีมาทันแก่การซ่อม ไม่มีความขัดข้องเรื่องค่า
จ้างและการใช้จ่าย นึกแล้วก็น่าปลื้มใจจะหาวัดไหนหาเงินง่าย
และสะดวกเท่าวัดปากน้ำนั้นยาก นี่ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเป็นเพราะ
“**อาณูภาพธรรมกาย**”

เมื่อพวกเราตกลงปลงใจกันแล้วว่า ศพของเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีนั้นจะไม่ขอพระราชทานเพลิงแน่นอนแล้ว จำต้องหาที่ประดิษฐานใหม่...จึงตกลงใจร่วมกันว่า รื้อกุฏิไม้หลังใหญ่ที่หลวงพ่อกเคยอยู่มาก่อนนั้นออกเพราะเสื่อมคุณภาพมากแล้วสร้างเป็นตึกสองชั้นทรงไทยมีช่อฟ้าใบระกา เมื่อเสร็จแล้วย้ายเอาศพหลวงพ่อกมาประดิษฐานไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของท่านโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวกับเสนาสนะของสงฆ์

ชั้นบนเป็นที่ประดิษฐานศพและสอนพระกรรมฐานแก่คนทั่วไป ชั้นล่างเป็นที่ทำวิชาของพวกธรรมกาย คือต้องทำติดต่อกันทุกวัน โดยเปลี่ยนเวรกัน ผนังตึกชั้นล่างก่ออิฐปิดหมด ไม่ให้ติดต่อกับคนภายนอก มีทางเข้าด้านหนึ่งต่างหากจากตัวตึกนี้โดยเฉพาะ

เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าคุณ พระมงคลเทพมุนี พวกเราจึงตั้งชื่อตึกนั้นว่า “หอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต” สิ้นค่าก่อสร้างตึกหลังนี้เป็นเงิน ๗๕๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนห้าหมื่นบาท) ตึกหลังนี้สำเร็จโดยไม่ยากอย่างไร ทั้งนี้ก็เพราะ “อานุภาพธรรมกาย”

เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี มีบารมีธรรมมาก มีเมตตาแก่คนทั่วไป ใครมีทุกข์ร้อนก็ยินดีช่วย คนป่วยก็หาย โดยมากใช้วิชาธรรมกายเป็นเครื่องปลอบขวัญก่อนที่จะช่วยต้องให้คนป่วยรับศีลเสียก่อน เอาพระไตรรัตน์เป็นสรณะ ถ้าไม่

หายจากโรค คนป่วยยังได้ทำไรในการรักษาศีล เป็นวิธีการ
ที่แยบคายดี คนป่วยไม่รังเกียจเพราะต้องการหายจากโรค
จึงเต็มใจรักษาศีล

ธรรมกายนั้นช่วยให้วัดเจริญขึ้น...ท่านว่าธรรมกาย
นี่คือองค์พระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พูดอย่างนี้ตรงกับ
บาลีพุทธภาษิตในพระธรรมบทว่า “โย โข วกฺกฺลิ ธมฺมํ ปสฺสตี,
โส มํ ปสฺสตี, ดูกรวักกฺลิ ผู้ใดแล เห็นธรรม, ผู้นั้น ชื่อว่าเห็น
เราตถาคต”

เรื่องหนังสือธรรมกายที่พิมพ์ออกแจกให้บุคคล
ปฏิบัติธรรมนั้น แสดงอานุภาพสูงเหมือนกัน เมื่อเจ้าคุณ
พระมงคลเทพมุนีมรณภาพได้ ๒-๓ เดือน มีพระภิกษุรูปหนึ่ง
เดินทางมาจากภาคใต้...มหาผู้เขียนเรื่องนี้ แจ้งความประสงค์
ว่าจะขอไปปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำ

ได้ถามว่า...มีใครแนะนำมาหรือ เคยพบเห็นหลวงพ่อ
วัดปากน้ำหรือ พระภิกษุรูปนั้นตอบว่าไม่เคยรู้จัก...ที่ต้องเดิน
ทางมานี้ ก็เนื่องด้วยวันหนึ่งเจ้าอาวาสให้เด็กเอาเศษกระดาส
ไปเผาไฟ มีหนังสือปนอยู่หลายเล่ม เลือกดุเห็นหนังสือของ
วัดปากน้ำ เกี้ยวแก่วิธีปฏิบัติกรรมฐานก็ชอบใจ...เวลา
อ่านเกิดความเลื่อมใสจึงรีบเดินทางมา กว่าสิบวันจึงถึง
กรุงเทพฯ

พระของขวัญของหลวงพ่อกำลังจะหมดแล้ว พระของขวัญของวัดปากน้ำอาจารย์ห้ามไม่ให้เข้าไปแจกนอกวัด บอกว่าให้เขามาเช่าที่วัดดีกว่า พระที่นำออกให้เช่าข้างนอกนั้น เป็นอุบายหากินด้วยการหลอกลวงของบุคคลผู้เห็นประโยชน์ส่วนตัว

มีผู้มาเล่าให้ฟังว่า คณาจารย์ผู้หนึ่งแจ้งแก่คนทั่วไปว่า พระของขวัญวัดปากน้ำผสมกระดูกผี สู้ของตัวเองไม่ได้ อันนี้เป็นนโยบายหลอกลวงประชาชน เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่วัดปากน้ำ ทำตนเหมือนพวกเปรตเศษสวรรค์ ใครผู้ใดอย่าเชื่อถือพระของขวัญของวัดที่แท้นั้น ต้องมาเช่าที่วัดปากน้ำ เฉพาะที่หน้ากุฏิบรรจชุดหลวงพ่อก่อนนั้น ถ้าแจกที่อื่นแม้ในวัดเดียวกันนั้นก็เพราะคนทุจริตหลอกลวงเขาเอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว พระของขวัญของวัดปากน้ำมีอิทธิฤทธิ์มาก นั่นก็เป็นเพราะ “อานุภาพธรรมกาย”

รูปหล่อเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี ที่ประดิษฐานบนกุฏิประดิษฐานศพหลวงพ่อนั้นหล่อด้วยทองปอนด์ โดยนายช่างศิลปากร เป็นรูปหล่อที่เหมือนกับองค์จริงเพราะหล่อก่อนท่านมรณภาพ มีคนเลื่อมใสบูชากันมาก เวลานี้หูดาน้ำมองไม่เห็น เมื่อเอานิ้วไปกดที่จิวรจะรู้สึกคันที่ว่ามันไปทั้งองค์ เป็นเหตุผลที่เนื่องมาแต่ “อานุภาพธรรมกาย” เหมือนกัน

เรื่องธรรมกายภาค ๑ นี้ น.ส.ตริธา เนียมขำ อารามนา ให้เขียน จึงเขียนตามใจที่เห็นชอบ มีเรื่องแทรกประกอบด้วย เพราะเกี่ยวเนื่องถึงกัน ขอยุติลงเพียงนี้ ภาค ๒ คงจะมีต่อไป อีกก็สืบปีนั้นยังกำหนดไม่ได้ เรื่องที่เขียนนี้เป็นสัจจะเกิด แต่ประสบการณ์

ในที่สุตนี้ ขอสันติจงมีแก่สรรพสัตว์

วัดพระเชตุพนฯ

๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๒

"อานุภาพธรรมกาย"

ของหลวงพ่อดอกน้ำ ในเหตุการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้

หลวงพ่อดอกน้ำ มีวาตะตรงกับใจเมื่อจะพูดอะไร ก็พูดโดยไม่สะทกสะท้าน และไม่กลัวคำติเตียนด้วย เช่นครั้งหนึ่งผู้เขียน (สมเด็จพระสังฆราชฯ ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) เรื่องนี้ได้มาฉันทะที่วัดปากน้ำ วันนั้นมีประชาชนมาก เมื่อทนายกระเคนอาหารเรียบร้อยแล้ว มีพ่อค้าตลาดสำเพ็ง ผู้มั่งคั่งคนหนึ่งไปกราบและถามว่า “หลวงพ่อดอกน้ำ วันนี้จะมีผู้บริจาคสร้างกุฏิเพื่อเจริญพระกัมมัฏฐานบ้างไหม” ชาวบ้านไม่น้อยกว่า ๒๐ คน...ทอดสายตามองหลวงพ่อดอกน้ำเพื่อฟังคำตอบ

เวลานั้นข้าพเจ้าผู้เขียน มีทั้งโกรธผู้ถาม ทั้งหนักใจ แทนหลวงพ่อดอกน้ำ...หลวงพ่อดอกน้ำมีดวงหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส หลับตาสัก

๕ นาที...ตอบทันทีว่า... “มี” ผู้ถามได้ถามย้ำต่อไปว่าก็หลังตอบว่า ๒-๓ หลัง และย้ำอีกว่าต้องได้แน่

เวลานั้นผู้เขียนฉันทัดอาหารไม่มีรส โกรธผู้ถามว่าช่างไม่มีอรรถาสัย...และโกรธหลวงพ่อกว่า ช่างไม่มีปัญญาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า คิดว่าทำไมนะหลวงพ่อจึงไม่พูดว่า เวลานี้ยังไม่เป็นโอกาสที่จะพยากรณ์คำถามนั้น...เวลานั้นก็เอาใจช่วยหลวงพ่อขอให้ผู้ปริจฉาจริง ๆ เกิดเสร็จการฉันทของหวานแล้ว คำพยากรณ์ของหลวงพ่อก็ยังไม่ปรากฏเป็นความจริงขึ้น...นึกตำหนิตานว่าไม่รอบคอบพอ

ได้เวลาอนุโมทนา มีคณะอุบาสกอุบาสิกากลุ่มหนึ่งเข้ามาราบหลวงพ่อ บอกว่าศรัทธาจะสร้างกุฏิเล็ก ๆ อย่างที่หลวงพ่อสร้างไว้แล้ว สัก ๒-๓ หลัง ประมาณราคา ๓-๔ ร้อยบาทต่อหลังหนึ่งหลัง ขอให้หลวงพ่อช่วยจัดการให้ด้วย...ครั้นแล้วหลวงพ่อเรียกตัวผู้ถามมาบอกว่า “ได้แล้วกุฏิก็มีมาตรฐาน ๓ หลัง เจ้าของนั่งอยู่” ...ผู้ถาม ได้กระโดดเข้าไปกราบที่ตักหลวงพ่อพูดว่า “ยิ่งกว่าตาเห็น” ผู้เขียนดีใจจนเหงื่อแตก ที่ความจริงมากู้เกียรติของหลวงพ่อไว้ได้

เกรงจะเป็นลูกไม้ จึงหาโอกาสสนทนากับผู้ปริจฉาว่านัดกับหลวงพ่อไว้หรือว่าจะสร้างกุฏิถวาย ได้รับคำตอบว่า ฟังคิดเมื่อมาทำบุญวันนี้เอง เดินมาเห็นกุฏิเล็ก ๆ สวยดี อยากจะสร้างบ้าง...

เมื่ออุบาสกอุบาสิกา กลับหมดแล้ว ผู้เขียนจึงได้พูดกับหลวงพ่อดีต่อไป เบื้องต้นยกย่องว่าหลวงพ่อพยาศรณ์แมนเหมือนตาเห็น แต่น่ากลัวอันตราย ไม่ควรตอบในเวลานั้น... หลวงพ่อถามว่าอันตรายอย่างไร จึง เรียนท่านว่า ถ้าไม่เป็นความจริงดังคำพยากรณ์ ชาวบ้านจะเสื่อมศรัทธา หลวงพ่อพูดว่า “เรามั่นช่อะ พระพุทธรศาสนาแก้ไขหรือ ธรรมของพระพุทธรเจ้าต้องจริง ธรรมกายไม่เคยหลอกลวงใคร”... ฐานะของหลวงพ่อกำความรู้แก่หลวงพ่อย่างใดในวิถีของผู้ปฏิบัติธรรม หลวงพ่อต้องพูดอย่างนั้น ถ้าฐานะไม่แสดงออกจะเอาอะไรมาพูดได้...หลวงพ่อรู้เต็มอกว่า ผู้เขียนเรื่องนี้ไม่เชื่อวิชาของท่าน และได้เคยพูดกับผู้อื่นหลายคนว่า “เขาไม่เชื่อเรา” คำว่า “เขา” นั้นหมายถึงผู้เขียนโดยเฉพาะ

คัดบางส่วนจากหนังสือชีวประวัติพระมงคลเทพมุนี
(หลวงพ่อดัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย
พระนิพนธ์ของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริ)
สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗ (น.๑๖-๑๗)

“...เมื่อหลวงพ่อมรณภาพลงใหม่ ๆ และทางวัดกำลังบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวารอยู่นั้น สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณที่หลวงพ่อกำนได้สั่งหลวงพ่เล็ก (ตอนนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่

พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ คล้อยสุวรรณ) ว่ามิให้เผาศพของท่าน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นห่วงในเรื่องการหาทุนทรัพย์เพื่อใช้จ่ายในการพระราชทานเพลิงศพหลวงพ่อ...”

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ น.๑๑๗

“...หลวงพ่อบ้านได้เคยพยากรณ์สมเด็จพระเจ้า ครั้นยังดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมดิลกฯ จะได้เป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์ และในปี พ.ศ.๒๕๑๕ ทุกคนก็ได้ประจักษ์แจ้งว่าคำพยากรณ์ของหลวงพ่อบ้านไม่เคยพลาด สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาถวายเครื่องสักการบูชาแด่หลวงพ่อบ้านที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ หลังจากที่ถวายสักการะแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อบ้านเสร็จแล้ว ท่านได้ประทานพระโอวาทว่า

ที่มาวันนี้ ก็เพื่อจะมาถวายสักการะหลวงพ่อบ้านด้วยความตั้งใจของหลวงพ่อบ้านได้เคยพูดไว้อย่างไร และความตั้งใจของหลวงพ่อบ้านก็ปรากฏตามที่หลวงพ่อบ้านได้พยากรณ์ ซึ่งขณะนี้ก็ได้เป็นพระผู้ใหญ่มากที่สุดในคณะสงฆ์สมปรารถนาของหลวงพ่อบ้านแล้ว จึงได้นำสักการะมาถวายหลวงพ่อบ้านเป็นกรณีพิเศษ แปลกกว่าปีก่อน ๆ นั้น...”

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อบ้านที่วัดปากน้ำ น.๑๑๘

บอกเวลามรณภาพ

“...ก่อนที่จะพระเดชพระคุณหลวงพ่อบอกของท่านจะมรณภาพประมาณ ๕ ปี ท่านได้เรียกประชุมคณะศิษย์ทั้งใน และนอกวัดเป็นกรณีพิเศษที่ศาลาการเปรียญ เพื่อแจ้งให้ทุกคนทราบว่าท่านจะถึงกาลมรณภาพในอีก ๕ ปีข้างหน้า กิจการใดที่ท่านได้ดำเนินไว้แล้ว ขอให้ช่วยกันทำกิจการนั้น อย่าทอดทิ้ง ขอให้ทำไปเถิดไม่ตกตำมีแต่ความเจริญยิ่งขึ้น และท่านยังได้แถลงโครงการพัฒนาวัดปากน้ำของท่านให้คณะศิษย์ช่วยกันดำเนินต่อไปให้สำเร็จ ท่านบอกว่า ต่อไปวัดปากน้ำจะเจริญรุ่งเรืองใหญ่โต แม้ว่าท่านจะมรณภาพไปแล้วแต่ก็มีโอกาสช่วยวัดได้มากกว่ายังมีชีวิตอยู่...มิฉะนั้นแล้วหลวงพ่อบอกท่านคงไม่เอ่ยปากฝากฝังโครงการของท่านในเรื่อง...การเลี้ยงพระ การศึกษาพระปริยัติธรรม และการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเผยแพร่วิชาธรรมกาย ซึ่งท่านเห็นเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นประโยชน์ยิ่งกว่าเรื่องอื่นใด...”

ตรีนธเล้าเรื่องหลวงพ่อบอกวัดปากน้ำ น.๑๒๐-๑๒๑

พยากรณ์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำในอนาคต

“...นอกจากจะพยากรณ์ว่าสมเด็จพระสังฆราชจะได้เป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์ คือเป็นสมเด็จพระสังฆราชในอนาคตแล้ว หลวงพ่อท่านยังเคยพยากรณ์ท่านเจ้าคุณธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในสมัยที่ท่านเป็นสามเณรว่า องค์นี้และจะได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำต่อไปในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ หลวงพ่อได้พาท่านเจ้าคุณธรรมปัญญาบดีครั้งยังเป็นพระมหาช่วง วรบุญโญ ป.ธ.๗ ไปฝากเรียน ป.ธ.๘ และ ป.ธ.๙ กับเจ้าประคุณสมพระอริยวงศาตตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโธ มหาเถร) วัดเบญจมบพิตร ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต สมเด็จพระสังฆราชเคยทรงเล่าประทานสมเด็จพระพุทธิโชษาจารย์ วัดสามพระยา ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดีว่า “ท่านวัดปากน้ำนำมาฝากบอกว่าเอาไว้แทนตัว เมื่อเรียนจบแล้วก็จะขอพากลับไปวัดปากน้ำ...”

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อดปากน้ำ น.๑๒๑

“...คณะศิษย์เห็นว่ากุฏิของหลวงพ่อนั้นเก่าทรุดโทรมมาก อยากให้หลวงพ่от่านมีที่อยู่สะดวกสบายจึงได้รวมทุนกันสร้างตึกถวายเป็นที่อยู่มงคลจันทสระหว่างกำลังดำเนินการก่อสร้าง หลวงพ่от่านมักจะออกมานั่งดูเสมอ ๆ เมื่อมีผู้ถามท่านถึงตึกหลังนี้ ท่านมักจะบอกว่า “ตึกหลังนี้สร้างให้ช่วงเขาอยู่” และปัจจุบันนี้ตึกมงคลจันทส เป็นกุฏิของท่านเจ้าคุณธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ...”

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อดปากน้ำ น.๑๒๑-๑๒๒

อานุภาพธรรมกายพระมงคลเทพมุนี

พระของขวัญ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านพูดเสมอว่า “ตัวนี้แหละเป็นที่พึ่งของตัวสิ่งอื่น ไม่ใช่ ธรรมนั้นแหละเป็นเกาะ ธรรมนั้นแหละเป็นที่พึ่งสิ่งอื่น ไม่ใช่ พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา...ถ้าทำตัวให้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังขารัตนะแล้ว พึ่งตัวเองได้ แก่โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ให้หายได้ และสามารถทำอะไรได้ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ถ้าไม่เข้าถึงจะปฏิบัติศาสนาสัก โภชิตาก็ไม่อาจสามารถรู้รสศาสนาได้ จะปฏิบัติไปสักเท่าใด ก็ตามก็เหมือนกับคนไม่รู้จักเบญจโครสในน้ำนมสด...”

หลวงพ่от่านจึงเห็นว่า ไม่มีอะไรดียิ่งไปกว่าการ แจกพระแก่พุทธศาสนิกชนผู้อยู่อุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวัตถุแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นเหตุ ชักจูงให้ผู้มีพระไว้สักการบูชาได้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังขารัตนะ ท่านจึงจัดพิมพ์พระผงขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เป็นรูปองค์พระปางประทานพร ท่านตั้งชื่อว่า พระของขวัญ เพื่อตอบแทนแก่ผู้ที่ร่วมทำบุญบริจาคทรัพย์ สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมตั้งแต่ ๒๕ บาทขึ้นไป ใครจะทำบุญบริจาคมากแค่ไหนก็แจกพระให้เพียงองค์เดียว และต้อง

มารับกับมือหลวงพ่อด้วยตนเองจะรับแทนกันไม่ได้...หลวงพ่อกำนได้อธิบายถึงพระของขวัญไว้ดังนี้

อุปมานุสสติ

...ท่านทั้งหลายได้เป็นผู้อุปถัมภ์พระศาสนาเช่นนี้ ฝ่ายทางพระศาสนาก็ได้รับสมบัติของท่าน ก็จะมีของตอบแทนแก่ท่าน คือของศักดิ์สิทธิ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งเราทั้งหลายยังไม่เคยพบเคยเห็นว่าศักดิ์สิทธิ์ขนาดนี้อาจจะเป็นได้จริงหรือคาดคะเนไม่ถูก ผู้พูดนี้เองเป็นผู้อาราธนาพระพุทธรูปเจ้าในนิพพานมีธรรมกายมากด้วยกัน ได้ไปอาราธนาพระพุทธรูปเจ้านับพระนิพพานไม่ถ้วน นับอสงไขยก็ไม่ถ้วนมาผลิตของขวัญนี้ให้ปรากฏขึ้นในมนุษย์ ธรรมกายในมนุษย์นี้ก็ได้เข้าสมทบด้วย คุณผลการงานนั้น ๆ ท่านทำอย่างไรก็ทำไปตามท่าน พระพุทธรูปเจ้าท่านจัดแจงทำทั้งนั้น...องค์ต้นทรงรับสั่งว่า “ของศักดิ์สิทธิ์ขนาดนี้ บังเกิดเป็นครั้งแรกในโลก” แล้วก็หับพระโอษฐ์ทีเดียว เมื่อรับสั่งดังนี้แล้วเราก็คำนวณว่าศักดิ์สิทธิ์เพียงแค่นี้เพียงใดคำนวณไม่ถูก ผู้พูดนี้ก็ได้ลงมือแจกในวันแรม ๖ ค่ำ เป็นวันเกิดของผู้พูดนี้...”

ตรัสเล่าเรื่องหลวงพ่อด้วยปากน้ำ น.๑๓๓ - ๑๓๔

อภินิหารพระของขวัญ

หนังสือพิมพ์บางกอกไทย ปีที่ ๖ สัปดาห์ที่ ๒๘๐
วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้เสนอข่าวว่า

“...เมื่อมหาสงครามโลกครั้งที่ ๑ และศึกกรณีพิพาท
อินโดจีน ซึ่งทหารไทยมีบทบาทร่วมรบด้วยนั้น ความเก่งกล้า
สามารถของทหารไทยเลื่องลือไปทุกสารทิศว่าทหารไทย
ร่างเล็ก แต่มีอภินิหารมหัศจรรย์ ราวกับผู้วิเศษ ถูกยิงจิง ๆ
จนล้มลุกก็หาเป็นอันตรายไม่ กลับลุกขึ้นยืนหยัดจับปืนต่อสู้
คล้ายกับว่าร่างกายทำด้วยเหล็กไหล เช่นเมื่อคราวศึกอินโดจีน
ฤทธิ์เดชของทหารไทยหนึ่งเหยี่ยวก็ได้เป็นที่กล่าวขานกัน
ในหมู่เอมิราชศัตรู...กองร้อยเสือแดงซึ่งทหารแต่ละคนสวม
เสื้อยันต์หลวงพ่ोजาด พอข้าศึกเห็นแต่ไกลก็ทิ้งปืนวิ่งหนีอ้าว
ทันที...จึงพากันขนานนามทหารไทยว่า “ทหารผี” ฆ่าไม่ตาย

ครั้นสงครามเกาหลีอุบัติขึ้นอีก ประเทศไทยในฐานะภาคี
ขององค์การสหประชาชาติได้จัดส่งทหารไทยไปร่วมรบด้วย...

เพื่อเป็นการเสนอวีรกรรมของกองทหารไทยในยุทธภูมิ
เกาหลี...ข้าพเจ้าได้เข้าไปหาท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี
(สด) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี หรือที่ประชาชน
นิยมเรียกว่า “หลวงพ่อดาวปากน้ำ” เพื่อนมัสการถามถึง
ความศักดิ์สิทธิ์อันลือเลื่องเกี่ยวกับอภินิหารพระเครื่องที่
ท่านสร้างขึ้น แจกเป็นพระของขวัญของประชาชนชาวไทย

เพราะปรากฏทหารไทยในสมรภูมิเกาหลีสื่อตายมาอย่างไม่น่าเชื่อด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ กัน นั้น มีพระเครื่องของ “หลวงพ่อวัดปากน้ำ” แขนงคอดูอยู่ด้วยกันทุกคน...

...จดหมายของสิบทรีวาสนา อาคมวิวัฒนะ แห่งกรมผสมที่ ๒๑ ส่งจากสมรภูมิเกาหลีสืบมา มัสการหลวงพ่อวัดปากน้ำ...เห็นสมควรที่จะนำมาเผยแพร่ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบทั่วกันดังต่อไปนี้

...เนื่องจากผมได้รับพระเครื่องซึ่งเป็นผงสีขาวไป ๑ องค์...ยามนั้นกองพันทหารไทยได้ขึ้นสู่แนวรบในที่ดูเด็ดและวาระหนึ่งกระสุนปืนใหญ่ของข้าศึกได้ยิงถูกคลังกระสุนจนผู้ที่พักอยู่ในที่นั้นต้องกระจัดกระจายไป...เกิดเป็นแสงไฟอร่ามทั่วท้องฟ้า ปืนต่าง ๆ และเครื่องเหล็กละลายไปกับพระเพลิงนั้น...เห็นน่าประหลาดที่ห่อผ้าเช็ดหน้าแขวนเด่นอยู่กับเสาเหล็ก ภายในห่อผ้านั้น...พระเครื่องหลายองค์..ละลายไปสิ้นคงเหลือแต่พระเครื่องวัดปากน้ำ ภาชีเจริญ ธนบุรี องค์เดียว โดยไม่เสียหายแม้แต่กรอบที่หุ้มองค์พระไว้...

...อีกประการหนึ่ง...ขณะนั้นจะลำเลียงอาวุธบางอย่างขึ้นไปบนยอดเขา ตรงที่ยืนกำลังเจรจานั้นแหละ เป็นที่ลูกปืนใหญ่หล่นลงมายังหัวของกระผมพอเหมาะทีเดียว แต่เป็นด้วยอำนาจภาพพระเครื่องของท่านที่ผมเคารพบูชา เป็นเหตุให้ผมเฉลียวใจแปลก ๆ ผมจึงรีบนำอาวุธเคลื่อนไป

จากที่นั่นโดยด่วน และประมาณ ๑๕ นาที ลูกปืนก็ตกลงที่
ผมยืนอยู่นั้น พอดีกับรอยเท้าที่ยื่นเลย...

...อีกครั้งหนึ่งรถตกเหวตายนั่นทั้งคัน และบาดเจ็บบ้าง
ผมกระโดดรอดมาได้อีกโดยไม่เป็นอันตรายเลย..."

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่่วัดปากน้ำ น.๑๓๙-๑๔๐

อานุภาพธรรมกายของคุณครูตรีธา เนียมขำ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริ) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต ครั้งหนึ่งเช็คเงินสดของท่านหายไป ท่านได้เขียนจดหมายให้คนนำมาให้ข้าพเจ้า (คุณครูตรีธา เนียมขำ) ให้ช่วยตรวจสอบให้ในจดหมายของท่านมีข้อความว่า “ตรีธา ช่วยดูทางในให้ด้วย เช็คเงินมูลนิธิที่ในหลวงพระราชทานหายไป ไม่ทราบว่าจะถูกไว้ที่ไหน หรือใครลักไปก็ไม่ทราบ”

สมเด็จพระวันรัต ๙ ธันวาคม ๒๕๑๒

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่่วัดปากน้ำ น.๑๑๙

น้ำไม่ท่วม

ปีนี้ฝนมาเร็วและมากกว่าปกติทั้งมีพายุหลายลูก โดยประเทศไทยได้รับอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจาก พายุที่เคลื่อนตัวมาจากทะเลจีนใต้ทั้งหมด ๕ ลูก ได้แก่ พายุโซนร้อนไหหม่า นกเตน ไห่ถาง เนสาท และนาลแก ทำให้น้ำท่วมเกิด “มหาอุทกภัย” กินระยะเวลาถึง ๖ เดือน ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึง ๑๖ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นปรากฏการณ์น้ำท่วมประเทศที่หนักที่สุดในรอบร้อยปี

ไม่ว่าวันแม้แต่เขตบริเวณวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อน้ำเริ่มไหลท่วมตามสถานที่ต่างๆ หลายๆ สถานที่ก็ใช้กระสอบทราย บังทำคันดินกันบ้างเพื่อกันไม่ให้น้ำเข้าบ้านตน แต่มีโยมท่านหนึ่งที่ประกาศว่าวัดปากน้ำน้ำจะไม่ท่วม อีกทั้งคุณโยมยังได้มากราบเรียนหลวงพ่ोज้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช อีกด้วยว่า “น้ำจะไม่ท่วมวัดปากน้ำ”

เป็นจริงอย่างที่คุณโยมตรัสว่า เนิยมข้า พุทธน้ำไม่ท่วมวัดจริงๆ ถึงแม้จะเป็นการร่วมด้วยช่วยกันของพระสงฆ์ สามเณร ศิษย์คณานวัด แต่ก็ถือว่าคุณโยมตรัสทราบเหตุการณ์ล่วงหน้าด้วยญาณทัสสนะที่โยมปฏิบัติธรรมกายอยู่เป็นประจำ

ในการนี้หลวงพี่เจ้าคุณราชมังคลาจารย์ พระสงฆ์ สามเณร ศิษย์คณานวัดได้ใช้กระสอบทรายกันคันกำแพงรอบวัดประกอบกับวัดปากน้ำมีภูมิศาสตร์เป็นเกาะทำให้

การทำกำแพงกระสอบทรายได้รอบแล้วก็เปิดฝาท่อใช้เครื่องสูบน้ำออกทั้งวันทั้งคืนเปลี่ยนเวรยามเป็นสองวาระหลวงพ่ोज้าพระคุณสมเด็จฯ ก็เมตตาเดินมาตรวจดูระดับน้ำอยู่ตลอดด้วยความห่วงใย

แม้จะประสบอุทกภัยเหมือนกันแต่วัดปากน้ำ โดยดำริของหลวงพ่ोज้าพระคุณสมเด็จฯ ก็ยังทำถุ้งยังชีวัดปากน้ำออกช่วยเหลือวัด พระสงฆ์ สามเณร และญาติโยม ชาวบ้านทั้งหลายที่ได้รับความเดือดร้อนหนักกว่าในหลายพื้นที่วันละหลายร้อยถุ้ง โดยได้ถบรรทุกของทหารในการช่วยขนของไปแจกเพราะระดับน้ำสูงมาการถทั่วไปวิ่งไม่ได้

ชีวประวัติและคำสอน

สมเด็จพระมหาธีรราชมัยคลาจารย์ น.๒๖๔

สุติบัตรของลูกๆ

คุณแม่กิมเลียง แซ่ตั้ง เมื่อเวลาลูกๆ เกิด ก็จะจดบันทึกวันเดือน ปี เกิด ของลูกๆ ลงในปฏิทินจีน และไทย วันหนึ่งคุณแม่ประสงค์ที่จะใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อติดต่อกับส่วนราชการเพื่อสมัครเรียนให้กับลูกๆ คุณแม่ก็หาปฏิทินที่จดบันทึกนั้นไว้ไม่พบ ให้ลูกๆ ช่วยกันหา หากันอยู่หลายวัน ก็ไม่พบ ก็เดือดเนื้อร้อนใจ เป็นทุกข์เป็นร้อนอยู่หลายวัน มีผู้แนะนำให้

ไปหาคุณตรีธา เนียมขำ ที่วัดปากน้ำ ให้ท่านช่วย คุณแม่ก็ไป ก็ไปขอให้คุณครูตรีธาช่วย คุณครูก็ช่วยดูให้ด้วยภาวนาวิชชา ธรรมกาย แล้วก็บอกแม่แม่กิมเลี้ยงว่า ของที่หานั้นไม่ได้ หายไปไหนหรืออยู่ในบ้านนั้นแหละมีผ้าเหลืองๆ บังอยู่

คุณแม่ก็กลับไปที่บ้านอีกครั้ง แล้วก็ช่วยกันหาอีกรอบ หลังจากที่ได้ให้ลูกๆ ช่วยกันหาที่บ้านมาหลายวัน แต่ครั้งนี้ คุณแม่กลับพบปฏิทินบันทึกวันเดือนปีเกิดของลูกๆ วางไว้ใต้ ผ้าสีเหลืองจริงดังคำที่คุณครูตรีธา ว่าไว้ไม่ผิดเพี้ยน

สิ่งนี้ทำให้ครอบครัวคุณแม่กิมเลี้ยง ดีใจ ปลื้มใจเป็น อย่างมาก ทั้งได้ขอบคุณ ขอบใจคุณครูตรีธา เป็นที่สุด และ ทำให้ศรัทธาตั้งมั่นในวัดปากน้ำ หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นที่สุด จวบจนถึงปัจจุบันนี้

สงเคราะห์ผู้คน

คุณครูตรีธา ท่านได้ธรรมกาย ตั้งแต่อายุน้อย เพียงแค่ ๑๔ ปี เมื่อท่านปฏิบัติได้แล้ว ท่านก็ช่วยเหลือผู้อื่น เบื้องต้น ท่านช่วยคุณแม่ให้หายจากอาการป่วยไข้ ด้วยอานุภาพ ธรรมกาย ทั้งยังให้คุณแม่รักษาศีล เจริญภาวนา ควบคู่ไปด้วย และที่น่าอัศจรรย์คือคุณแม่หายจากอาการป่วยไข้ ที่เป็นมานานหลายปี

คุณครูตรีธา ยังช่วยเหลือ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ด้วยการนั่งธรรมะ คือภาวนาวิชชาธรรมกาย มีการสอนให้ปฏิบัติตามแนวทางที่หลวงพ่อดปากน้ำได้สอน บางท่านประสบเคราะห์กรรม ครอบครัวมีปัญหา ธุรกิจไม่ประสบผลสำเร็จ ถูกคดโกงหมดเนื้อหมดตัวมาขอความช่วยเหลือ คุณครูก็ใช้ภาวนาวิชชาธรรมกายช่วย โดยเบื้องต้นให้ท่านผู้นั้นที่มาขอความช่วยเหลือ ให้เข้ามาวัดปากน้ำก่อน สอนให้ท่านผู้นั้นรู้จักให้ทานเลี้ยงภัตตาหารพระภิกษุสามเณร แม่ชี ผู้ปฏิบัติธรรม ให้รักษาศีล และที่สำคัญสอนให้ภาวนาวิชชาธรรมกาย สอนวิธีให้ส่งผังบุญชีวิตของตนเอง ที่สุดชีวิตของท่านเหล่านั้นที่มาขอความช่วยเหลือ ก็กลับดีขึ้นมาโดยลำดับ นี่ก็เป็นเหตุที่น่าอัศจรรย์ ก็น่าจะช่วยอนุภาพธรรมกายดังกล่าวแล

อานุภาพพระรัตนตรัย

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา
ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัยด้วยอำนาจแห่งพระ-
รัตนตรัย

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตจุ ปัททะวา
ความทุกข์โรคภัยและเวรทั้งหลายความโศกศัตรูและ
ความชั่วทั้งปวง

อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต
อันตรายทั้งหลายเป็นเอนกประการจงพินาศไป
โดยไม่เหลือ

ชะยะสิทธิ ณะหัง ลากัง โสตถิภาคยัง สุขัง พะลัง
ความชนะความสำเร็จทรัพย์และลาภความสวัสดิ-
ความมีโชคความสุขและกำลัง

สิริอายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา
สิริอายุวรรณะโภคทรัพย์ความเจริญและความเป็น
ผู้มียศ

สะตะวัสสา จะ อายุ จะ ชีวะสิทธิ ะวันตุ เตฯ
การได้อายุยืนเป็นร้อยปีและความสำเร็จกิจในความเป็น
อยู่จะมีแก่ท่านในกาลทุกเมื่อเทอญ

อานุภาพแห่งพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
เพียงแต่น้อมนึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสงฆ์คุณ

ก็จะเป็นเหตุให้ท่านผู้นั้นมีศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย มีสติ ปัญญา มีบุญ มีปัญญารู้อย่างเห็นจริงในธรรมตามความเป็นจริง มีปีติปราโมทย์ อดทนอดกลั้นต่อความทุกข์ยากลำบากได้

มีความละเอียดชั่ว กลัวบาป หากยังไม่บรรลุมรรคผล นิพพาน ในชาติปัจจุบัน ก็จะมีสุคติภูมิเป็นที่ไปในปี้งหน้า

คำว่า “ธรรมกาย” มาในทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค อัครัญญสูตรว่า “ดูก่อนสามเณรวาเสฏฐะและภราทวาชะ ก็คำว่า “ธรรมกาย” ก็ดี “พรหมกาย” ก็ดี “ธรรมภูต” ก็ดี “พรหมภูต” ก็ดี นั้นเป็นชื่อของตถาคต

ดังนั้น อานุภาพธรรมกาย ก็คือ อานุภาพตถาคต หรือ ก็คือ อานุภาพพระพุทธเจ้า อานุภาพเหล่านี้มีเพื่อสงเคราะห์ ผู้คน อนุเคราะห์เกื้อกูลแก่ชาวโลก

ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้า พระองค์ทรงโปรดสรรพสัตว์ ผู้มีนัยยะอันจะพึงแนะนำพร่ำสอนได้ มุ่งให้ข้ามพ้นจาก วัฏฏะสงสาร ทรงเปรียบเหล่าสัตว์ไว้ตั้งบัว ๔ เหล่า บัวประเภท ที่ ๑ ดอกบัวที่พ้นน้ำแล้วรอแสงพระอาทิตย์จะบานวันนี้, บัวประเภทที่ ๒ ดอกบัวที่ปริ่มน้ำจะบานวันพรุ่งนี้, บัวประเภท ที่ ๓ ดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำยังอีก ๓ วัน จึงจะบาน, บัวประเภท ที่ ๔ ดอกบัวที่เพิ่งงอกใหม่จากเหง้าในน้ำจะยังไม่พ้นภัย จากเต่าและปลาซึ่งบัวแต่ละประเภทนั้นเปรียบได้ดังนี้

๑. อุกมภูติัญญคือพวกที่มีสติปัญญาลาดเฉลิยว เป็นสัมมาทิฐิ

๒. วิปจิตัญญคือพวกที่มีสติปัญญาปานกลางเป็น
สัมมาทิฏฐิ

๓. เหยยะคือพวกที่มีสติปัญญาน้อยแต่เป็นสัมมาทิฏฐิ

๔. ปทปรมะคือพวกที่ไร้สติปัญญาและยังเป็นมิจฉาทิฏฐิ
พระองค์ทรงทำสิ่งที่เป็นอัศจรรย์ด้วยการแสดงอิทธิฤทธิ์
ต่างๆ ให้เกิดขึ้น ทรงเทศนาสั่งสอนด้วยความอัศจรรย์ ซึ่งเป็น
สิ่งที่เรียกว่าปาฏิหาริย์มี ๓ ประการคือ

๑. อิทธิปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์คือฤทธิ์, แสดงฤทธิ์ได้
เป็นอัศจรรย์

๒. อาเทศนาปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์คือการท่ายใจ,
รอบรู้กระบวนการของจิตจนสามารถกำหนดอาการที่หมายเล็ก
น้อยแล้วบอกสภาพของจิตความคิดอุปนิสัยได้ถูกต้องเป็น
อัศจรรย์

๓. อนุสาสนีปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์คืออนุศาสน์, คำสอน
เป็นจริงสอนให้เห็นจริงนำไปปฏิบัติได้ผลสมจริงเป็นอัศจรรย์

พระองค์ทรงรังเกียจอิทธิปาฏิหาริย์ ทรงสรรเสริญ
อนุสาสนีปาฏิหาริย์ ที่เป็นเช่นนั้น เหตุน่าจะเกิดจากการ
ที่พระองค์ทรงมีพระประสงค์ ให้เหล่าสรรพสัตว์นั้น มีตน
เป็นเกาะ มีตนเป็นที่พึ่ง กล่าวคือให้พึ่งพาตนเองเป็นหลัก
ไม่ได้ให้หวังพึ่งผู้หนึ่งผู้ใด จะเป็นเทพยดา ฟ้า ดิน หรือ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ แต่ถึงกระนั้น พระองค์เองก็ทรงพิจารณา

และใช้ปาฏิหาริย์ ทั้ง ๓ ประการในการโปรดสรรพสัตว์ เพื่อให้ข้ามพ้นจากวิภวสังสาร อันมีเบื้องต้นและที่สุดไม่ปรากฏนี้

“ปาฏิหาริย์” ที่เป็นผลานิสงส์ อันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติ ทั้งสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน

ผลโดยตรงที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติสมถกรรมฐาน ก็คือ เจโตวิมุตติ ความหลุดพ้นแห่งจิต หลุดพ้นจากกิเลสด้วยกำลังสมาธิ เป็นจิตตวิสุทธิ ความบริสุทธิ์ของจิต จิตเป็นสมาธิ อยู่ในภูมิแห่งรูปฌาน และอรุณฌาน เรียกว่าสมาบัติ ๘

อานิสงส์คือผลสืบเนื่อง เฉพาะกสิณกรรมฐาน ย่อมได้โลกียอภิญา ๕ คือ

(๑) อิทธิวิธี แสดงฤทธิ์ได้

(๒) ทิพพโสต หนูทิพย์

(๓) เจโตปริยญาณ กำหนดใจผู้อื่นได้

(๔) ปุพเพนิวาสานุสติญาณ ระลึกชาติได้

(๕) ทิพพจักขุ ตาทิพย์

(คัมภีร์วิสุทธิมรรคว่า จุตูปปาตญาณ รู้การตายและเกิดของสัตว์)

เฉพาะผู้ปฏิบัติพุทธานุสสติกรรมฐาน ย่อมมีความเคารพและศรัทธามั่นคงในพระพุทธรเจ้า มีสติปัญญาสมบูรณ์เป็นต้น

เฉพาะผู้ปฏิบัติอัปปมัญญากรรมฐาน ย่อมหลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย เป็นต้น

ผลโดยตรงที่เกิดจากการประพุดิปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน คือ ผู้ปฏิบัติได้เจโตวิมุตติ (ความหลุดพ้นแห่งจิต) มีจิตตวิสุทธิ (ความบริสุทธิ์แห่งจิต)แล้ว ปัญญาเบื้องต้นย่อมเกิดทันที จากนั้นบำเพ็ญภาวนาเรื่อยไป ย่อมเกิดญาณคือความรู้ ปรีชาหยั่งรู้ หรือปรีชากำหนดรู้ตามลำดับ มี ๑๖ ชั้น เรียกว่า ญาณ ๑๖ หรือโสภสญาณ มี นามรูปปริจเฉทญาณ เป็นต้น มี ปัจจเวกขณญาณ เป็นที่สุด

อานิสงส์คือผลสี่เนื่อง ย่อมได้โลกุตตรอภิญญา ๖ ซึ่งผู้ปฏิบัติกรรมฐานโดยลำดับคือจากสมถกรรมฐานถึงขั้นได้สมาบัติแล้วปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สำเร็จเป็นพระอรหันต์ชื่อว่าเป็นพระอรหันต์สมถยานิก ย่อมได้อานิสงส์คืออภิญญา ๖ ประกอบด้วย

(๑) อิทธิวิธี แสดงฤทธิ์ได้

(๒) ทิพพโสธ หุทิพย์

(๓) เจโตปริยญาณ กำหนดใจผู้อื่นได้

(๔) ปุพเพนิวาสานุสติญาณ ระลึกชาติได้

(๕) ทิพพจักขุ ดาทิพย์

(๖) อาสวักขยญาณ ญาณที่ทำให้อาสวะสิ้นไป ส่วนผู้ปฏิบัติกรรมฐานที่เริ่มจากวิปัสสนากรรมฐานจนสำเร็จเป็น

พระอรหันต์ ชื่อว่าเป็นพระอรหันต์สุขขวิปัสสกะ แปลว่า ผู้เจริญวิปัสสนาล้วนหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ ไม่ได้ทรงคุณพิเศษหรือสมบัติ

“ปาฏิหาริย์” จะเกิดมีกับผู้หนึ่งผู้ใดนั้น เกิดจากความมีศรัทธามั่นคงในเบื้องต้น ผูกฝนอบรมตน ปฏิบัติธรรมที่สมควรแก่ธรรม โดยต้องมีศีล สมาธิ และปัญญา ครบทั้ง ๓ ประการ มากบ้างน้อยบ้าง ก็ขึ้นอยู่กับผู้นั้นๆ แต่ต้องมีครบจึงจะทำให้มีปาฏิหาริย์เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติได้

อุปมาเหมือน คนตัดต้นไม้ มีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ พื้นที่เหยียบนั้น ๑ ความขยันหมั่นเพียร ๑ ขวาน ๑ พื้นที่เหยียบนั้นเป็นศีล เรียวแรง กำลังเป็นสมาธิ ขวานเป็นปัญญา

คนเมื่อจะตัดไม้หากพื้นที่เหยียบไม่ดี แต่มีความพยายาม เรียวแรงมาก และมีขวานที่คมกริบ ก็ยังตัดต้นไม้ได้อยู่ หากพื้นที่เหยียบไม่ดีนัก มีกำลังเรียวแรงมาก ขวานไม่คมเท่าไร ก็พอจะตัดได้อยู่ พื้นที่เหยียบไม่ดี กำลังก็ไม่ดีนัก แต่ขวานคมกริบ ก็พอจะตัดได้อยู่ แต่ถ้าหากว่า พื้นที่เหยียบมั่นคงมีเรียวแรงดี ขวานคมกริบ อย่างนี้สามารถตัดต้นไม้ได้อย่างง่ายดาย ไม่ลำบากยากเย็นนัก ทั้ง ๓ องค์ประกอบ ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกันกับ ศีล สมาธิ ปัญญา

มีศีล เป็นพื้นฐาน มีสมาธิ เป็นกำลังแนวแน่มั่นคง มีปัญญาบริบูรณ์พร้อมมูล ๓ สิ่งนี้จะเกิดมีได้ด้วยการสำรวม

ระวังกาย วาจา ใจ รักษาดีให้ดีพร้อม เรียนรู้หลักธรรมคำสอน
ของสมเด็จพระชินวรสัมมาสัมพุทธเจ้าอันเป็นปรียัติ ปฏิบัติ
ตามหลักธรรมคำสั่งสอน อันเป็นชั้นปฏิบัติ มีทั้งการเจริญจิต
ภาวนา ที่เรียกว่า สมถกรรมฐาน และการเจริญปัญญาภาวนา
ที่เรียกว่า วิปัสสนากัมมฐาน จากนั้นก็เข้าสู่ขั้นของปฏิเวธ ที่ผู้
ปฏิบัติจะรู้ยิ่งเห็นจริงตามธรรมได้เฉพาะตน

ผู้ปฏิบัติธรรมตาม คุณครูตรีชาตอบ

ผู้ปฏิบัติธรรม : การจะทำใจให้หยุดนิ่งในเบื้องต้นต้อง
ทำอะไร

คุณครูตรีชา : การทำใจให้หยุดนิ่ง ในขั้นแรกจะต้อง
อาศัยการสรวมกาย โดยการนั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย
มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ทำกายให้นิ่งไม่เคลื่อนไหว
ถ้ากายเคลื่อนไหว ใจก็เคลื่อนไหวไปตามกาย และก็ให้หลับตา
เพื่อไม่เห็นรูปภายนอก เป็นเหตุที่ให้อใจไปจรดรูปภายนอก
ทั้งใกล้และไกล ไม่สะดวกแก่การที่จะทำใจให้หยุดนิ่ง

เป็นสมาธิ นั่งให้สบายนะคะ ไม่ต้องเกร็งไปฝืนอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ผ่อนลมหายใจเข้าออกตามสบาย และก็ให้ตั้งใจว่า ในขณะที่เรากำลังจะปฏิบัติธรรม เพื่อสร้างบุญใหญ่กุศลใหญ่ ให้แก่ตัวของท่านเอง ให้ตั้งใจให้แน่นๆ สำหรับท่านที่เคยปฏิบัติมาแล้ว และก็เคยเห็น “ดวงอุคคหนิมิต” เป็นดวงกลมใสเล็กหรือใหญ่ก็ตาม หรือจะเห็นเป็นกายของท่านเอง กายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรพพรหม องค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ ใบไม้ เห็นเป็นอะไรก็ได้ทั้งนั้น

ผู้ปฏิบัติธรรม : จำเป็นต้องกำหนดนิมิตตามฐานทั้ง ๗ ทุกครั้งที่ปฏิบัติหรือไม่

คุณครูตรีธา : เมื่อ “ดวงอุคคหนิมิต” ปรากฏแล้ว กล่าวคือเคยเห็นสิ่งใดแล้ว ก็ให้ยึดเอาสิ่งนั้น การยึดคือการตรึง นึกถึงสิ่งที่เห็น ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของสิ่งที่เห็น ให้เห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้เห็นอยู่ตรงนั้น โดยที่ไม่ต้องกำหนดอุคคหนิมิตขึ้นใหม่ ตั้งแต่ฐานที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖ ขอให้กำหนดอยู่ตรงฐานที่ ๗ เลย

คุณวนิดา วงศ์พิพัฒน์ : พี่ที่เคยเห็นพญายมไหม?

คุณครูตรีธา : ดิฉันปกติตั้งแต่ปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำนี้ ตั้งแต่เล็กแต่น้อยไม่เคยได้เปลี่ยนแปลงไปไหนเลย จนกระทั่ง

ถึงอายุนานนี้ ปฏิบัติมาโดยตลอดไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปที่
หนึ่งที่ใดเลย มีความเชื่อมั่นและยึดมั่นในปฏิปทาของหลวงพ่
และก็ประพฤติปฏิบัติตลอดมา แต่ว่าดิฉันมีปกติเชื่ออยู่อย่าง
หนึ่งว่า สิ่งใดถ้าหากเรารู้เราเห็นแล้วนำมาพูด ผู้ที่ฟังนั้นไม่รู้
เห็นตามไปด้วย สิ่งนั้นไม่ค่อยอยากจะพูด แต่ถ้าหากสิ่งใดนำ
มาพูด แล้วให้ผู้ที่ได้ยินได้ฟังนั้นนำไปพิสูจน์ได้ สิ่งนั้นดิฉันก็
ชอบพูด การที่มีผู้มาถามดิฉันถึงเรื่องพญายมนั้น ดิฉันก็ได้
ตอบผู้นั้นไปเบาๆ คือไม่อยากให้ผู้ปฏิบัติธรรมหลายๆ ท่าน
ได้ยิน เพราะว่าบางท่านยังมีความรู้ความเชื่อถือไม่เพียงพอ
มีความรู้ความเข้าใจในวิชาธรรมกายนี้ยังไม่เพียงพอ
เพราะฉะนั้นหากเราพูดอะไรไป มันก็มีทั้งผลดีและผลเสีย
เรื่องกาลเทศะนั้น เป็นสิ่งสำคัญ

ผู้ปฏิบัติธรรม : มีหรือไม่ที่ผู้ปฏิบัติเกิดเห็นภาพหลอน
น่าเกลียดน่ากลัว จนเกิดเป็นโรคประสาท

คุณครูตรีธา : อันนี้ถ้าหากว่าเราปฏิบัติตามที่หลวงพ่
เราสอนยังไม่เคยปรากฏจะคะว่าผู้ปฏิบัติจะมีอาการแบบนั้น
นอกจากว่าผู้ปฏิบัติใช้ความเพียรมากเกินไปโดยไม่ยอมหลับ
นอนเลยคือไม่ยอมพักผ่อนร่างกายเลยอันนั้นเกิดอาการทาง
ประสาทได้

แต่ถ้าหากว่าเราทำโดยปกติธรรมดาทำปฏิบัติโดยทาง
สายกลางไม่ถึงไปไม่หย่อน

ไปเหมือนอย่างที่เราสอนไว้ว่านั่งนอนเดินยืนทุกอิริยาบถเราจะอยู่ที่ไหนให้เอาใจตรึงถึงตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุนั้น ถึงเวลาที่เราร่วงนอนเราก็หลับเมื่อถึงเวลาตื่นใจเราก็จดจ่ออยู่ตลอดเวลาอย่างนี้ก็ไม่เห็นอะไรแล้วก็ไม่เกิดอันตรายไม่เห็นอะไรที่น่าเกลียดน่ากลัวหรือไม่เป็นอันตรายแก่ผู้ปฏิบัติ

ผู้ปฏิบัติธรรม : บางที่นั่งสมาธิแล้วรู้สึกเหนื่อย

คุณครูตรีธา : อาจจะเป็นว่าภาวนาเร็วจนเกินไป การนั่งก็เกร็งอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งจึงเกิดอาการเกิดความเมื่อยอาการล้าขึ้นแต่ความจริงแล้วนี่นะมันจะไม่เมื่อยมันจะไม่เหนื่อยอาการเหน็ดเหนื่อยมันอาจจะมึนบ้างแต่ถ้าหากเรามีความรู้สึกอย่างนั้นก็ต้องค่อยๆ ขยับอย่าให้เกิดเสียงดังไปกระทบกระเทือนเป็นเหตุทำลายสมาธิของผู้อื่น เพราะเหตุว่าในการปฏิบัติเจริญภาวนานี้เราได้บุญใหญ่กุศลใหญ่ทีเดียวมากมายมหาศาลที่นี้ถ้าหากว่าเราทำลายสมาธิของคนอื่นเขามันก็ตรงกันข้ามเมื่อเราปฏิบัติแล้วได้บุญมากเราไปทำลายของผู้อื่นเขาก็ได้บาปมากเพราะฉะนั้นก็ต้องให้ระวังเวลาเปลี่ยนอิริยาบถให้ั้งแต่ใจของเราอย่าให้เคลื่อนเอาใจจดไว้ตรงศูนย์กลางฐานที่ ๗ แล้วก็ภาวนาอย่าให้เร็วจนเกินไปและก็อย่าให้ช้าจนเกินไปในขณะที่นั่งนี้เราก็ตริกนีก็อยู่อย่างเดียวในฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ

เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใดต้องเห็นต้องรู้ เห็นเหมือนอย่างที่เขาเห็นกันมาแล้วรู้เหมือนอย่างที่เขา รู้กันมาแล้วเพราะฉะนั้นที่จะเห็นจะรู้ได้นั้นก็ต้องอาศัยการหยุด การนิ่งเท่านั้นเองพยายามประคองใจบังคับใจให้ใจเราหยุด เราหนึ่งให้ถูกส่วน

ผู้ปฏิบัติธรรม : บางทีนั่งสมาธิแล้วรู้สึกเหมือนมีอะไร มาไต่ตามหน้า ตามตัว พอเอามือไปลูบแล้วก็ไม่ปรากฏสิ่งนั้น

คุณครูตรีธา : อันนี้ต้องขอขอบอกให้ทราบว่ามัน เป็นเรื่องของขันธมารเป็นเรื่องของขันธมารเพื่อให้เราเกิดมี ความรู้สึกอย่างนั้นใจของเราก็มาจดอยู่ตรงนั้นถ้ามีความรู้สึก ตรงหน้าใจพวกเราก็ไปจดอยู่ตรงหน้าเคลื่อนจากฐานที่ ๗ ศูนย์กลางอากาศธาตุ

ถ้าเกิดขึ้นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายใจของเรา ก็เคลื่อนจากศูนย์กลางก็ไปจดตามส่วนของร่างกายที่เกิดความ รู้สึกขึ้นอย่างนั้นฉะนั้นถ้าเกิดความรู้สึกอย่างนี้ขึ้นก็ให้เป็น เรื่องของขันธมารให้เรามีความรู้ความเข้าใจให้เท่าทันเหลี่ยมของ มารเพราะว่ามารเขาเป็นข้าศึกแก่เรามารคอยผจญเราคอย ขัดขวางคุณงามความดีให้เป็นไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจริญ ภาวนาเนี่ยได้บุญใหญ่กุศลใหญ่

ผู้ปฏิบัติธรรม : ไม่ค่อยได้ทำสมาธิสักเท่าไรหรอก อาทิตย์ละครึ่ง สองครั้ง บางอาทิตย์ก็ไม่ได้ทำเลย

คุณครูตรีธา : ในเรื่องนี้นะคะ ดิฉันเห็นประโยชน์นะคะ ประโยชน์ของการที่เราทำบ่อยๆ ทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิหยุดนิ่งอยู่ตรงฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุและก็ภาวนาว่าสัมมาอะระหังนั้นให้ทำบ่อยๆ เพราะว่าการทำบ่อยๆ นั้นก็จะเกิดความชำนาญเมื่อเกิดความชำนาญแล้วเนี่ยจะมีดวงรู้เกิดขึ้นมาใหม่อีกดวงหนึ่ง นอกจากว่าใจของเราจึงจะหยุดนิ่งเป็นสมาธิรู้แจ้งเห็นจริงในดวงธรรมและก็ในวิชาธรรมกายแล้วก็ยังมีความประโยชน์อีกมากมายมหาศาลทีเดียวเท่าที่ผู้ที่ได้ใช้คำภาวนาว่า “สัมมาอะระหัง” ไปประกอบกิจการงานหรือไปในการเดินทางไปทำทุกสิ่งทุกอย่าง ได้ผลมากมายหลายท่าน

ผู้ปฏิบัติธรรม : นั่งภาวนาให้เห็นธรรมะยากและเหนื่อยจริงหรือไม่

คุณครูตรีธา : แต่เท่าที่ดิฉันได้เคยศึกษามานะก็รู้สึกว่ามันทำไม่ค่อยจะยากนะคะ

หากว่าจิตของเรานี้แหละหยุดนิ่งละเอียดมากพลั้งมันก็จะเกิดเป็นไปเองโดยอัตโนมัติซึ่งยังจะทำให้ร่างกายของเราสบายดีซะอีกด้วยเพราะฉะนั้นก็ในการที่ท่านปฏิบัติธรรมท่านไม่ต้องไปเกร็งอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งนั่งตามสบาย ผ่อนลมหายใจเข้า

ออกตามสบาย แล้วก็หลับตาพอเปลือกตาติดติดกันเท่านั้น หลวงพ่อท่านก็บอกว่าไม่ให้กดไม่ให้เกร็งไม่ให้แกล้งหลับ พอเปลือกตาติดๆ กันเท่านั้นเพื่อไม่ให้เห็นรูปภายนอก เป็นเหตุที่จะให้ใจของเรานั้นไปจดในรูปต่างๆ ทั้งใกล้และไกล ไม่สะดวกแก่การที่จะทำใจของเราให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิเหมือนอย่างถ้าหากเราจะนั่งลืมตาเนียเราอาจจะเห็นหมู่พวกของเราบางคนนั่งอยู่ในท่าของสัพหงกเราก็ไปนึกและนึกว่า คนนั้นเขาง่วงคนนั้นเขาหลับ หรือว่าอาจจะเห็นหมู่พวกเรา กำลังรื้อค้นอะไร ซึ่งคนอื่นกำลังทำสมาธิอยู่แต่ว่าพวกเกิดไป ทำอย่างนั้นเข้าเราก็ไปคิดแล้วว่าเอ๊ะ ทำไมเขาทำอย่างนั้น ทำไมเขาไม่สำรวมระวัง ทำไมเค้าถึงไม่ทำสมาธิในเมื่อคนอื่นก็ทำอยู่ ใจมันก็ไปคิดอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นหลวงพ่อของเราจึงสอนให้หลับตา นอกจากว่าเราจะไม่รับรู้ไม่กระทบจากรูปภายนอกซึ่งเป็นทางตาแล้ว เนียก็เท่ากับว่าเราได้พักประสาทตาพักสายตาของเราไปในตัวด้วยเพราะฉะนั้นขอให้ท่านทั้งหลายตั้งใจปฏิบัติให้จริง ๆ

ผู้ปฏิบัติธรรม : กลั่นลมหายใจ ทำให้เป็นสมาธิได้เร็ว หรือไม่

คุณครูตรีธา : ไม่ต้องกลั่นลมหายใจนะคะ บางท่าน ไม่เข้าใจ อยากเป็นสมาธิให้เร็วหนึ่งให้สบาย ปล่อยวาง เพื่อให้

ทำใจให้ว่าง ไม่ปล่อยไม่วาง ใจไม่ว่าง ก็ไม่สามารถทำใจให้หยุดให้นิ่งได้ การแผ่เมตตา ก็ทำให้ใจตั้งมั่นได้เร็วเช่นกัน หลังจากทำสมาธิแล้ว จิตใจสะอาดใจผ่องใส เราปรารถนาสิ่งใดก็ปรารถนาได้ ปรารถนานิพพานเป็นที่สุดก็ปรารถนาได้

ผู้ปฏิบัติธรรม : ลักษณะที่ใจหยุดนิ่ง จนเกิดดวงธรรมขึ้นเป็นเช่นไร

คุณครูตรีธา : อันนี้ฟังให้ดีนะคะ เมื่อใจหยุดนิ่งเป็นสมาธิถูกส่วนเข้าเมื่อใดก็อาจจะเห็นดวงเท่าที่กำหนดขึ้น บางท่านก็อาจจะเห็นกายมนุษย์ละเอียด คือรูปร่างหน้าตาเหมือนกับตัวของท่าน บางท่านก็อาจจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายรูปพรหม กายองค์พระ เป็นดอกไม้อะไรก็ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็น การยึดก็คือการตรึงนึกถึงสิ่งที่เห็นใจหยุดนิ่งอยู่ที่กลางของสิ่งที่เห็นให้เพิ่มกำลังของสมาธิ โดยการทำใจให้หยุด ให้นิ่งหยุดในหยุด ๑๑ นิ่งในนิ่ง ๑๑ ให้นานหนักเข้าสิ่งที่เห็นนั้น ถ้าเห็นเป็นดวงอุคคหนิมิตเล็ก ๑ ดวงก็จะค่อยๆ ขยายส่วนออกไป ขยายส่วนเต็มที่ก็ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ แล้วเราก็จะหยุดนิ่งต่อไป ก็จะเห็นกายมนุษย์ละเอียด อยู่ในดวงธรรมนั้น ถ้าเราเห็นเป็นกายต่าง ๑ หรือเป็นองค์พระก็ให้เอาใจหยุดนิ่งอยู่ที่

ฐานที่ ๗ ของกายนั้น ๆ ขององค์พระตริกนี้กอยู่ตลอดเวลา
ให้หลับตาเห็น ลืมตาเห็น ยืน เดิน นั่ง นอน ให้เห็นให้เห็น
ในทุกอิริยาบถให้เห็นอยู่ตลอดเวลาและถ้าเห็นข้างนอกจะเป็น
รูปร่างเป็นแสงสีใดก็ตามให้พยายามโน้มเอียงสิ่งที่เห็นข้างนอก
กลับเข้ามาข้างในให้มาเห็นอยู่ตรงฐานที่ ๗ ศูนย์กลางตรง
อากาศธาตุให้ได้

ผู้ปฏิบัติธรรม : วิธีการกำหนดอุคคหนิมิต จากตำแหน่ง
ฐานที่ ๑ จนถึง ฐานที่ ๔

คุณครูตริธา : เมื่อปล่อยวางทำใจให้ว่างแล้วก็
ให้กำหนดอุคคหนิมิตขึ้น กำหนดให้เห็นเป็นดวงกลมใส
ขนาดเท่าแววดาดำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจก
ส่องเงาหน้า หึงให้กำหนดเข้าทางปากช่องจมูกซ้าย ซ้ายให้
กำหนดเข้าทางปากช่องจมูกขวา ให้หยุดอยู่ตรงกลางของ
ช่องจมูก ไม่ให้ล้ำเข้าไป ไม่ให้เหลื่อมออกมา ให้หยุดอยู่ตรง
กลางพอดี ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง
สัมมาอะระหัง

ใจตริกนี้ถึงดวงที่ใสหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่
ใสแล้วค่อยๆ เลื่อน เครื่องหมายจากฐานที่หนึ่งไปฐานที่ ๒
ตรงหัวตาหึงซ้าย ขาขวา ก็ให้ไปหยุดอยู่ตรงกลาง
ของหัวตา ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง
สัมมาอะระหัง

ใจตริกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่ง อยู่ในกลางของดวงที่ใสแล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๒ ไปฐานที่ ๓ จอมประสาทตรงกลางศีรษะ ให้เลื่อนเป็นเส้นตรงเข้าไปข้างใน สมมุติว่าเราตัดศีรษะให้ขาดเพียงแค่หัวตา นำเส้นด้าย ๒ เส้น มาขึงให้ตัดกันจุดที่เส้นด้ายตัดกันนั้น คือฐานที่ ๓ จอมประสาทเราก็ค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายไปหยุดอยู่ตรงกลางภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง

ใจตริกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใสแล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจาก ฐานที่ ๓ จอมประสาทไปฐานที่ ๔ ปากช่องเพดานให้เลื่อนเป็นเส้นตรงลงไป แต่ในขณะที่จะเลื่อนนั้นให้เหลือกตากลับเข้าข้างในเหลือกกลับซ้อนให้แน่นเหมือนคนชักจะตายอย่างนั้น การเหลือกตากลับเข้าข้างในนั้น ก็คือจะให้เป็นเครื่องประกอบที่จะนำใจซึ่งมีปกติออกข้างนอกกลับเข้าข้างในใจ ก็ประกอบไปด้วยเห็นอย่างหนึ่ง จำอย่างหนึ่ง คิดอย่างหนึ่ง รู้อย่างหนึ่ง ๔ อย่างนี้รวมเรียกว่าใจ ปกติอยู่ข้างนอกเราต้องการให้กลับเข้าข้างใน เราก็เหลือกตา เป็นเครื่องประกอบซ้อนให้แน่นแล้วก็นำใจเรากลับเข้าข้างในแล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๓ มาอยู่ปากช่องเพดานฐานที่ ๔ ต่อจากนั้น ให้หลับตาปกติ ไม่ต้องเหลือกตาอีกต่อไป หลับพอเปลือกตาดิด ๆ กันเท่านั้น ไม่ต้องเกร็งไม่ต้องแก้ง

ไม่ต้องกด เพราะจะทำให้ปวดลูกนัยน์ตา ภาวนา ๓ ครั้งว่า
สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง

ใจตรึกรู้ถึงดวงที่ใสใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส
แล้วค่อยๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ไปฐานที่ ๕

ผู้ปฏิบัติธรรม : วิธีการกำหนดอукคหนิมิต จากตำแหน่ง
ฐานที่ ๕ จนถึง ฐานที่ ๗

คุณครูตรีธา : การกำหนดอукคหนิมิตขั้นนี้ก็เพื่อให้
เป็นที่ยึดของใจ เป็นที่ตั้งของใจ ให้เป็นที่รองของใจ เพราะใจ
นั้นมีธรรมชาติ ชอบดิ้นรน ชัดสายไปในอารมณ์ต่างๆ จึงต้อง
กำหนด ถ้าเรากำหนดไม่ได้ ก็ให้ใช้ความพยายามกำหนด
กำหนด ก็คือ การนึกนั่นเอง นึกให้เห็นเป็นดวงกลมใส
ขนาดเท่าแวงตาตำข้างใน กลมรอบตัวใส เหมือนกระจกส่อง
เงาหน้า

ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ตรงจุดใต้คางเข้าไปข้างใน
ในกลางของลำคอ ให้ไปหยุดอยู่ตรงนั้น ภาวนา ๓ ครั้งว่า
สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง

ใจตรึกรู้ถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่ง อยู่ในกลางของดวง
ที่ใสแล้วค่อยๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๕ ปากช่องคอ
ให้ดิ่งลงตรงไปกลางตัว ให้ไปหยุดอยู่ตรงสะดือ ตรงนั้น
เป็นฐานที่ ๖ ภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง
สัมมาอะระหัง ใจตรึกรู้ถึงดวงที่ใสใจหยุดนิ่งอยู่ในกลาง

ของดวงที่ใสแล้วค่อย ๆ เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๖ ตรงสะดือสูงขึ้นมา ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจเข้าไป ลมหายใจก็จะไปสุดอยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้นเป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่หลับ ตรงนั้น เป็นที่ตื่น และตรงนั้นเป็นที่ประชุมของธาตุ ขวธาตุดิน หน้าธาตุน้ำ ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลาง อากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใสสะอาดไปหยุดนิ่งตรง ศูนย์กลางอากาศธาตุ ใจตรึงนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ ในกลางของดวงที่ใส แล้วภาวนา ๓ ครั้งว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ภาวนาไปจนนับครั้งไม่ถ้วน ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้น ก็พยายามบังคับใจให้หยุดนิ่ง เป็นสมาธิ การบังคับใจ อย่าบังคับให้มากเกินไป อย่าให้น้อยเกินไป การภาวนาก็อย่าให้เร็วเกินไป อย่าให้ช้าเกินไป ให้ถูกอริยาสัย ของตัวท่าน แล้วให้ตรงกับคำว่า **มัชฌิมาปฏิปทา** ซึ่งเป็นทาง เดินของพระพุทธเจ้า ของพระอรหันต์ พุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลายที่ท่านได้สำเร็จไปแล้วมาน้อยเท่าใด ท่านก็อาศัย เดินทางกลาง

ผู้ปฏิบัติธรรม : จะหยุดภาวนาว่า “**สัมมาอะระหัง**” ได้เมื่อไหร่

คุณครูตรีธา : ตรงฐานที่ ๗ เหนือสะดือประมาณ ๒ นิ้ว ตรงนั้นเป็นที่สุดของลมหายใจ เมื่อเวลาหายใจเข้าไป

ลมหายใจก็จะไปสู่อยู่ตรงนั้น ตรงนั้นเป็นที่เกิด ตรงนั้น
เป็นที่ดับ ตรงนั้นเป็นที่หลับ และตรงนั้นเป็นที่ตื่น ตรงนั้น
เป็นที่ประชุมของธาตุขวธาตุดิน หน้าธาตุน้ำซ้ายธาตุลม
หลังธาตุไฟ มีศูนย์กลางอากาศธาตุ ให้นำเครื่องหมายใส
สะอาด ไปหยุดนิ่ง อยู่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุ ใจตรึงนึกถึง
ดวงที่ใส ใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของดวงที่ใส และภาวนาว่า
สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ภาวนาไปจน
นับครั้งไม่ถ้วน

เมื่อใจหยุดนิ่ง เป็นสมาธิถูกส่วนเมื่อใด ก็อาจจะเห็น
ดวงเท่าที่กำหนดขึ้น หรือจะเห็นโตไปกว่านั้น โตเต็มที
ขนาดดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือจะเห็นเป็นกาย ของท่านเอง
คือกายมนุษย์ละเอียด หรือจะเห็นเป็นกายทิพย์ กายพรหม
กายอรุพพรหม องค์พระ เห็นเป็นดอกไม้ ใบไม้ เห็นเป็นอะไร
ใช้ได้ทั้งนั้น เมื่อเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ก็ให้ยึดเอาสิ่งที่เห็น
การยึดคือการตรึง นึกถึงสิ่งที่เห็นใจหยุดนิ่งอยู่ในกลางของ
สิ่งที่เห็น และถ้าเห็นนิมิต อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วก็หยุด
ภาวนา ได้ณะคะ ไม่ต้องภาวนาว่า สัมมาอะระหัง แต่ให้
เพิ่มกำลังของสมาธิ โดยการทำให้หยุดให้นิ่ง หยุดในหยุด
หยุดในหยุด หยุดในหยุด หยุดในหยุดนิ่งในนิ่ง นิ่งในนิ่งให้
นานหนักเข้าในขณะนั้น กายทิพย์ก็จะละเอียดขึ้น ประณีตขึ้น
ก็จะเพิ่มความชัดความใสขึ้นตามลำดับ และถ้ามีความรู้สึกว่า

เห็นข้างนอก จะเป็นรูปร่าง แสง สี ชนิดใดก็ตาม ให้พยายาม
น้อมเอาสิ่งที่เห็นข้างนอกกลับเข้ามาข้างใน ให้มาเห็นอยู่ตรง
ฐานที่ ๗ ที่ตรงศูนย์กลางอากาศธาตุให้ได้

ผู้ปฏิบัติธรรม : ให้คุณครูตริธา ช่วยอธิบายคติธรรม
ของหลวงพ่อดปากน้ำ ในตอนที่ว่า “เกิดมาหาแก้ว
เมื่อเจอแล้วไม่ทำ จะเกิดมาทำไม” ให้ผู้ปฏิบัติธรรมได้รับ
ฟังสักเล็กน้อย

คุณครูตริธา : คำว่า “แก้ว” แก้วนั้นก็ต้องหมายถึง
ที่เป็นของดี คำว่าแก้วนี้คือของดีทั้งหมด เหมือนอย่างพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ซึ่งเราเรียกว่า **พระรัตนตรัย** คือแก้วทั้ง
๓ ประการ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ก็เป็นแก้ว
ทั้ง ๓ ประการ ก็ถือเป็นแก้วที่สูงที่สุด ประเสริฐสุดในสากลโลก
เป็นประทีปส่องทาง ให้แก่พวกเราทั้งหลาย ผู้ที่เป็นพุทธบริษัท
เป็นพุทธศาสนิกชน ส่องทางที่จะนำไปสู่ความสุข อันหาที่สุด
ไม่ได้

แต่มีแก้วอีกประเภทหนึ่ง แก้ว ๗ ประการ ก็คือ รัตนะ
ทั้ง ๗ คือ ข้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว
จักรแก้ว แก้วมณี นางแก้ว เป็นสัตตรัตนะ คือแก้วทั้ง
๗ ประการนี้ อันเป็นสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิ คราวใด
ที่โลกว่างลง คือว่างจาก พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้มา
ตรัสรู้ อันเป็นที่พึ่งแก่สัตว์โลก ในยามนั้น คราวนั้นก็จะมิ

พระปัจเจกพระพุทธเจ้า มาตรัสรู้เป็นที่พึ่งของสัตว์โลก
ยามใดที่ว่างจากสัพพัญญูพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า
ยามนั้น คราวนั้น พระเจ้าจักรพรรดิ ก็จะลงมาบังเกิดเป็น
ที่พึ่งแก่สัตว์โลกและพระเจ้าจักรพรรดินั้น ก็ยังแบ่งอีก
เป็น ๓ ชั้นด้วยกัน คือ บรมจักร บรมจักรพรรดิ มหาจักร
คือ มหาจักรพรรดิ จุลจักร คือ จุลจักรพรรดิ ต่างกันด้วยบุญ
ด้วยบารมี บรมจักร นั้นถือว่าเป็นพระเจ้าจักรพรรดิที่สูงสุด
ที่มีบารมีสูงสุดเหนือมหาจักรพรรดิ เหนือจุลจักรพรรดิ ก็นับว่า
สมบัติ ของพระเจ้าจักรพรรดินั้น ที่อำนวยความสะดวก
อำนวยฤทธิ์ อำนวยอำนาจ อำนวยความสำเร็จต่าง ๆ นี้
ก็คือ รัตนะทั้ง ๗ ประการ คือ ข้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว
ขุนคลังแก้ว จักรแก้ว แก้วมณี นางแก้ว พวกเรารู้จักกัน
ก็คือกายสิทธิ์ เป็น ๑ ใน ดวงแก้ว และก็เป็น ๑ ใน แก้วทั้ง
๗ ประการนั้น ที่พวกเรารู้จักกัน

แต่คติธรรมที่หลวงพ่อบอกเราให้ไว้ นั้น ท่านมุ่งหมาย
ถึงธรรม ธรรมะที่อยู่ในกายของเราเอง ในขั้นแรก หลวงพ่อ
เราสอนให้กำหนด อุดหนุนเป็นดวงกลมใส โตขนาดเท่า
แฉวงตาตำข้างใน กลมรอบตัวใสเหมือนกระจกส่องเงาหน้าก็
คือกำหนดเป็นดวงแก้ว ดวงแก้วนี้จะนำเราไปสู่ความเป็น
สมาธิ ให้จิตของเราเป็นสมาธิ ฉะนั้น ความหมายที่หลวงพ่อบอก
เราสอนไว้ว่า ให้มหาแก้วพบแล้วไม่กำ เราจะเกิดมาทำไม

อันนี้ท่านมุ่งหมายถึง ดวงแก้ว คือ ดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกาย ตั้งแต่พระโสดา เป็นต้นไป และการทำลูกแก้วนั้น หมายถึงว่า เราตั้งอกตั้งใจในการประพฤติปฏิบัติให้อย่างสุดความสามารถ ที่จะนำส่งไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้

ผู้ปฏิบัติธรรม : ผู้ปฏิบัติธรรมที่บริจาทาน กับไม่บริจาทาน จะได้รับผลเหมือนกัน และต่างกัน อย่างไรบ้าง

คุณครูตริธา : เรื่องนี้ในพระไตรปิฎกก็ได้มีปรากฏ อยู่ว่าพระราชธิดาของพระเจ้าปเสนทิโกศลได้เข้าไปเฝ้า พระพุทธรองค์ได้ไปทูลถามพระพุทธรองค์ว่าสาวกของพระองค์ ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม แต่อีกท่านหนึ่งนั้นบริจาทาน แต่อีกท่านหนึ่งนั้นไม่บริจาทาน แล้วจะได้รับผลคือวิบากผลแห่ง การกระทำของเจ้านั้นเหมือนกันหรือไม่ พระพุทธรองค์ก็ทรง พยากรณ์คือธรรมะพยากรณ์ ก็หมายถึง ว่าแก้ปัญหของ พระราชธิดาของพระเจ้าปเสนทิโกศล พระองค์ทรงพยากรณ์ ว่าเหมือนกัน และไม่เหมือนกัน

ที่เหมือนกันคือผู้ปฏิบัติธรรม ทั้ง ๒ นั้นเมื่อแตกกาย ทำลายชั้นแล้วก็มีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปในเบื้องหน้า

แต่ว่าที่ไม่เหมือนกันก็คือว่ามี อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ และบริวารไม่เหมือนกัน พระราชธิดาทูลถามว่า เมื่อสาวกของพระพุทธพระองค์ทั้ง ๒ นั้นจุติจากโลกสวรรค์ มาเกิดเป็นมนุษย์ มีวิบากแห่งกรรมเหมือนกันไหมพระเจ้าคะ

พระพุทธองค์ก็ทรงพยากรณ์ว่า**ไม่เหมือนกัน**และเมื่อสาวก
ของพระพุทธองค์นั้นออกบวชเหมือนกันเค้าจะมีผลเหมือนกัน
หรือไม่ พระพุทธองค์ก็ทรงพยากรณ์ว่า**ไม่เหมือนกัน** และ
พระราชธิดาก็ทูลถามต่อไปว่า เมื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์จะมีผล
เหมือนกันไหมพระเจ้าค่ะ พระพุทธองค์ก็ทรงพยากรณ์ว่า
เมื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์ คือถึงวิมุตติ คือ ความหลุดพ้น และก็
วิมุตติญาณทัศนะ**เหมือนกัน** อันนี้ก็บอກบ่งเห็นว่าผู้ที่
บริจาดทานนั้น ก็มีภาวโง่เหนือกว่าผู้ไม่บริจาดทาน อันนี้
หลวงพ่อของเราได้เคยสอนไว้เหมือนกันนะคะ ว่าจะประพฤดิ
ปฏิบัติบำเพ็ญอะไรก็ทำไปเถิด แต่ว่าเรื่องทานไม่ให้ทั้ง
ถ้าทิ้งแล้วในขณะที่ยังเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารนั้น
ก็จะเป็นบุคคลที่พบแต่ความแห้งแล้ง ความแห้งแล้งก็คือ
ความยากจนนั่นเอง

ภาพแสดงขั้นตอนการ ปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถต่างๆ

“

...จงวางใจของเราไว้ให้เป็นกลาง ๆ
คือ มัชฌิมาปฏิบัติ ให้เป็นอุเบกขา
อย่ายินดีและยินร้าย

...เอาใจจดอยู่ที่ดวงนิมิตที่ศูนย์กลาง
กายนั้นให้มากที่สุด ต้องทำเสมอ
ทำเนื่อง ๆ ในทุกอิริยาบถ

ไม่ว่านั่ง นอน ยืน เดิน ทำเรื่อยไป
อย่าหยุด อย่าละ อย่าทอดทิ้ง อย่า
ท้อแท้...ผลเกิดอย่างไร

ท่านรู้ด้วยตัวของท่านเอง...

”

พระมงคลเทพมุนี

(สด จันทสรมหาเถร)

หลวงพ่อดัดปากน้ำ

ปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถเดิน

ปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถยืน

“

การปฏิบัตินั้น ไม่ได้หมายถึงว่า เราจะ
ใช้อริยาบถเพียงหนึ่งอย่างเดียวก่อน
จะนอน

จะเดิน จะอยู่ใน ณ สถานที่ใด...ก็ยัง
ทำใจให้หยุดนิ่งเป็นสมาธิได้ เพราะฉะนั้น
ก็ขอให้จิตใจของท่าน

จดจ่ออยู่ในฐานที่ ๗ ตรงศูนย์กลาง
อากาศธาตุ เพื่อที่จะได้พบแก้ว พบแก้ว
อันประเสริฐ เป็นประทีปบอกทาง

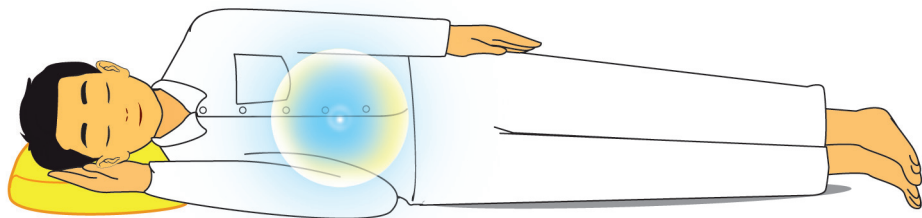
เป็นที่พึ่งอันประเสริฐแก่เรา ที่จะนำให้
เราถึงที่สุดแห่งทุกข์...

”

คุณครูตรีธา เขียมขำ

ปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถนั่ง

ปฏิบัติสมาธิในอิริยาบถนอน

ประวัติโดยสังเขป

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

เกิดวันเสาร์ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๖๘
ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวด
ณ ริมคลองสำโรง หมู่ ๓
อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

มาอยู่วัดปากน้ำครั้งแรก
เพื่อมาคอยช่วยเหลือปรณนิบัติ
มารดาที่ป่วยมารักษาตัวอยู่วัดปากน้ำ และมีหน้าที่ให้ทำคือ
เขียนใบอาการโรคให้หลวงพ่อกับและผู้ได้ธรรมกายช่วยแก้ไขโรค

อายุ ๑๓ ปี หลวงพ่อดำรงปากน้ำได้ขอให้มาอยู่วัดปากน้ำ
เพื่อทำวิชาธรรมกายต่อไป บิดามารดาได้อนุญาตให้เป็นไป
ตามความประสงค์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับ เพื่อศึกษา
วิชาธรรมกาย

ครูตรีธา เดิมชื่อ ปิ่น เนียมขำ อายุ ๑๔ ปี ได้บวชเป็นชี
จาก ด.ญ.ปิ่น จึงกลายเป็นแม่ชีปิ่น ได้ศึกษาทั้งทางปริยัติและ
ปฏิบัติตั้งแต่นั้นมา

ในปี พ.ศ.๒๔๘๖ หลวงพ่อวัดปากน้ำ เปลี่ยนชื่อแม่ชีปิ่น เนียมขำ ว่า “ตรีธา” ใช้ชื่อนี้จนมาถึงบัดนี้

“ตรีธา” ค้นในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก็ไม่มีคำนี้ มีแต่คำว่า ตรีเนตร แปลว่า สามตา, ตรีรัตน์ แก้วสามดวง เป็นต้น เลยแปลเอาตามความรู้ ความเข้าใจของตนเอง จะผิดหรือถูกอย่างไร โปรดอภัยด้วย จึงขอแปลว่า “ผู้ทรงไว้ซึ่งรัตนะสาม” (พระรัตนตรัย) ผู้ได้แก้วสามดวง โดยตั้งวิเคราะห์ตามหลักไวยากรณ์ว่า “ติณิ รตนานิ ธาระติติติธา (ตรีธา) อุปาสิกาไถ ทรงไว้ซึ่งรัตนะทั้งสาม อุปาสิกานัน ชื่อว่า ติธา (ตรีธา)”

“ครูตรีธา” เป็นคำเรียกขานหลังจากหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้มอบหมายให้ไปสอนภาวนาและอบรมแม่ชีคณะหน้าวัด (ปากน้ำ) ขณะที่มีอายุ ๒๑ ปี ตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๙๐ และเรียกกันมาโดยตลอด

“น.ส.ตรีธา” เป็นคำเรียกตามกฎหมาย เนื่องจากอาจารย์มิได้ครองเรือน ดำรงสถานะเป็นโสดประพฤติธรรม โดยตลอดชีวิต โดยลาเพศจากแม่ชีเมื่ออายุ ๒๖ ปี อาจารย์จึงใช้คำนำหน้านามว่า “น.ส.ตรีธา” จวบถึงปัจจุบัน

คำว่า “อาจารย์ตรีธา” ที่คณะศิษย์และบุคคลทั่วไปพากันเรียกขาน มีความเป็นมา พระเดชพระคุณ พระธรรมธีรราชฆาโมณี (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ.๙) รองเจ้าอาวาส

วัดปากน้ำ เคยปรารภให้คณะศิษยานุศิษย์ฟังถึงสาเหตุที่มีการเรียกขานว่า “อาจารย์” สืบเนื่องมาจาก เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) ประธานคณะปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร ได้รับอาราธนามาในงานทำบุญวันคล้ายวันเกิดของอาจารย์ที่วัดปากน้ำ

ในระหว่างนั้นเจ้าพระคุณสมเด็จพระได้ยินเสียงการประชาสัมพันธ์ในวัดปากน้ำเรียกขานเจ้าของวันเกิดว่า “น.ส.ตรีธา” บ้าง “คุณครูตรีธา” บ้าง เจ้าพระคุณสมเด็จพระ จึงปรารภกับพระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหามุนีว่า ควรใช้คำนำหน้านามว่า “อาจารย์ตรีธา”

เพราะเป็นอาจารย์ผู้สอนสมาธิ เป็นวิปัสสนาจารย์ มีคุณธรรมสูง สมควรยกย่อง ให้เรียกว่า “อาจารย์ตรีธา” ตลอดไป ดังนั้น คำเรียกขาน “อาจารย์ตรีธา” จึงเป็นเนमितถกนามตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๙ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดาววัดปากน้ำ ม.ส.จ. มีอายุครบ ๘๐ ปี หลวงพ่อเจ้าพระคุณ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุณฺโญ ป.ธ.๙) อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้ประกาศเกียรติคุณของอาจารย์ตรีธาไว้ ๑๒ ประการ

- ๑) เป็นผู้เลิศด้วยการบริจาคทาน
- ๒) เป็นผู้เลิศด้วยการให้อภัย

- ๓) เป็นผู้เลิศด้วยการกตัญญูกตเวที
- ๔) เป็นผู้เลิศด้วยการสอน
- ๕) เป็นผู้เลิศด้วยการสงบเสงี่ยม
- ๖) เป็นผู้เลิศด้วยการรู้จักสามัคคี
- ๗) เป็นผู้เลิศด้วยการยกย่องผู้อื่น
- ๘) เป็นผู้เลิศด้วยการมีปิยวาจา
- ๙) เป็นผู้เลิศด้วยการวางตนเสมอต้นเสมอปลาย
- ๑๐) เป็นผู้เลิศด้วยการเคารพ
- ๑๑) เป็นผู้เลิศด้วยการอดทน
- ๑๒) เป็นผู้เลิศด้วยการมองกาลไกล

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนกิจการต่างๆ ของวัดปากน้ำในทุกๆ ด้าน ให้ประสบความสำเร็จ ราบรื่น

การทำบุญวันคล้ายวันเกิดอาจารย์ตรีธา ถือเอาตามจันทรคติ คือวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปี

บทความจาก ตรีธาปวัตติ

จัดพิมพ์เป็นมุกตานุกรณ เนื่องในพิธีฉลองอสิตยาขุตรีธามงคล (๘๐ ปี)

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ ม.ส.จ.

๑๒ เมษายน ๒๕๔๙

ประวัติโดยสังเขป

คุณยายแม่ชีธัญญาณี สุกเกษ

คุณโยมแม่ชี เป็นผู้ที่มีความสำคัญกับวัดปากน้ำเป็นอย่างมาก เป็นกำลังสำคัญ ทำให้กิจการของวัดในทุกภาคส่วนดำเนินให้เป็นไปได้ คือทำงานครัว ที่โรงครัวของวัดปากน้ำคุณโยมแม่ชีได้ช่วยงานครัว ตั้งแต่สมัยที่หลวงพ่อดำรงตำแหน่งวัดปากน้ำยังมีชีวิตอยู่ เมื่อครั้งที่หลวงพ่อดำรงตำแหน่งวัดปากน้ำตั้งโรงครัวใหม่ ๆ ได้แม่ฟุ้งเป็นหัวหน้าโรงครัว แม่ฟุ้งเป็นอยู่ได้ไม่นานหลวงพ่อดำรงตำแหน่งก็ได้คุณแม่ท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงครัว เมื่อหลวงพ่อดำรงตำแหน่งมรณภาพแล้ว ก็มีแม่ชีธัญญาณี สุกเกษ ได้รับหน้าที่ต่อจากคุณแม่ท้วม ได้เป็นหัวหน้าแม่ชี หัวหน้าโรงครัว

๑. เดิมชื่อบุญช่วย สุกเกษ หลวงพ่อดำรงตำแหน่งวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เปลี่ยนชื่อให้ใหม่เป็น “ธัญญาณี” แต่เอกสารราชการออกเป็นธัญญาณี สุกเกษ บิดา ชื่อพ่อส่งสุกเกษ

มารดา ชื่อแม่จันทร์ฉาย สุกเกษ มีพี่น้อง ๖ คน ท่านเป็นคน
คนที่ ๒ เกิดเมื่อ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ บ้านตลาดหลวงแพ่ง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

๒. อายุ ๑๙ ปีได้เข้าศึกษาธรรมแล้วหลวงพ่อดำปากน้ำ
ให้บวชเป็นแม่ชี และเมตตาให้ศีลด้วยตนเอง

๓. ศึกษาทางธรรมได้ธรรมศึกษาโทอยู่ปฏิบัติช่วย
งานโรงครัวตั้งแต่ครั้งยังบวชแม่ชีเริ่มแรก ต่อมาหลวงพ่อ
เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์ (ช่วง) ขณะดำรง
สมณศักดิ์ที่พระราชเวทีได้แต่งตั้งให้แม่ชีธัญญาณี รับหน้าที่
หัวหน้าโรงครัววัดปากน้ำได้ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่บัดนั้นจน
ถึงกาลวาระสุดท้าย

๔. เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ หลวงพ่อเจ้า
พระคุณสมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์ (ช่วง วรบุญโญ ป.ธ.๙)
อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้ประกาศเกียรติคุณของแม่ชี
ธัญญาณี ไว้ ๑๒ ประการ

- ๑) เป็นผู้มีความมั่นคงต่อพระพุทธศาสนา
- ๒) เป็นรัตตัญญูรู้ราตรีนาน
- ๓) มีความอดทนเป็นเลิศ
- ๔) ฉลาดในการจัดแต่งภัตตาหาร
- ๕) รู้จักประหยัด
- ๖) ฉลาดแนะนำครัว

๗) เต็ดขาดในการปกครอง

๘) มีความกตัญญูเป็นยอด

๙) มีใจหนักแน่น

๑๐) มักน้อยสันโดษ

๑๑) เอื้อเฟื้อช่วยเหลือ

๑๒) ยุติธรรม

๕. แม่ชีชฎาญาณิ์ได้ถึงแก่มรณกรรมโดยอาการอันสงบ
เมื่อเช้าวันอาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๕๕ น.
โรงพยาบาลธนบุรี (๑ ต.ค. ๒๕๖๑ - ๒๘ ม.ค. ๒๕๖๗) สิริอายุได้
๙๖ ปี

ข้อมูล : หนังสือ ๓ เด็ก เสาหลัก วัดปากน้ำ

จัดพิมพ์ในโอกาสอายุวัฒนมงคล ๗ รอบ ๘๔ ปี

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ

๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ (ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕)

ปะมวลภาพ

คุณยายอาจารย์ศรีธรา เนียมคำ
นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดอกน้ำ มสจ.
นำคณะศิษย์ปฏิบัติธรรม และนำเพ็ญกุศลในโอกาสต่างๆ

รายนามเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ **คู่มือการปฏิบัติสมาธิตามแนววิชชาธรรมกาย** **พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสรมหาเถร)** **หลวงพ่อดำปากน้ำ**

ที่	รายนามเจ้าภาพ	จำนวน/เล่ม
๑.	อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ตระกูลคุณารัตน์พานิช	๑๒๐
๒.	คุณประยูร-คุณเกศินี-ศิริโรจน์-ศุภกัญญา- ศิริวิชญ์-พิจิตรา-ศิริชัย-จิราพร-อภิศรี-ศรารร- อภิศรา-ธนาตุล-ประวีณา-บุญญพัฒน์-ณริน- ณคุณ พณิษยานนท์	๕๐๐
๓.	คุณไกรห่วน คุณลินจง คุณไกรเลิศ คุณกัลยา คุณวีณา พญ.พันธุ์จุง หาญวิวัฒนกุล	๒๐๕
๔.	คุณดำเกิง คุณประภารัตน์-ปฤษฎี-ปนิษฐา- ปวิตรา จินดาหารา	๑๐๐
๕.	คุณพรชดา อีสสระ คุณนิตยา วนาขจีรัตน์	๕๐
๖.	คุณธัมมาภรณ์ วรรณวัชรโรจน์	๔๗
๗.	คุณศรวณีย์ พันเอกสก๊อต เพจต์	๔๐
๘.	คุณกฤษ คุณขวัญฤดี คุณนลินี คุณธิติพันธ์ ศรีอนันตนนท์	๔๐
๙.	คุณเกียรติชัย อัครรุ่งกฤษ และครอบครัว	๓๐
๑๐.	คุณแม่บวรศรี แม่ชีศรีศรัณย์ พลตรีหญิงคันสนีย์ ชีรธำรง	๓๐

ที่	รายนามเจ้าภาพ	จำนวน/เล่ม
๑๑.	พ่อพิทักษ์เชียง แม่ไ้ว์เซียมอิม คุณเอมรส นพ.ศิริชัย ครอบครัวสุขอภิชาติกุล	๓๐
๑๒.	คุณธนดล คุณนภาพร คุณสนธิภาณูจ์ จินตบัญญัติ	๒๐
๑๓.	คุณแม่นิภา คุณสวัสดิ์-วลัยพร-ปริญทร ศิริเอี้ยวพิกุล คุณวรรณภา ภูเสื่อ	๒๐
๑๔.	คุณวิไล คุณรัตน์พานิช	๒๐
๑๕.	คุณวัชรวิ วัฒนลิขิต	๒๐
๑๖.	คุณดจาวัลย์ สุริย์สิริ	๒๐
๑๗.	คุณอุไรวรรณ อมรศักดิ์โสภณ	๒๐
๑๘.	คุณสุวรรณณี คุณกนกพร คุณวลัยพร เฉลิมลาภวรบุรณ์	๑๑
๑๙.	คุณสุรพงษ์ หวังแสงอรุณ	๑๐
๒๐.	คุณสุวิทย์ แซ่ฮ่อ คุณพัชรดา ปฐมพัฒน์พัชร	๑๐
๒๑.	คุณสมชาย คุณสมใจ สุนทรกิติ	๑๐
๒๒.	คุณสุธีร์ ดร.กัญจน์พร มั่งมี	๑๐
๒๓.	คุณพจน์ คุณรสพร พญ.สายสุรีย์ นิวัตวงศ์	๑๐
๒๔.	คุณกัญญาพัชร เชิดชนม์ชุตินेत्र และครอบครัว	๑๐
๒๕.	คุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณภาศรี และบุตรธิดา	๑๐
๒๖.	คุณพีรพล คุณเทียนกัลญากัศร์-พรหมมาศ- พรหมเมตต์ สุวรรณภาศรี	๑๐
๒๗.	ครอบครัวพิศาลสุวรรณ	๑๐
๒๘.	คุณลัดดา สุขอภิชาติกุล	๑๐

ที่	รายนามเจ้าภาพ	จำนวน/เล่ม
๒๙.	คุณสมชาย สุขอภิชาติกุล	๑๐
๓๐.	คุณประสิทธิ์ เตชะกมลสุข และครอบครัว	๑๐
๓๑.	แม่ชีณามามาศ เนียมขำ และครอบครัว	๑๐
๓๒.	ครอบครัวอภิชาติ ไชคอนันต์	๑๐
๓๓.	คุณปิยพันธุ์ กุศลสิทธิรัตน์	๑๐
๓๔.	คุณปรารถนา อภิเดชากุล	๑๐
๓๕.	คุณพิชญุตม์ กุศลสิทธิรัตน์	๑๐
๓๖.	คุณแม่รัตนา อภิเดชากุล	๑๐
๓๗.	คุณชัยสิทธิ์ สุขะวัชรินทร์	๑๐
๓๘.	คุณสง่า สิริเวโรจน์	๑๐
๓๙.	คุณพิมพ์ใจ มัสชูโมไต คุณธนาสรณ์ วิชัยรัตนกุล	๑๐
๔๐.	คุณพ่อนันต์ นางสาวสุพัชร สอนสมนึก ครอบครัวมงคลพสิน	๑๐
๔๑.	คุณวิรัช คุณสุรีย์ คุณรวิชัย คุณกิตติพัฒน์ คุณวิศยา มงคลพสิน	๑๐
๔๒.	คุณจิตรา อัครทวีโชค ครอบครัวโลหะเสถียร	๑๐
๔๓.	คุณกิตติพัฒน์ คุณอัจฉรา คุณารัตน์พานิช	๑๐
๔๔.	คุณไพโรจน์ คุณกาญจนา จิเจริญ และครอบครัว	๑๐
๔๕.	คุณศิริชัย คุณบุปผา คุณธัญญ์ธรรม์ เตชะคุณพิพัฒน์	๑๐
๔๖.	คุณชัยยะ คุณพเยาว์ ไผ่สุวัฒน์ และครอบครัว	๑๐
๔๗.	น.อ.ปรีชา คุณสนอง จันทรแสง	๑๐

ที่	รายนามเจ้าภาพ	จำนวน/เล่ม
๔๘.	น.พ.คงศักดิ์ จันทรแสง	๑๐
๔๙.	พ.ญ.สิรินันท์ จันทรแสง ท.ญ.สุภานันท์ ศุภเวคิน	๑๐
๕๐.	คุณบุญสม แสงทับสอน และครอบครัว	๑๐
๕๑.	คุณชาคริต คุณนิ่มนวล-เสถียร-สมบัติ คุณารัตน์พานิช	๑๐
๕๒.	คุณสุรพงษ์ คุณศิริพร-จงจรินทร์-จงสมร เศรษฐปราโมทย์	๑๐
๕๓.	คุณกิตติเชษฐ์ คุณธัญวัฒน์-ชนเดช เบญจกุล	๑๐
๕๔.	คุณพิชัย อุดมชนะสกุล และครอบครัว	๑๐
๕๕.	คุณมานพ อุดมชนะสกุล และครอบครัว	๑๐
๕๖.	คุณชลธรศร ชัยสกุลรัตน์ และครอบครัว	๙
๕๗.	คุณอัปสรวง ชวนะเวสน์ และครอบครัว	๕
๕๘.	คุณพรวิมล พรน้ำพา	๕
๕๙.	คุณวันทนา บุญมาก	๕
๖๐.	คุณลัดดา เตชะกมลสุข	๕
๖๑.	แม่ชีสมปอง เจริญภัทรเกาส์	๓
๖๒.	คุณสุตารัตน์ ขจรชีพพันธุ์งาม คุณแข่งง้วน แซ่ลี	๓

